

Bruksela, dnia 25 marca 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 24/2011

Sprawozdanie nt. propozycji Komisji Europejskiej ws. europejskiej podstawy opodatkowania osób prawnych

W dniu 16 marca br. Komisja Europejska zaproponowała ujednoczenie podstawy opodatkowania podatku od firm CIT w Unii Europejskiej. W strefie euro rośnie zaś presja na Irlandię, by podwyższyła swój podatek od przedsiębiorstw, który wynosi najmniej w Europie - 12,5 proc.

Proponowana wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania osób prawnych (ang. CCCTB) ma uprościć system CIT w UE i sprawić, że będzie on bardziej przejrzysty dla przedsiębiorców, co poprawi konkurencyjność gospodarki. Nie chodzi natomiast o harmonizację stawek podatkowych czy zamach na dochody poszczególnych krajów.

Według Komisji Europejskiej, jednolita podstawa to jeden ze sposobów pełnego wykorzystania potencjału unijnego wspólnego rynku. Z kolei według Niemiec czy Francji, niższe podatki w niektórych krajach członkowskich to element nieuczciwej konkurencji w zakresie pozyskiwania inwestorów i powód nierównowagi w strefie euro - stąd presja na podwyższenie stawki podatku w Irlandii.

Komisja Europejska zaproponowała wspólny system obliczania podstawy opodatkowania osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą w UE. Celem tego wniosku jest istotne ograniczenie obciążeń administracyjnych, kosztów przestrzegania przepisów oraz wątpliwości prawnych, które przedsiębiorcy w UE obecnie napotykają dostosowując się do 27 różnych krajowych systemów ustalania wysokości dochodów do opodatkowaniu. Proponowana wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania osób prawnych (CCCTB) pozwoli przedsiębiorcom korzystać z „jednookienkowego” systemu składania deklaracji podatkowych oraz

konsolidować wszystkie swoje zyski i straty, jakie generują w całej UE. Państwa członkowskie nadal zachowają pełną suwerenność, jeśli chodzi o ustalanie stawek podatku od osób prawnych. Komisja ocenia, że każdego roku CCCTB przyniesie przedsiębiorcom w całej UE oszczędności rzędu 700 milionów euro w postaci mniejszych kosztów przestrzegania przepisów, a także 1,3 mld euro oszczędności dzięki konsolidacji zysków i strat. Ponadto przedsiębiorcy pragnący rozszerzyć działalność na inne kraje unijne zaoszczędzą nawet miliard euro. Dzięki CCCTB rynek unijny stanie się także bardziej atrakcyjny dla zagranicznych inwestorów.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Dzięki CCCTB prowadzenie biznesu w UE będzie łatwiejsze, mniej kosztowne i wygodniejsze. Otworzy także drzwi dla MŚP pragnących rozwijać swoją działalność poza rynkiem krajowym. Dzisiejszy wniosek jest korzystny dla przedsiębiorców i korzystny dla światowej konkurencyjności Unii Europejskiej.”

Jeśli chodzi o opodatkowanie osób prawnych na jednolitym rynku nadal występują poważne ograniczenia powstrzymujące przedsiębiorców przed rozwojem swojej działalności. Firmy transgraniczne muszą obecnie borykać się z aż 27 różnymi systemami obliczania podstawy opodatkowania i muszą współpracować z 27 różnymi organami podatkowymi. Ponadto zmagają się z niezwykle skomplikowanym systemem ustalania sposobu opodatkowania transakcji wewnątrz grupy (ceny transferowe) i nie mogą kompensować strat poniesionych w jednym państwie członkowskim z zyskami uzyskanymi w innym państwie. Skutkiem tego większe przedsiębiorstwa ponoszą ogromne koszty i poruszają się w gęstej sieci przepisów, natomiast mniejsze często całkowicie rezygnują z ekspansji na terytorium UE.

CCCTB rozwiąże te problemy oferując przedsiębiorcom jeden zbiór przepisów dotyczących podstawy opodatkowania osób prawnych i możliwość składania w jednym organie podatkowym jednej skonsolidowanej deklaracji podatkowej dla całej działalności prowadzonej na terytorium UE. Na podstawie takiej deklaracji podstawa opodatkowania przedsiębiorstwa będzie następnie dzielona pomiędzy państwa członkowskie, w których przedsiębiorca prowadzi działalność, zgodnie z ustalonym wzorem. Wzór uwzględniac będzie trzy czynniki: aktywa, siłę roboczą i sprzedaż. Po podziale podstawy opodatkowania państwa członkowskie będą miały możliwość opodatkowania swoich udziałów zgodnie z obowiązującą w nich stawką podatkową. W ramach CCCTB państwa członkowskie nadal będą ustalać swoje stawki podatku od osób prawnych na odpowiadającym im poziomie, zgodnie z przysługującymi im w tym zakresie kompetencjami.

„Kraje zachowają pełną suwerenność, jeśli chodzi o ustalanie stawek podatku” - zaznaczył komisarz **Šemeta**. Dodał przy tym, że propozycja zakłada, iż firmy same będą mogły decydować, czy stosować wspólną skonsolidowaną podstawę opodatkowania, czy 27 różnych systemów krajowych.

Przedsiębiorstwa będą mogły korzystać z CCCTB na zasadzie dobrowolności. Oznacza to, że tylko te firmy, które uznają, że odniosą korzyści z jednolitego systemu unijnego, będą mogły wybrać jego stosowanie, natomiast pozostałe przedsiębiorstwa nadal będą rozliczać się w ramach systemów krajowych.

CCCTB uznano za ważną inicjatywę Komisji Barosso II w ramach strategii „Europa 2020”. Również w kilku ważnych politycznie dokumentach wspomina się o konieczności usunięcia ograniczeń występujących na jednolitym rynku oraz stymulowania wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy w UE (Akt o jednolitym rynku, Roczna wizja wzrostu gospodarczego i „Pakt dla euro”).

Ale propozycja i tak budzi kontrowersje. Reforma CIT w UE była planowana już kilka lat temu, ale stanęła pod znakiem zapytania z powodu procesu ratyfikacji Traktatu z Lizbony. W Komisji Europejskiej pojawiły się obawy, że zostanie ona wykorzystana w referendum w 2007 r. w Irlandii, która sprzeciwia się ujednoliceniu niektórych zasad CIT w obawie przed wzrostem obciążeń dla firm. Rząd w Dublinie boi się, że wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania to tylko pierwszy krok ku harmonizacji stawek.

Partnerzy w strefie euro naciskają, by Irlandia podniosła swoją stawkę wynoszącą 12,5 proc. (podczas gdy średnia w UE wynosi 25,7 proc.), od tego uzależniając zgodę na złagodzenie warunków spłaty antykryzysowego wsparcia w wysokości 85 mld euro, jakie dostała Irlandia. Było to przedmiotem sporu między francuskim prezydentem **Nicolasem Sarkozym** a premierem Irlandii **Endą Kenny** na szczycie eurogrupy w dniu 11 marca w Brukseli. Po szczycie Kenny powtórzył, że nie ustąpi, bowiem wysokość podatku CIT nie ma nic wspólnego z programem pomocowym wynegocjowanym z UE i Międzynarodowym Funduszem Walutowym.

Unijny komisarz ds. gospodarczych i walutowych **Olli Rehn** wezwał Irlandię do "konstruktywnej postawy" w sprawach podatkowych, a zwłaszcza w sprawie propozycji KE. Dyskusja wróciła również podczas dyskusji na szczycie 24-25 marca w Brukseli.

Komisarz Šemeta powiedział, że jest zdeterminowany, by doprowadzić do przyjęcia propozycji KE. Nie wykluczył, że jeśli nie uda się uzyskać wymaganej

jednomyślności krajów UE, to KE zaproponuje wzmocnioną współpracę grupy krajów, które przyjmą wspólną skonsolidowaną podstawę opodatkowania, nie oglądając się na innych. KE ocenia, że każdego roku CCCTB przyniesie przedsiębiorcom oszczędności rzędu 2 mld euro w całej UE.

W Polsce stawka podatku CIT wynosi 19 proc. i należy do najniższych w Europie.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

Załączniki:

- Konkluzje szefów państw lub rządów strefy euro z dn. 11 marca 2011 r.
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/119821.pdf
- Akt o Jednolitym Rynku - informacje
http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_pl.htm
- Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całościowej odpowiedzi UE na kryzys
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/pl_final.pdf
- Więcej informacji
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/common_tax_base/index_en.htm

¹ Na podstawie informacji prasowych KE i PAP.

PL

PL

PL

PL

PL

PL

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.1.2011
KOM(2011) 11 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całościowej odpowiedzi UE na kryzys

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całościowej odpowiedzi UE na kryzys

Kontekst

Niniejsze pierwsze roczna wizja wzrostu gospodarczego oznacza początek nowego cyklu zarządzania gospodarczego w UE oraz pierwszego europejskiego półrocza koordynacji polityki gospodarczej. UE podjęła zdecydowane działania by przeciwdziałać kryzysowi, dzięki czemu pogorszenie stanu finansów publicznych i wzrost bezrobocia były mniej odczuwalne niż w innych częściach świata. Wysoki poziom ochrony socjalnej w UE złagodził najdotkliwsze skutki kryzysu, jednak wskutek niższego wzrostu wydajności ożywienie gospodarcze w Europie jest wolniejsze.

Zgodnie z najnowszymi prognozami pojawiają się, choć w nierównomiernym stopniu, oznaki ożywienia gospodarczego. Sytuacja na rynkach finansowych jest nadal chwiejna, jednak gospodarka realna wykazuje oznaki poprawy w niektórych sektorach, dzięki wzrastającemu eksportowi na fali ponownej intensyfikacji globalnego handlu. Pozostają jednak nadal obszary niepewności. Po okresach większej ufności w powrót wzrostu gospodarczego następują okresy pogorszenia nastrojów, również wskutek zagrożeń związanych z rynkiem długu państwowego. Europejskie gospodarki czeka okres istotnych korekt. Sektor finansowy nie powrócił jeszcze do normalnych warunków, nadal zdarzają się przypadki małej odporności na niekorzystne warunki i zależności od pomocy państwa. Warunki kredytowania nadal nie odbiegają od normalnego stanu, a w licznych państwach członkowskich gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa wciąż borykają się z nadmiernym zadłużeniem.

Wpływ kryzysu

Mimo szybkiej odpowiedzi ze strony UE skutki kryzysu są dalekosiężne. Doprowadził on do znacznego ograniczenia działalności gospodarczej, istotnego wzrostu bezrobocia, ostrego spadku wydajności oraz poważnego osłabienia finansów publicznych. Prognozy wskazują, że do końca 2012 r. w jedenastu państwach członkowskich produkcja będzie nadal niższa w porównaniu z poziomem sprzed kryzysu. W 2010 r. dług sektora publicznego brutto w UE wzrósł łącznie do poziomu ok. 85% PKB w strefie euro i 80% w skali całej UE. Wpływ kryzysu na budżet pogłębi jeszcze problemy wynikające z przemian demograficznych, które w perspektywie długoterminowej zaowocują dodatkowym obciążeniem fiskalnym odpowiadającym ok. 4,5% PKB. Niedociągnięcia strukturalne, których nie udało się wyeliminować przed kryzysem, obecnie stały się bardziej wyraziste i wymagają szybkiej reakcji.

Europejskie społeczeństwo dotkliwie odczuwa skutki kryzysu mimo osłony zapewnianej przez systemy opieki socjalnej. Jednym z głównych problemów jest wzrost bezrobocia. Łącznie 9,6% ludności czynnej zawodowo pozostaje bez pracy. W niektórych państwach bezrobocie wśród młodych ludzi może sięgać aż 40%. Szacuje się, że około 80 mln ludzi w Europie żyje poniżej progu ubóstwa.

Kryzys gospodarczy miał skalę globalną, ale jego skutki są bardzo nierównomiernie odczuwane na świecie. O ile wzrost bezrobocia i deficytu publicznego był bardziej gwałtowny w USA niż w UE, przewaga USA w wydajności pracy dodatkowo wzrosła. Problemem pozostaje też konkurencyjność pod względem cen i kosztów. Wschodzące gospodarki wracają na ścieżkę wzrostu szybciej, choć także niektóre z nich stawiają czoła poważnym wyzwaniom gospodarczym. Dlatego UE musi wykorzystać kryzys do podjęcia zdecydowanych kroków w kwestii swojej globalnej konkurencyjności.

Perspektywy

Kryzys może mieć długotrwały wpływ na potencjalny wzrost. Według prognoz średnioterminowy wzrost w Europie pozostanie na niskim poziomie i wynosić będzie około 1,5% do 2020 r. jeśli nie zostaną podjęte działania strukturalne i nie dogonimy pod względem wydajności głównych konkurentów. Ze względu na swoją cykliczną naturę samo ożywienie nie wystarczy, by w Europie gospodarka wróciła do stanu sprzed kryzysu i pozwoliła wyrównać nagromadzony deficyt.

Aby zapobiec stagnacji, nakręcaniu spirali zadłużenia i nagromadzeniu nierówności oraz by zagwarantować swoją konkurencyjność, Europa musi przyspieszyć konsolidowanie finansów publicznych, reformę sektora finansowego oraz rozpocząć już teraz reformy strukturalne.

Dlatego też Rada Europejska przyjęła strategię Europa 2020 określającą ambitne cele na rzecz zapewnienia nowej ścieżki wzrostu¹. Wstępne deklaracje państw członkowskich co do ich celów krajowych w pięciu obszarach uzgodnionych w ramach strategii Europa 2020 jasno wskazują, jaką drogą musi pójść UE, by zrealizować określone przez siebie ambicje.

W przypadku pełnej realizacji strategia ta sprawi, że UE wyjdzie z kryzysu jeszcze silniejsza oraz przekształci się w inteligentną, trwałą i integracyjną gospodarkę zapewniającą wysoki poziom zatrudnienia, wydajności, konkurencyjności i spójności społecznej. Dzięki temu ukształtuje się konkurencyjna społeczna gospodarka rynkowa dwudziestego wieku, zwiększająca zaufanie podmiotów działających na rynku, przedsiębiorstw i obywateli.

Roczna wizja wzrostu gospodarczego inicjuje europejskie półrocze

W tym kontekście UE zdecydowała się także zmienić swój sposób zarządzania gospodarką. W styczniu 2011 r. rozpoczyna się pierwsze europejskie półrocze wstępnej koordynacji polityki, którego otwarciem stanowi niniejsze roczne wizje wzrostu gospodarczego oparte na strategii Europa 2020.

W niniejszej rocznej wizji wzrostu gospodarczego zebrano różne działania mające zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia ożywienia gospodarczego w perspektywie krótkoterminowej, dla dotrzymania kroku głównym konkurentom oraz przygotowania UE do realizacji celów wyznaczonych jej w strategii Europa 2020.

Z uwagi na pilny charakter tych kwestii Komisja zdecydowała się zaprezentować 10 priorytetowych działań. Komisja będzie nadal pracować nad szerokim zakresem innych dziedzin polityki, w tym politykami w zakresie handlu oraz szeregiem polityk wewnętrznych.

¹ Zwiększenie poziomu zatrudnienia, zwiększenie inwestycji w badania i rozwój, odpowiedź na zmianę klimatu oraz cele w zakresie energii, poprawa wykształcenia wyższego lub porównywalnych poziomów kształcenia oraz ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia edukacji, wspieranie włączenia społecznego poprzez ograniczenie ubóstwa.

Nie będą one omawiane w niniejszym dokumencie, w którym Komisja skoncentrowała się na zintegrowanym podejściu do ożywienia gospodarczego i kluczowych środkach jego osiągnięcia w kontekście strategii Europa 2020, z uwzględnieniem trzech głównych dziedzin:

- potrzeby rygorystycznej konsolidacji finansów publicznych w celu większej stabilizacji makroekonomicznej;
- reformy rynku pracy na rzecz wyższego zatrudnienia;
- oraz środków na rzecz wzrostu.

Pierwsza roczna wizja wzrostu gospodarczego ma mieć zastosowanie do całej UE, jednak konieczne będzie dopasowanie go do specyficznej sytuacji poszczególnych państw członkowskich. Proponowany tryb działania ma szczególne znaczenie dla strefy euro, borykającej się obecnie z kryzysem związanym z długiem państwowym. Konsolidacja fiskalna, reformy strukturalne oraz środki napędzające wzrost stanowią niezbędne składniki potrzebnej całościowej reakcji strefy euro na kryzys.

Jednak taka całościowa odpowiedź będzie musiała zawierać także inne elementy, np. przegląd Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF). W odniesieniu do tego ostatniego Komisja uważa, że należy zwiększyć jego faktyczny potencjał finansowy oraz zakres działalności. Niniejsza roczna wizja stanowi także wkład w całościową reakcję strefy euro na kryzys związany z długiem państwowym.

Ponadto potrzebne są postępy w ustanowieniu stałego mechanizmu przeciwdziałania kryzysom związanym z długiem państwowym, by zagwarantować pewność i stabilność na rynkach. Nowy europejski mechanizm stabilizacyjny powinien uzupełnić w 2013 r. nowe ramy udoskonalonego zarządzania gospodarczego, zmierzając do efektywnego i rygorystycznego nadzoru ekonomicznego, w tym przeglądu skuteczności obecnych zabezpieczeń finansowych.

Bardziej szczegółowa analiza stanowiąca podstawę oceny Komisji została zawarta w 3 sprawozdaniach towarzyszących niniejszemu komunikatowi oraz obejmuje ocenę wstępnych planów realizacji strategii Europa 2020 na szczeblu państw członkowskich.

I. MAKROEKONOMICZNE UWARUNKOWANIA WZROSTU

1. Rygorystyczna konsolidacja fiskalna

Najpilniejszym zadaniem stojącym przed UE jest przywrócenie zaufania poprzez zapobieżenie wpadnięciu w błędne koło spirali zadłużenia, zakłóceń rynków finansowych oraz niskiego wzrostu gospodarczego. Warunkiem przyszłego wzrostu jest przywrócenie zrównoważonego poziomu wydatków publicznych. Roczne korekty bilansu budżetu strukturalnego na poziomie 0,5% PKB ewidentnie nie wystarczą do obniżenia poziomu zadłużenia do wymaganych 60%. Dlatego konieczna jest bardziej zdecydowana konsolidacja, która powinna być realizowana na podstawie udoskonalonych reguł fiskalnych zaproponowanych przez Komisję.

- Wszystkie państwa członkowskie, szczególnie te objęte procedurą nadmiernego deficytu, powinny w sposób rygorystyczny utrzymywać wzrost wydatków publicznych na poziomie niższym od średnioterminowego wzrostu PKB, traktując przy tym priorytetowo wydatki

sprzyjające trwałemu wzrostowi, w takich dziedzinach jak badania i innowacje, edukacja i energia. Wszystkie państwa członkowskie powinny wykazać, że ich programy stabilizacji lub konwergencji oparte są na ostrożnych prognozach wzrostu i dochodów.

- Państwa członkowskie objęte procedurą nadmiernego deficytu powinny określić ścieżkę wydatków oraz ogólne środki, jakie zamierzają podjąć w celu wyeliminowania nadmiernego deficytu.
- Państwa członkowskie borykające się ze znacznymi strukturalnymi deficytami budżetowymi, bardzo wysokim poziomem zadłużenia publicznego lub bardzo trudną sytuacją finansową powinny podjąć skoncentrowane wysiłki w 2011 r. W przypadku gdy wzrost gospodarczy lub dochody okażą się wyższe niż oczekiwane, należy przyspieszyć konsolidację fiskalną.
- Niektóre państwa członkowskie mogą być zmuszone do podniesienia podatków. Podatki pośrednie mniej hamują wzrost niż podatki bezpośrednie, a rozszerzenie bazy podatkowej jest lepszą opcją niż podniesienie stawek podatkowych. Należy wyeliminować nieuzasadnione subsydia, np. te które szkodzą środowisku.

2. Korekta nierówności makroekonomicznych

Znaczne i utrzymujące się nierówności makroekonomiczne są jednym z głównych słabych punktów, zwłaszcza w strefie euro. Wiele państw członkowskich musi podjąć szybsze działania w celu zaradzenia swojemu brakowi konkurencyjności.

- Państwa członkowskie mające znaczny deficyt obrotów bieżących i wysoki poziom zadłużenia powinny przedstawić konkretne środki korygujące (może to być np. rygorystyczne i długotrwałe hamowanie wzrostu wynagrodzeń, w tym poprzez rewizję klauzul indeksacyjnych w systemie negocjacji zbiorowych).
- Państwa członkowskie mające znaczne nadwyżki na rachunku bieżącym powinny ustalić źródła utrzymującego się niskiego popytu krajowego i podjąć odpowiednie kroki zaradcze (w tym przeprowadzić dalszą liberalizację sektora usług oraz poprawić warunki inwestowania). Jednakże tam gdzie popyt krajowy jest nadal stłumiony ze względu na niewłaściwą politykę lub niewłaściwe funkcjonowanie rynku, należy wdrożyć odpowiednie strategie.

3. Zagwarantowanie stabilności sektora finansowego

Na szczeblu UE konieczne jest dalsze udoskonalenie ram regulacyjnych, natomiast jakość nadzoru powinna być poprawiona przez Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego i europejskie urzędy nadzoru, które rozpoczęły działalność na początku 2011 r. Konieczne jest przyspieszenie restrukturyzacji banków w celu zabezpieczenia stabilności finansowej oraz wsparcia akcji kredytowej dla gospodarki realnej.

- Restrukturyzacja banków, w szczególności tych, które otrzymały znaczące kwoty pomocy państwa, ma zasadnicze znaczenie dla przywrócenia ich długoterminowej rentowności oraz zagwarantowania właściwego funkcjonowania ich działalności kredytowej. Publiczne wsparcie finansowe dla sektora bankowego jako całości powinno być stopniowo wycofywane, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony stabilności finansowej.

- Zgodnie z niedawno uzgodnionymi ramami „Bazylea III” banki będą zobowiązane do stopniowego wzmacniania swojej bazy kapitałowej, co pozwoli zwiększyć ich odporność na niekorzystne wstrząsy. Komisja pracuje również nad całościowymi ramami przewyższania kryzysów bankowych. Dodatkowo w 2011 r. przeprowadzony zostanie kolejny, bardziej ambitny i rygorystyczny, ogólnounijny test warunków skrajnych.

II. MOBILIZACJA RYNKÓW PRACY, TWORZENIE MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA

Zachodzi ryzyko, że powrotowi na ścieżkę wzrostu nie będzie towarzyszyć dostatecznie dynamiczne tworzenie miejsc pracy. Walka z bezrobociem oraz zapobieganie długotrwałemu wykluczeniu z rynku pracy mają kluczowe znaczenie. Jednym z pięciu unijnych celów strategii Europa 2020 jest podniesienie poziomu zatrudnienia do 75% do 2020 r. Obecne prognozy wskazują, że UE osiągnie poziom o 2-2,4% niższy, co jest możliwe do nadrobienia poprzez przyjęcie środków na rzecz tworzenia miejsc pracy i zwiększenia aktywności zawodowej. Ze względu na starzenie się ludności UE oraz relatywnie niskie wykorzystanie siły roboczej w porównaniu z resztą świata konieczne są reformy, by wesprzeć zdobywanie kwalifikacji oraz stworzyć zachęty do pracy.

4. Zwiększenie atrakcyjności zatrudnienia

Połączenie wysokiego bezrobocia, niskiej aktywności na rynku pracy oraz niższej liczby godzin pracy w porównaniu z innymi częściami świata pogarszają wyniki gospodarcze UE. Niepokojąco niski jest stopień aktywności osób mało zarabiających, ludzi młodych i osób zapewniających drugie źródło dochodów w rodzinie. Osobom w najtrudniejszej sytuacji grozi długotrwałe bezrobocie. W odpowiedzi należy ściślej uzależnić świadczenia od szkoleń i poszukiwania pracy.

- Wszystkie państwa członkowskie powinny dążyć przede wszystkim do odciążenia podatkowego zatrudnienia w celu pobudzenia popytu na pracowników i generowania wzrostu.
- Poprzez systemy korzyści podatkowych, elastyczne warunki pracy oraz zapewnienie opieki nad dziećmi należy dążyć do ułatwienia zatrudnienia osobom zapewniającym drugie źródło dochodów w rodzinie. Należy zintensyfikować wysiłki na rzecz ograniczenia pracy nierejestrowanej poprzez poprawę obowiązujących przepisów oraz przegląd systemów korzyści podatkowych.

5. Reforma systemów emerytalnych

Konsolidacja fiskalna powinna zostać wsparta reformą systemów emerytalnych poprawiającą ich trwałość.

- Państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, powinny podnieść wiek przechodzenia na emeryturę i powiązać go ze średnim trwaniem życia.
- Państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie ograniczyć możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę oraz wykorzystać specjalnie ukierunkowane zachęty na rzecz zatrudniania starszych pracowników oraz wspierania uczenia się przez całe życie.

- Państwa członkowskie powinny wspierać rozwój systemów uzupełniającego prywatnego oszczędzania, by zwiększyć wysokość emerytur.
- Ze względu na przemiany demograficzne państwa członkowskie powinny unikać przyjmowania środków dotyczących ich systemów emerytalnych, które podważają długoterminową równowagę i adekwatność ich finansów publicznych.
- Komisja dokona przeglądu dyrektywy o funduszach emerytalnych² oraz przedstawi nowe środki w nawiązaniu do zielonej księgi o emeryturach przedstawionej w 2010 r.

6. Powrót bezrobotnych do zatrudnienia

Europejskie systemy opieki socjalnej chroniły ludzi podczas kryzysu. Jednakże w momencie, w którym zapanuje ożywienie, świadczenia dla osób bezrobotnych powinny zostać poddane przeglądowi, by zagwarantować zapewnienie zachęty do pracy, uniknięcie zjawiska uzależnienia od świadczeń oraz wspieranie dostosowania do cykli koniunkturalnych.

- Państwa członkowskie powinny zaprojektować świadczenia w taki sposób, by zachęcały bezrobotnych do powrotu do pracy lub podejmowania samozatrudnienia poprzez ograniczenia czasu ich wypłacania oraz ściślejsze powiązanie świadczeń ze szkoleniami i poszukiwaniem pracy.
- Państwa członkowskie powinny zapewnić opłacalność pracy poprzez lepsze uzgodnienie poziomu podatków dochodowych (w szczególności w przypadku niskich dochodów) oraz świadczeń dla osób bezrobotnych.
- Państwa członkowskie powinny dostosować swoje systemy ubezpieczenia od utraty pracy do cykli gospodarczych, tak by ochrona ulegała wzmocnieniu w okresie spowolnienia gospodarczego.

7. Wyważenie bezpieczeństwa i elastyczności

W niektórych państwach członkowskie przepisy chroniące zatrudnienie wprowadzają sztywne reguły na rynku pracy, co zapobiega zwiększonej aktywności na tym rynku. Takie przepisy powinny zostać znolizowane, by zmniejszyć nadmierną ochronę pracowników zatrudnionych na stałe oraz zapewnić ochronę osobom pozostającym poza rynkiem pracy lub na jego marginesie. Równocześnie konieczne jest ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia edukacji oraz poprawa osiągnięć edukacyjnych, by pomóc młodym ludziom w wejściu na rynek pracy.

- Państwa członkowskie powinny wprowadzić większą liczbę umów na czas nieokreślony³, by zastąpić obecne tymczasowe i niepewne umowy celem poprawy perspektyw zatrudnienia dla nowych pracowników.

² Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10).

³ Zgodnie z propozycją Komisji w jej dokumencie „Projekt przewodni Europy 2020 na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy” - COM(2010) 682 wersja ostateczna/2, 26.11.2010.

- Państwa członkowskie powinny uprościć swoje systemy uznawania kwalifikacji zawodowych, by ułatwić swobodny przepływ obywateli, pracowników i naukowców.

III. PIERWSZEŃSTWO ŚRODKÓW NA RZECZ WZROSTU

UE zrealizuje ambitne cele Europy 2020 w zakresie trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, jeżeli w pierwszej kolejności zrealizuje pilne reformy strukturalne na rynkach usług i produktów w celu poprawy otoczenia biznesowego. Aby zachować konkurencyjność w zglobalizowanej gospodarce państwa członkowskie muszą w trybie pilnym rozpocząć głębokie reformy strukturalne niezbędne do poprawy jakości naszych badań oraz potencjału innowacyjnego, przekuwając koncepcje na produkty i usług odpowiadające zapotrzebowaniu szybko rozwijających się rynków, korzystając z przewagi technologicznej naszego przemysłu oraz pomagając MŚP we wzroście i internacjonalizacji. W ramach unijnej agendy reform należy również wykorzystać nowe źródła wzrostu, zmieniając ograniczenia tradycyjnego modelu rozwoju opartego na zasobach w nowe możliwości gospodarcze poprzez bardziej efektywne wykorzystywanie zasobów. Należy również wykorzystać pionierski charakter osiągnięć UE w zakresie konkurencyjnych ekologicznych towarów i usług.

Jak już zaznaczono w komunikacie w sprawie Aktu o jednolitym rynku, jednolity rynek może być istotnym źródłem wzrostu, o ile podjęte zostaną szybkie decyzje o usunięciu pozostałych barier. Dlatego też, dla wzmocnienia go, Komisja w okresie 2011-2012 jako priorytet w Akcie o jednolitym rynku traktować będzie środki na rzecz zwiększenia wzrostu wymienione poniżej.

8. Wykorzystanie potencjału jednolitego rynku

Na jednolitym rynku nadal występują poważne bariery utrudniające wejście na rynek oraz rozwój przedsiębiorczości. Usługi transgraniczne stanowią jedynie 5% PKB, mniej niż jedną trzecią obrotu towarami, a tylko 7% konsumentów dokonuje zakupów internetowych ze względu na liczne ograniczenia, które hamują rozwój transgranicznej sprzedaży w Internecie.

- Wszystkie państwa członkowskie powinny w pełni wdrożyć dyrektywę usługową. Komisja ocenia obecnie poziom jej wdrożenia oraz możliwości wprowadzenia kolejnych środków napędzających wzrost poprzez dalsze otwarcie sektora usługowego.
- Państwa członkowskie powinny zidentyfikować i usunąć nieuzasadnione ograniczenia w zakresie usług specjalistycznych, takie jak kontyngenty i podmioty zatrudniające wyłącznie członków określonego związku, łącznie z ograniczeniami w zakresie sektora detalicznego, takimi jak nadmierne ograniczenia godzin otwarcia i lokalizacji.
- Komisja zaproponuje w 2011 r. środki mające znieść geograficzne zróżnicowanie w handlu elektronicznym w ramach jednolitego rynku. Zaproponuje również europejskie ramy własności intelektualnej, ponieważ należą one do kluczowych czynników rozwoju zarówno handlu elektronicznego, jak i sektorów cyfrowych.
- Oprócz forsowania zakończenia rundy dauhańskiej Komisja posunie naprzód negocjacje dotyczące umów o wolnym handlu z takimi partnerami jak Indie, Kanada i Mercosur, oraz zintensyfikuje działania na rzecz uzyskania spójności regulacyjnej z głównymi partnerami, jak również zwiększy symetrię w dostępie do rynków zamówień publicznych w krajach rozwijających się oraz dużych gospodarkach rynków wschodzących.

- W 2011 r. zaproponowane zostaną przepisy mające umożliwić szybkie i interoperacyjne ustanawianie norm, w tym dotyczących technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK).
- Kwestia opodatkowania jest drażliwa, ale trzeba dążyć do dalszych postępów w tej dziedzinie. Wiąże się z tym istotny potencjał gospodarczy mogący napędzić wzrost i tworzenie miejsc pracy, ograniczyć obciążenia administracyjne oraz usunąć przeszkody na jednolitym rynku. Należy wyeliminować opodatkowanie niekorzystne dla transgranicznego handlu i inwestycji. W szczególności Komisja proponuje w 2011 r. środki na rzecz modernizacji systemu VAT, wprowadzenie wspólnej skonsolidowanej podstawy podatku od osób prawnych oraz opracowanie skoordynowanego europejskiego podejścia do opodatkowania sektora finansowego. Postępy w opodatkowaniu oznaczają również zmniejszenie opodatkowania pracy do niezbędnego minimum oraz dostosowanie europejskich ram opodatkowania energii zgodnie z unijnymi celami w dziedzinie energii i klimatu.

9. Przyciągnięcie prywatnego kapitału do finansowania wzrostu

Niezbędne są innowacyjne rozwiązania, by pilnie pozyskać większy udział prywatnych unijnych i zagranicznych oszczędności.

- Komisja przedstawi wnioski dotyczące unijnych obligacji projektowych mających pomóc w połączeniu publicznego i prywatnego finansowania na rzecz priorytetowych inwestycji, w szczególności w dziedzinie energii, transportu i TIK. Komisja włączy te innowacyjne instrumenty finansowania także do swoich przyszłych wniosków dotyczących kolejnych wieloletnich ram finansowych.
- Aby ułatwić MŚP i nowym innowacyjnym firmom dostęp do finansowania Komisja przedstawi propozycje mające umożliwić funduszom kapitału podwyższonego ryzyka zarejestrowanym w jednym państwie członkowskim swobodną działalność w całej UE oraz wyeliminować przeszkody podatkowe dla działalności transgranicznej.

10. Zapewnienie przystępnej ceny energii

Energia należy do głównych zmiennych decydujących o wzroście. Dla przedsiębiorstw ceny energii stanowią podstawowy składnik kosztów. Dla konsumentów rachunki za energię stanowią istotną pozycję w domowym budżecie oraz szczególne wyzwanie dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Obecne plany państw członkowskich stwarzają ryzyko, że określony w strategii Europa 2020 cel zakładający zwiększenie ogólnej efektywności energetycznej o 20% nie zostanie zrealizowany. Efektem byłyby stracone szanse na wzrost w wielu sektorach i regionach oraz mniejsze możliwości tworzenia miejsc pracy.

- Państwa członkowskie powinny szybko i w pełni wdrożyć trzeci pakiet energetyczny rynku wewnętrznego.
- Państwa członkowskie muszą prowadzić bardziej aktywną politykę w dziedzinie efektywności energetycznej. Pozwoli to uzyskać znaczące oszczędności oraz stworzyć miejsca pracy w sektorze budownictwa i usług.
- W 2011 r. Komisja proponuje inicjatywy mające zapewnić postępy w zakresie infrastruktury transportowej, energetycznej lub telekomunikacyjnej niezbędne do ustanowienia naprawdę zintegrowanego jednolitego rynku.

- Komisja opracowuje ogólnounijne normy dotyczące efektywnych energetycznie produktów, aby pomóc w ekspansji rynków innowacyjnych produktów i technologii.

Gwarancja realizacji

Najpilniejszym zadaniem w latach 2011-2012 jest zapobieżenie wpadnięciu w błędne koło spirali zadłużenia, zakłóceń rynków finansowych oraz niskiego wzrostu gospodarczego. Pierwszym priorytetem niniejszego rocznej wizji wzrostu gospodarczego jest stworzenie solidnych podstaw polityk budżetowych poprzez rygorystyczną konsolidacją fiskalną, oraz przywrócenie normalnego funkcjonowania sektora finansowego. Drugim priorytetem jest szybkie ograniczenie bezrobocia poprzez reformy rynku pracy. Jednak realizacja tych dwóch priorytetów nie przyniesie skutków bez jednoczesnego niezwłocznego skoncentrowania wysiłków na wzroście.

Takie polityki miałyby również pozytywny wpływ na konsolidację budżetową, zapewniając wyższe przychody z podatków oraz mniejsze wydatki publiczne na strefę socjalną, jak również pomagając zmniejszyć ryzyko przyszłych zachwiania równowagi makroekonomicznej. Reformy strukturalne przyniosą zyski już w krótkim terminie: reformy rynku produktów i rynku pracy przynoszą wzrost produkcji oraz zatrudnienia.

Handel jest silnym czynnikiem napędowym wzrostu. Istnieje znaczny niewykorzystany potencjał w zakresie eksportu unijnych towarów i usług, jednak europejski eksport dotkliwie odczuł załamanie światowego handlu. Pozytywne wyniki eksportowe niektórych państw członkowskich pokazują, że sukces na światowych rynkach zależy nie tylko od konkurencyjności cenowej, lecz także od szerszego zakresu czynników, takich jak specjalizacja sektorowa, innowacje oraz poziom umiejętności, które podnoszą realną konkurencyjność.

W swojej pierwszej rocznej wizji Komisja określiła 10 działań opartych na strategii Europa 2020, które UE powinna zrealizować w latach 2011-2012. Proponuje ona, by na ich podstawie Rada Europejska uzgodniła, że państwa członkowskie powinny zobowiązać się do realizacji tych 10 działań. Ze względu na wzajemne zależności między państwami członkowskimi, w szczególności w strefie euro, wstępna koordynacja ze strony Rady stanowi konieczny element europejskiego półrocza.

W oparciu o wytyczne Rady Europejskiej państwa członkowskie powinny przedstawić do połowy kwietnia swoje krajowe zobowiązania w swoich średnioterminowych strategiach budżetowych w ramach programów stabilności lub konwergencji oraz określić w swoich krajowych programach reform środki potrzebne do konkretyzacji kompleksowej odpowiedzi na kryzys opartej na strategii Europa 2020. Na podstawie zaleceń Komisji Rada wyda przed latem wytyczne polityczne dla poszczególnych państw członkowskich, które państwa te powinny uwzględnić przygotowując swoje budżety na 2012 r. oraz realizując swoje polityki wzrostu. W duchu zintegrowanego podejścia do koordynacji polityki Rada oceni łącznie strategie w dziedzinie podatków i wzrostu, analizując ich ambicje, spójność oraz skutki na szczeblu UE, w tym w kontekście współzależności w ramach strefy euro.

Komisja proponuje, by podczas przyszłych posiedzeń Rady Europejskiej regularnie poddawano przeglądowi ich realizację, w celu ustalenia luk na szczeblu państw członkowskich i szczeblu UE oraz szybkiego uzgodnienia środków korygujących. Propozycje określone w niniejszym komunikacie wystarczą już do tego, by na kolejnym posiedzeniu Rady Europejskiej podjęto konkretne kroki na rzecz kontynuowania i przyspieszenia

wysiłków na rzecz szybkiego powrotu na ścieżkę wzrostu i przyśpieszenia go, oraz uzgodniono harmonogram realizacji całościowej odpowiedzi na kryzys. W odniesieniu do tego harmonogramu Rada Europejskie uzgodniła już dwa terminy: do marca mają zostać ukończone prace nad stałym europejskim mechanizmem stabilizacyjnym, a do czerwca prace nad pakietem legislacyjnym mającym poprawić zarządzanie gospodarcze w UE. W międzyczasie publikacja rezultatów nowego testu warunków skrajnych dostarczy wskazówek odnośnie do strategii, którą należy przyjąć, by dokończyć naprawę sektora bankowego.

Niniejsza pierwsza roczna wizja wzrostu gospodarczego zostanie również przekazana Parlamentowi Europejskiemu i pozostałym instytucjom, jak również parlamentom krajowym.

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.10.2010
KOM(2010) 608 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

W kierunku Aktu o jednolitym rynku

**W stronę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej
konkurencyjności**

50 propozycji na rzecz wspólnej poprawy rynku pracy, przedsiębiorczości i wymiany

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

W kierunku Aktu o jednolitym rynku

**W stronę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej
konkurencyjności**

50 propozycji na rzecz wspólnej poprawy rynku pracy, przedsiębiorczości i wymiany

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

WPROWADZENIE

Budowanie wielkiego rynku jest centralnym punktem projektu europejskiego założycieli Unii Europejskiej. Albowiem zrozumieli oni, jak istotne są spotkania, wymiana doświadczeń i współpraca przy tworzeniu społeczeństwa bardziej dostatniego, kreatywnego, inteligentnego, sprawiedliwego i zajmującego coraz ważniejszą pozycję w świecie. Wspólne użytkowanie należącej do wszystkich przestrzeni życia gospodarczego i społecznego w poszanowaniu właściwej nam różnorodności, **chęć bycia razem uzasadniona i skonsolidowana dzięki płynącym z tego pożytkom** – oto jaka była i jest obecnie ambicja wielkiego rynku europejskiego.

Wspólny rynek, jednolity rynek, rynek wewnętrzny – kolejne zmiany w nazewnictwie odzwierciedlają drogę, w jaki sposób pogłębiało się i wzbogacało pojęcie wielkiego rynku europejskiego. Koncentrując swoją strukturę wokół czterech podstawowych swobód: przepływu osób, towarów, usług i kapitału, rynek ten został następnie pogłębiony i wzbogacony, w szczególności dzięki skonsolidowaniu **integracji gospodarczej**, wprowadzeniu **jednej waluty** oraz rozwijaniu **polityki spójności**. Spójna polityka wspierająca jednolity rynek jest niezbędna, aby zapewnić wszystkim obywatelom, bez względu na ich miejsce zamieszkania, możliwość korzystania z niego i uczestniczenia w nim.

Sześćdziesiąt lat po utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali **osiągnięcia jednolitego rynku są niepodważalne**. W ciągu dwóch ostatnich dziesięcioleci stworzenie jednolitego rynku oraz otwarcie granic były jednymi z najważniejszych motorów wzrostu gospodarczego w Europie. W następstwie integracji rynku wewnętrznego, w szczególności dzięki liberalizacji przemysłu sieciowego, połączonej z rozszerzeniem Unii stworzono 2,75 mln miejsc pracy a wzrost gospodarczy w latach 1992-2009, zgodnie z szacunkami Komisji, wyniósł 1,85 %.

Europa stała się najbardziej rozległą gospodarką światową. Nawet nie uwzględniając handlu wewnątrz europejskiego jesteśmy największymi importerami i eksporterami na świecie. Jednolity rynek stanowi główny atut naszej konkurencyjności na arenie międzynarodowej. Pozbawieni jednolitego rynku nie zajmowalibyśmy tak ważnej pozycji w światowej

równowadze potęg gospodarczych, szczególnie w okresie pojawienia się na niej nowych graczy.

Jednak przede wszystkim jednolity rynek oferuje ciągle korzyści przedsiębiorstwom i obywatelom w ramach ich działalności. Handel wewnętrzny w Europie stanowi dzisiaj odpowiednio 17 % i 28 % światowego handlu towarów i usług. Konkretnym przykładem może tu być zmniejszenie o 70 % kosztu połączeń w telefonii komórkowej oraz spadek o 40 % cen biletów samolotowych.

Od prawie sześćdziesięciu lat nasz wielki rynek europejski jest kamieniem węgielnym projektu europejskiego, dzięki rzeczywistym **działaniom solidarnościowym** łączącym obywateli Europy, właściwej mu umiejętności reformowania się, pogłębiania i wzbogacania wraz z upływem czasu.

Jednak współczesny świat różni się od świata z 1985 r., kiedy to Komisja proponowała głęboką odnowę, która doprowadziła w dniu 1 stycznia 1993 r. do stworzenia jednolitego rynku.

Świat zmienił się. Globalizacja przyspieszyła wymianę i rozwój technologii oraz pozwoliła na wejście na scenę nowych podmiotów konkurujących z nami w obszarze stanowiącym nasz największy atut: są to produkty i usługi o dużej wartości dodanej. Stawia to Europę przed podwójnym wyzwaniem: rozwijać w sposób jeszcze bardziej zdecydowany nasze umiejętności w sektorach o dużej wartości dodanej oraz prowadzić politykę ułatwiającą przedsiębiorstwom europejskim, w szczególności MŚP, udział w fantastycznych możliwościach, jakie oferują nowe ośrodki wzrostu gospodarczego.

Europa również się zmieniła. Zjednoczyła się, poszerzyła i pogłębiła.

Szok związany z kryzysem finansowym i gospodarczym uderzył we wszystkie sektory gospodarki. Osłabił zarówno przedsiębiorców jak i pracowników; zmniejszył siłę nabywczą milionów konsumentów europejskich. Jednolity rynek jest jednym z naszych głównych atutów w obliczu tego kryzysu. Pozwolił załagodzić skutki kryzysu. Pozwoli nam również wyjść z kryzysu z podniesioną głową oraz będzie stanowił nasz kluczowy atut w przyszłości.

Wszystkie wspomniane wyżej przyczyny skłoniły Przewodniczącego Barroso do powierzenia profesorowi **Mario Monti** misji przedstawienia sprawozdania na temat ożywienia jednolitego rynku. Jak stwierdza **Mario Monti** w swoim sprawozdaniu „stworzenie ugruntowanego i efektywnego jednolitego rynku jest kluczowym czynnikiem mającym wpływ na ogólne wyniki makroekonomiczne UE”.¹ Dodaje również, że „jednolity rynek jest mniej popularny niż kiedykolwiek, ale bardziej potrzebny niż kiedykolwiek”.² W sprawozdaniu Mario Monti proponuje zatem „aby chronić jednolity rynek przed ryzykiem nacjonalizmu gospodarczego, rozszerzyć go na nowe obszary o kluczowym znaczeniu dla rozwoju Europy oraz zapewnić odpowiedni konsensus w tej dziedzinie”.³

Parlament Europejski podkreśla w swoim sprawozdaniu z 2010 r., że **„proces integracji nie jest procesem nieodwracalnym oraz że dalsze istnienie rynku wewnętrznego nie powinno być uważane za pewnik.”**

¹ Sprawozdanie Mario Monti dla Przewodniczącego Komisji Europejskiej: „Nowa strategia na rzecz jednolitego rynku” z dnia 9 maja 2010, s. 9.

² Wspomniane sprawozdanie Mario Monti, s. 24.

³ Wspomniane sprawozdanie Mario Monti, s. 9.

Stwierdzenie to uzasadnia **dzisiaj nowe ambicje** w zakresie polityki jednolitego rynku w służbie „społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności”. Ich celem jest ożywienie niezakończonych integracji i wykorzystanie naszego potencjału w zakresie wzrostu gospodarczego na potrzeby postępu w wymiarze ludzkim. Ambicje te obejmują odbudowę naszego zaufania do europejskiego modelu społecznej gospodarki rynkowej, poprzez ponowne umieszczenie obywateli w centrum problematyki rynkowej. Ich wyrazem byłaby propozycja nowego, globalnego podejścia do kwestii jednolitego rynku, które byłoby adresowane do wszystkich obecnych na nim graczy. Przedmiotem tych ambicji byłoby zagwarantowanie, że wszystkie przepisy Unii są zrozumiałe i przestrzegane, co będzie widoczne w życiu codziennym każdego z nas.

Jest to podejście właściwe społecznej gospodarce rynkowej. Jego punktem wyjścia jest stwierdzenie, że jednolity rynek musi opierać się na wszystkich uczestniczących w nim podmiotach: przedsiębiorstwach, konsumentach i pracownikach. W ten sposób jednolity rynek pozwoli Europie osiągnąć zbiorową konkurencyjność.

Jednolity rynek może bowiem zaoferować większy wzrost gospodarczy i więcej miejsc pracy. Jego potencjał nie jest w pełni wykorzystany. Transgraniczne zakupy publiczne stanowiły na przykład tylko około 1,5 % wszystkich udzielonych zamówień publicznych w 2009 r. Mimo znacznych postępów, jakich dokonano na jednolitym rynku usług, usługi transgraniczne stanowią jedynie 5 % unijnego PKB, w porównaniu z 17 %, jakie reprezentuje handel wyrobami przemysłowymi w obrębie jednolitego rynku. Zaledwie 7 % konsumentów dokonało zakupów transgranicznych przez Internet w 2008 r.⁴

Według szacunków Komisji⁵ dodatkowy rozwój, pogłębienie i pełne wykorzystanie jednolitego rynku, w szczególności dzięki środkom, o których mowa w niniejszym komunikacie, dałyby potencjalnie wzrost PKB o około 4 % w ciągu nadchodzących dziesięciu lat⁶.

Jednolity rynek nie jest celem samym w sobie. Jest instrumentem w służbie polityki dotyczącej innych obszarów. Wszelkie działania publiczne i prywatne, podejmowane w odpowiedzi na wyzwania związane ze wzrostem gospodarczym, spójnością społeczną, zatrudnieniem, bezpieczeństwem oraz zmianą klimatu, będą miały więcej szans powodzenia przy prawidłowo funkcjonującym jednolitym rynku.

Ożywienie jednolitego rynku wydaje się zatem być nieodzownym narzędziem **strategii „Europa 2020”**. W **strategii tej** proponuje się 7 projektów przewodnich: (i) „Unia innowacji”, (ii) „Mobilna młodzież”, (iii) „Europejska agenda cyfrowa”, (iv) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, (v) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, (vi) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”. (vii) „Europejski program walki z ubóstwem”. Zmodernizowany jednolity rynek jest wspólnym fundamentem wszystkich tych projektów. Jest dźwignią, która wesprze tworzenie nowych miejsc pracy, tworząc dynamikę na rzecz inteligentnego, zrównoważonego i integrującego wzrostu gospodarczego, wzmacniając w ten sposób synergie pomiędzy poszczególnymi projektami przewodnimi.

⁴ Źródło: służby Komisji.

⁵ W oparciu o model „QUEST”.

⁶ Źródło: służby Komisji. Szacunki te koncentrują się wokół określonej liczby środków, z których niektóre stanowią część niniejszego komunikatu (w szczególności środki zmierzające do zmniejszenia obciążeń administracyjnych i prawnych oraz środki promowania otwartych zakupów publicznych). Ponieważ znaczna część wpływu wynika z wdrożenia dyrektywy usługowej a zmierzenie wpływu dużej części środków, które nie są wobec tego włączone do przedmiotowych szacunków, jest trudne lub wręcz niemożliwe, wartość 4 % można uznać za ostrożną hipotezę.

Niektóre elementy projektów przewodnich strukturyzują funkcjonowanie jednolitego rynku i stanowią środki, jakie należy podjąć w celu jego ożywienia. Środki te są zatem wymienione zarówno w niniejszym komunikacie, jak i w projektach przewodnich, w szczególności zaś w Europejskiej agendzie cyfrowej, Unii innowacji oraz Polityce przemysłowej w erze globalizacji.

Nie narzucając nowych ograniczeń, **ożywienie to powinno otworzyć nowe możliwości**. Poprzez opracowanie i skuteczne wdrażanie wspólnych przepisów jednolity rynek powinien służyć jako katalizator wzrostu strukturalnego. Jednolity rynek jako pole współzawodnictwa i konkurencyjności stanowi bazę dla obywateli Europy w zglobalizowanym świecie. Bez zbędnej naiwności, rynek ten powinien pozostawać otwarty na świat, sprzyjać współpracy z naszymi partnerami handlowymi, w szczególności aby zapewnić lepszą konwergencję przepisów i norm obowiązujących na różnych rynkach światowych, prowadząc w ten sposób do wzajemnych korzyści. W tym kontekście istotne jest, aby pamiętać, że powodzenie modelu europejskiego opiera się na jego zdolności do łączenia wyników gospodarczych i sprawiedliwości społecznej oraz na mobilizowaniu do działania wokół tego zadania wszystkich podmiotów gospodarczych i partnerów społecznych.

Musimy zatem kierować nasze starania przede wszystkim na to, co stanowi siłę gospodarki europejskiej: 20 milionów przedsiębiorstw w Europie, w szczególności małych i średnich, działających dzięki wytwórcom, pracownikom, studentom, rzemieślnikom i przedsiębiorcom, którzy są uczestnikami jednolitego rynku, i którzy potrzebują finansowania, aby tworzyć innowacyjne rozwiązania i miejsca pracy.

Aby odbudować zaufanie, należy również **zwrócić się do obywateli będących jednocześnie konsumentami, jako do podmiotów jednolitego rynku**, i umożliwić im nabywanie, inwestowanie i leczenie się wszędzie w Europie. Jednolity rynek musi zapewniać wszystkim konsumentom europejskim dostęp do towarów bezpiecznych i solidnych, odpowiadającym normom i oferowanych po przystępnych cenach. Dotyczy to zarówno produktów rolnych i spożywczych jak i wyrobów przemysłowych. Tak powinno być również w wielu innych obszarach działalności, w szczególności w zakresie usług, w tym usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz detalicznych usług finansowych i tak należy to rozumieć.

Aby podjąć te wezwania, odbudować zaufanie, pobudzić zrównoważony i zarazem sprawiedliwy wzrost gospodarki, Europa musi zmobilizować się do mocnego i zdecydowanego zaangażowania się. **Potrzebne jest zbiorowe zaangażowanie na poziomie Europy**, poczucie odpowiedzialności za wyznaczone cele i środki, które byłoby dzielone przez wszystkie podmioty publiczne i prywatne, gospodarcze i społeczne na szczeblu europejskim i regionalnym.

Taki jest sens niniejszego aktu zawierającego propozycję 50 działań, który Komisja poddaje dzisiaj pod dyskusję. Jego realizacja jest z jednej strony okazją do wykorzystania istotnych dźwigni wzrostu gospodarczego na jednolitym i odnowionym w ten sposób rynku, jakimi są gospodarka cyfrowa i usługi oraz nowe obszary związane ze środowiskiem i zmianą klimatu, a z drugiej strony okazją do znalezienia konsensusu w tej dziedzinie, co było przedmiotem troski Mario Monti⁷. Komisja pragnie zainicjować szeroko zakrojoną, czteromiesięczną, europejską debatę publiczną na temat ożywienia jednolitego rynku. **Po zakończeniu tej**

⁷ Wspomniane sprawozdanie, s.38.

debaty Komisja zaprosi pozostałe instytucje do przypieczętowania ich zaangażowania co do ostatecznej wersji aktu.

Realizacja Aktu o jednolitym rynku stanie się okazją do uświetnienia w dynamiczny sposób dwudziestej rocznicy jednolitego rynku, jaka przypada na koniec 2012 r.

Przyjęcie tego aktu odbywa się równocześnie z przyjęciem „Sprawozdania w sprawie obywatelstwa europejskiego z 2010 r.: usuwanie przeszkód w korzystaniu przez obywateli europejskich z należnych im praw”, które to sprawozdanie skupia się wokół likwidacji przeszkód, na jakie napotykają obywatele europejscy w życiu codziennym, np. kiedy podróżują, studiują, pobierają się, przechodzą na emeryturę, kupują, dziedziczą lub głosują w innym państwie członkowskim.

Niniejszy akt i sprawozdanie w sprawie obywatelstwa są dwoma uzupełniającymi się inicjatywami, których celem jest likwidacja utrzymującego się w Unii Europejskiej rozdrobnienia, jeśli chodzi o kwestie bezpośrednio interesujące obywateli, jak również urzeczywistnienie w ten sposób zobowiązania do tworzenia Europy dla obywateli i sprawnie działającego jednolitego rynku, w odpowiedzi na potrzeby obywateli i przedsiębiorstw oraz zgodnie z ich oczekiwaniami.

1. WYSOKI, ZRÓWNOWAŻONY I SPRAWIEDLIWY WZROST GOSPODARCZY DLA PRZEDSIĘBIORSTW

W Unii Europejskiej działa 20 milionów przedsiębiorstw, które dostarczają 175 milionów miejsc pracy i oferują dobra i usługi 500 milionom konsumentów w Unii oraz znacznej ich liczbie za granicą. **Jednolity rynek jest czynnikiem o kluczowym znaczeniu dla konkurencyjności przedsiębiorstw.** Powinien on stwarzać im korzystne warunki działalności oraz zachęcać do rozwoju, kupowania, sprzedaży i swobodnego inwestowania w całej Europie i poza jej granicami. **Małe i średnie przedsiębiorstwa mają największy potencjał zatrudnienia; z racji roli odgrywanej przez nie na jednolitym rynku zasługują one na szczególną uwagę oraz na to, aby w odpowiedzi na ich potrzeby podejmować ukierunkowane działania.**

Swobodny przepływ towarów i usług to dwie z podstawowych swobód zapisanych w traktatach. Swobodny przepływ towarów jest jednym z pierwszych osiągnięć jednolitego rynku. Swoboda ta, umocniona dzięki zniesieniu granic w ramach jednolitego rynku w 1993 r., w dużym stopniu przyczyniła się do poszerzenia wyboru produktów oferowanych konsumentom unijnym po jak najniższej cenie. Z myślą o utrzymaniu tego wyboru, polityka unijna stara się zapewnić, aby żadna nieuzasadniona przeszkoda nie ograniczała swobody przepływu towarów. Jej celem jest jednocześnie zagwarantowanie, aby towary będące w obiegu na jednolitym rynku były bezpieczne dla konsumentów. Cel ten wymaga szczególnej uwagi, jeśli chodzi o nadzór nad rynkami oraz walkę z piractwem i podrabianiem.

Rozdrobnienie jednolitego rynku jest problemem często podnoszonym przez przedsiębiorstwa jako hamulec konkurencyjności. **Różnorodność przepisów krajowych stanowi znaczne obciążenie** dla przedsiębiorstw, opóźnia inwestycje, ogranicza korzyści skali i synergie oraz stwarza bariery w wejściu na rynki. Należy zatem lepiej integrować rynki i likwidować przeszkody, określając dokładnie obszary, w których brak koordynacji i harmonizacji szkodzi prawidłowemu funkcjonowaniu jednolitego rynku.

Światowa konkurencja zaostrzyła się. Gospodarka europejska musi sprostać nowym wyzwaniom oraz wykorzystywać nowe możliwości w perspektywie zrównoważonego rozwoju. **Należy skonsolidować atuty**, jakimi dysponuje nasza gospodarka, tak aby miała równe szanse powodzenia w podejmowaniu tych wyzwań.

Polityka przemysłowa wymaga lepiej skonstruowanego rynku i odpowiednich ram do tworzenia i rozwijania oferty europejskiej. Europa musi utrzymać wiodącą pozycję na arenie światowej konkurencji. W obrębie całego łańcucha tworzenia wartości dodanej budowanie rynku, wspieranie badań i innowacji, rozwój agendy cyfrowej i handlu on-line oraz środki finansowania są elementami niezbędnymi do skonsolidowania sektorów przemysłowych i ogólnie pojętej oferty europejskiego rynku.

Od początku kryzysu Unia Europejska podjęła pilne środki zmierzające do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania i stabilności rynków finansowych. Należy jednak podjąć dodatkowe środki, aby zagwarantować, że system finansowy jest nie tylko stabilniejszy, **ale też że sprzyja gospodarce realnej i stymuluje zrównoważony wzrost gospodarczy**. Liczne środki czekają obecnie na przyjęcie, toczą się też liczne dyskusje na temat przejrzystości rynków, nadzoru, stabilności finansowej, odpowiedzialności i ochrony konsumentów produktów finansowych czy zapobiegania kryzysom. Unia Europejska zobowiązała się do przyjęcia wszystkich wniosków związanych z reformą w tej dziedzinie do końca 2012 r. Należy zbudować ramy europejskie służące rozwojowi inwestycji długoterminowych, zostaną stworzone też dodatkowe środki, których zadaniem będzie kierowanie funduszy prywatnych w stronę tego rodzaju inwestycji.

Realizacja celów strategii „Europa 2020” w zakresie modernizacji gospodarki europejskiej będzie wymagała znacznych inwestycji. Unia może już teraz wesprzeć te projekty, dostarczając spójnych wytycznych strategicznych inwestorom, którzy podejmują decyzje w perspektywie wielu dziesiątek lat, oraz wdrażając odpowiednie ramy prawne. Budżet Unii Europejskiej oraz Europejski Bank Inwestycyjny mogą być pomocne w przyciąganiu prywatnego finansowania dla tych projektów.

Wobec złożoności i zmienności świata **Europa jest dobrą płaszczyzną, aby myśleć i działać w kontekście globalizacji**. Rynki mają wymiar międzynarodowy: Europa musi bardziej zdecydowanie bronić swoich interesów i wartości, w duchu wzajemności i wzajemnych korzyści. Polityka europejska powinna zmierzać do sytuacji, w której przepisy i normy są coraz bardziej spójne na poziomie międzynarodowym. Aby sprostać bezwzględnej konieczności zapewnienia globalnej konkurencyjności, jednolity rynek powinien faktycznie stanowić dla europejskich przedsiębiorstw bazę do rozwoju i prowadzenia wymiany na całym świecie.

Jednolity rynek powinien stać się rzeczywistością oferującą wytwórcom, producentom i konsumentom możliwość działania w skali kontynentalnej, co jest im niezbędne do zapewnienia rozwoju gospodarczego. Tylko trwały wzrost gospodarczy gwarantuje tworzenie trwałych miejsc pracy. Swobodny przepływ towarów oraz zdrowa i otwarta konkurencja są również narzędziami niezbędnymi do osiągania wzrostu gospodarczego i rozwoju; pozwalają także sprostać wyzwaniom demograficznym, ekologicznym i społecznym.

1.1. Stymulowanie i ochrona kreatywności

Aby móc lepiej sprostać międzynarodowemu współzawodnictwu, nasze przedsiębiorstwa, nowatorzy i wytwórcy muszą mieć możliwość działania na poziomie jednolitego rynku, w otoczeniu jak najbardziej sprzyjającym innowacyjności i kreatywności.

W otoczeniu tym powinni mieć dostęp do skutecznych narzędzi ochrony, w szczególności jeśli chodzi o walkę z piractwem i podrabianiem.

Propozycja nr 1: Parlament Europejski i Rada powinny podjąć niezbędne kroki w celu przyjęcia wniosków w sprawie patentu Unii Europejskiej, jego systemu językowego i jednolitego systemu sądowego rozwiązywania sporów. Celem jest wydanie pierwszych patentów unijnych w 2014 r.

Utrzymujące się rozdrobnienie systemu patentowego stanowi poważną przeszkodę w zapewnieniu ochrony praw patentowych przedsiębiorstwom europejskim, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom, ośrodkom badawczym i wynalazcom. Taki system ochrony praw patentowych, nadmiernie skomplikowany i kosztowny, powoduje opóźnienia w działaniach badawczych i innowacyjnych w Europie, w porównaniu z innymi częściami świata, jak np. Stany Zjednoczone i Japonia. Brak jednolitej ochrony na jednolitym rynku oraz wysokie koszty ochrony praw patentowych powodują, że system ochrony jest rozdrobniony. Wysokie koszty związane z prowadzonymi w wielu państwach członkowskich licznymi sporami utrudniają dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Orzeczenia, które potrafią różnić się od siebie, w zależności od państwa członkowskiego, powodują brak pewności prawa, co utrudnia handel transgraniczny i podwyższa jego koszty. Wprowadzenie patentu Unii Europejskiej i jednolitego systemu sądowego rozstrzygania sporów patentowych ma zasadnicze znaczenie dla stymulowania konkurencyjności europejskiej, działalności badawczej i innowacyjności w Europie; pozwoliłoby to zmniejszyć koszty i uprościć system, zarówno jeśli chodzi o nabywanie praw, jak i o dochodzenie praw w Europie.

Propozycja nr 2: Komisja przedstawi w 2011 r. wniosek dotyczący dyrektywy ramowej w sprawie zarządzania prawami autorskimi w celu otwarcia dostępu do treści cyfrowych, usprawniając w ten sposób zarządzanie, przejrzystość i elektroniczne administrowanie prawami autorskimi. Komisja zaproponuje również dyrektywę w sprawie utworów osieroconych.

Brak ram europejskich na potrzeby skutecznego zarządzania prawami autorskimi wewnątrz Unii w znaczny sposób utrudnia udostępnianie wiedzy i dóbr kultury on-line. Stworzenie jednolitego europejskiego rynku cyfrowego wymaga efektywnego wykorzystania potencjału dystrybucji on-line, poprzez zwiększenie dostępności kreatywnych treści przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że właściciele praw autorskich otrzymują wynagrodzenie oraz odpowiednią ochronę swoich dzieł. Komisja jest świadoma faktu, że różne krajowe systemy opłat za kopiowanie do użytku prywatnego mają negatywny wpływ na transgraniczne usługi sprzedaży i produkcję nośników medialnych. Komisja uwzględni wyniki konsultacji z poszczególnymi zainteresowanymi stronami w celu zidentyfikowania elementów tworzących solidne rozwiązanie.

Chodzi również o udostępnienie prawdziwego jednolitego rynku tym Europejczykom, którzy są najbardziej przyzwyczajeni do poszukiwania rozrywki i kupowania on-line. Pokolenie internetowe nie wybaczyłoby nam, gdybyśmy ograniczali korzyści płynące z jednolitego rynku wyłącznie do dóbr materialnych. Należy zatem rozszerzyć swobody związane z jednolitym rynkiem na usługi on-line, zapewniając jednocześnie zwiększoną ochronę twórczości i własności intelektualnej.

Propozycja nr 3: Komisja proponuje w 2010 r. plan działania skierowany przeciw podrabianiu i piractwu, zawierający środki ustawodawcze i środki o charakterze nieustawodawczym. Ponadto w 2011 r. Komisja przedstawi wnioski ustawodawcze, w tym w szczególności wnioski dotyczące przyjęcia ram prawnych dla potrzeb powstałych w związku z rozwojem Internetu, jak również wnioski w sprawie wzmocnienia działań organów celnych w tym zakresie, oraz podda ponownej analizie swoją strategię dotyczącą egzekwowania przepisów o prawach własności intelektualnej w państwach trzecich.

Piractwo i podrabianie kosztują każdego roku gospodarkę europejską miliardy euro i tysiące miejsc pracy. OECD oceniła, że handel towarami podrobionymi w 2007 r. stanowił prawdopodobnie równowartość 188 miliardów euro⁸. Badanie Eurobarometru opublikowane w czerwcu 2009 r. wykazało, że 25 do 33 % obywateli Europy uważa, że z różnych przyczyn nabywanie podrobionych produktów jest uzasadnione⁹. Pomimo pewnej poprawy, brak wystarczająco zdecydowanej i skoordynowanej polityki egzekwowania praw chroniących własność intelektualną stanowił przeszkodę w walce z podrabianiem i piractwem.

1.2. Propagowanie nowego podejścia na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego

Główne wyzwania, przed jakimi stoi społeczeństwo, takie jak zmiana klimatu, bezpieczeństwo zaopatrzenia w energię lub zmiany demograficzne, przedstawiają istotne możliwości rozwoju dla przedsiębiorstw europejskich, z powodu przyszłego zapotrzebowania na całym świecie na technologie i rozwiązania niezbędne do podjęcia tych wyzwań. Akt o jednolitym rynku należy wykorzystać jako dźwignię w korzystaniu z tych możliwości. Z tego też powodu szczególnie obiecujące wydają się być inicjatywy, które pozwalają wprowadzić w życie bardziej skuteczny mechanizm normalizacyjny, bardziej spójne opodatkowanie energii na całym rynku oraz dalszy rozwój jednolitego rynku usług czy też rynku obronności, bądź poszerzanie oferty wysokiej jakości produktów ekologicznych. Realizacja tych działań będzie mogła wpisać się w szersze ramy inicjatywy dotyczącej polityki przemysłowej, stanowiącej sztafardową inicjatywę strategii „Europa 2020”, która ma zostać wkrótce przyjęta przez Komisję. Należy również kontynuować proces wzajemnej oceny dyrektywy usługowej, aby w dalszym ciągu rozwijać ten kluczowy sektor gospodarki europejskiej. Sprawozdanie w sprawie sektora usług i dystrybucji zawierało szereg istotnych wniosków dotyczących funkcjonowania rynku usług¹⁰. **Ponadto jak zaznaczono w „Agendzie cyfrowej” Komisji, należy w pełni wykorzystać potencjał wzrostu i bogatą ofertę towarów i usług, które może dostarczać rynek cyfrowy.** Co jest prawdziwe, jeśli chodzi o ogólne narzędzie, jakim jest dyrektywa usługowa, jest również prawdziwe w odniesieniu do poszczególnych sektorów usługowych takich jak transport, które stanowią faktycznie „system nerwowy” jednolitego rynku.

⁸ OECD (2007), The Economic Impact of Counterfeiting and Piracy, Paris [OECD (2007), Skutki gospodarcze podrabiania i piractwa, Paryż]

⁹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_263_en.pdf.

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_en.pdf.

Propozycja nr 4: Komisja i państwa członkowskie będą współpracować na rzecz dalszego rozwoju wewnętrznego rynku usług w oparciu o proces wzajemnej oceny dyrektywy usługowej, aktualnie wdrażany przez państwa członkowskie i Komisję. W 2011 r. Komisja wskaże konkretne środki zmierzające do tego celu, w tym dotyczące sektora usług dla przedsiębiorstw.

Usługi są sektorem o kluczowym znaczeniu dla ożywienia gospodarki w Europie. Sektor ten zapewnia 70 % wszystkich miejsc pracy oraz taki sam odsetek tworzenia miejsc pracy w ujęciu netto na jednolitym rynku. Jednolity, prawidłowo funkcjonujący rynek usług ułatwi obywatelom i przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP, korzystanie z atutów, jakie reprezentuje, oferując usługi wyższej jakości po przystępniejszych cenach i na bardziej konkurencyjnych rynkach. Dyrektywa usługowa stanowiła istotny krok na drodze prawdziwego jednolitego rynku usług. Według przeprowadzonego niedawno badania korzyści płynące z dyrektywy na poziomie Unii Europejskiej można oszacować, opierając się na ostrożnych szacunkach¹¹, na kwotę wahającą się od 60 do 140 miliardów euro, co stanowi potencjał wzrostu wynoszący od 0,6 % do 1,5 % PKB.

Wyniki procesu wzajemnej oceny dyrektywy usługowej dostarczają po raz pierwszy obrazu funkcjonowania podstawowej części wewnętrznego rynku usług (dyrektywa obejmuje rodzaje działalności stanowiące 40 % europejskiego PKB i rynku pracy w Europie). Ten szeroko zakrojony proces wykazał istnienie zapotrzebowania Komisji i państw członkowskich na całościowe i wnikliwe badanie praktycznego funkcjonowania ram prawnych mających zastosowanie w niektórych kluczowych sektorach. Należy wspólnie przeprowadzić test wydajności rynku wewnętrznego, aby sprawdzić jego wyniki w zakresie wzrostu, zatrudnienia i innowacji. W tym duchu należy stosować narzędzia wprowadzone dyrektywą usługową, służące przejrzystości i dialogowi z państwami członkowskimi. Należy również ocenić konieczność specjalnej inicjatywy służącej skuteczniejszemu i bardziej praktycznemu wdrożeniu praw usługodawców i usługobiorców na jednolitym rynku. Kolejnym przykładem dziedziny, która wymaga przeanalizowania, jest sektor usług dla przedsiębiorstw, który stanowi główny czynnik konkurencyjności europejskiego przemysłu.

Propozycja nr 5: Do końca 2011 r. Komisja podejmie inicjatywę zmierzającą do rozwijania handlu elektronicznego na jednolitym rynku. Inicjatywy te skoncentrują się w szczególności na problemach napotykanym przez konsumentów w gospodarce cyfrowej. W ich skład wejdzie komunikat w sprawie handlu elektronicznego, a także wytyczne dla państw członkowskich, których celem będzie zapewnienie skutecznego wdrożenia przepisów dyrektywy usługowej zwalczającej dyskryminowanie usługobiorców ze względu na ich obywatelstwo lub miejsce zamieszkania.

Aby w pełni wykorzystać potencjał rozwoju rynku wewnętrznego, a jednocześnie zaspokoić oczekiwania obywateli, konieczne jest rozwiązanie problemu niewystarczającego rozwoju handlu elektronicznego. Handel elektroniczny stanowi jedynie 2 do 4 % handlu ogółem, natomiast udział w nim handlu transgranicznego jest jeszcze mniejszy. Jednolity rynek cyfrowy jest jednym z sektorów, w których zaufanie konsumentów jest najbardziej

¹¹ „Expected economic benefits of the European Services Directive”, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB), listopad 2007.

ograniczone, a dokonywane przez nich zakupy najrzadsze. Zbyt często konsumenci, którzy próbują dokonać zakupu produktów lub usług oferowanych on-line przez podmioty gospodarcze z innych państw członkowskich nie mogą tego zrobić lub są ofiarami dyskryminacji ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania. Sytuacja ta nie jest jedynie objawem złego funkcjonowania rynku. Co ważniejsze, jest przyczyną frustracji i braku zaufania obywateli do możliwości, jakie oferuje jednolity rynek. Dyrektywa usługowa zabrania detalistom odmiennego traktowania konsumentów ze względu na ich obywatelstwo lub miejsce zamieszkania – również w Internecie – o ile nie jest to „obiektywnie uzasadnione”, na przykład różnymi kosztami transportu. Nowe wytyczne, które mają pomóc władzom krajowym we wprowadzeniu w życie klauzuli o niedyskryminacji zawartej w dyrektywie usługowej (art. 20), zostaną przyjęte w drugiej połowie 2011 r. i szczegółowo określą, w jaki sposób można powoływać się na te obiektywne powody. Jednak kwestia równego dostępu konsumentów europejskich do handlu elektronicznego w innym państwie członkowskim powinna stanowić tylko element szerszej pojętej polityki rozwoju handlu elektronicznego zmierzającej do poprawy ogólnie pojętej dostępności handlu z punktu widzenia obywatela. W pierwszej połowie 2011 r. Komisja przyjmie komunikat, którego celem będzie analiza barier w rozwoju handlu elektronicznego, propozycja kierunków działań oraz ocena dyrektywy w sprawie handlu elektronicznego. Jednocześnie Komisja opíše w sposób bardziej zrozumiały prawa użytkowników usług on-line, publikując do 2012 r. kodeks praw on-line w UE¹².

Propozycja nr 6: Komisja przygotowuje w 2011 r. wniosek dotyczący zmiany ram prawnych zakresie normalizacji, w celu zwiększenia skuteczności, efektywności i partycypacyjności procedur normalizacji, oraz w celu rozszerzenia stosowania tych procedur na usługi.

Wprowadzenie norm europejskich dla produktów było narzędziem o kluczowym znaczeniu w zagwarantowaniu obywatelom dóbr i usług wysokiej jakości i nie stwarzających zagrożeń dla zdrowia oraz aby umożliwić przedsiębiorstwom łatwe stosowanie norm innowacyjnych i uznawanych na arenie międzynarodowej. Wciąż jednak istnieje margines rozwoju obowiązujących aktualnie ram normalizacyjnych, prowadzonego w konsultacji z krajowymi organizacjami ds. normalizacji, który mógłby pozwolić na szybsze ustanawianie norm w zgodzie z rozwojem technologii oraz przy jednoczesnym pełnym udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów (przedsiębiorstwa, konsumenci, osoby publiczne) w opracowywaniu norm. Jaśniej skonstruowane ramy mogłyby również być konieczne w procesie normalizacji w sektorze usług, tak aby pozwolić na spójne podejście do tej kwestii na jednolitym rynku.

Propozycja nr 7: W 2011 r. Komisja przyjmie białą księgę w sprawie polityki transportowej, w której zaproponuje szereg działań zmierzających przede wszystkim do zlikwidowania utrzymujących się przeszkód wynikających z różnic w środkach transportu i systemach transportowych w poszczególnych krajach.

Transport w gospodarce pełni rolę porównywalną z rolą układu nerwowego. Wybuch wulkanu Eyjafjallajökull w kwietniu tego roku, który przypominał jak wrażliwa jest

¹² Zgodnie z zapowiedziami z agendy cyfrowej i sprawozdania w sprawie obywatelstwa z 2010 r.

gospodarka ogólnie pojęta oraz towarzyszący jej system transportowy, był tego doskonałym przykładem. Jednym z najważniejszych filarów nowoczesnej gospodarki jest zdolność jej systemu transportowego do przewożenia w możliwie niezakłócony sposób towarów, tam, gdzie należało je przewieźć, lub osób do miejsc przeznaczenia, do których chciały dotrzeć w danym czasie. Dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek usługi transportowe – jako że mają strategiczne znaczenie w dostosowywaniu popytu do podaży – odgrywają zasadniczą rolę we wzroście gospodarczym i tworzeniu miejsc pracy. Jednocześnie, przyczyniając się do wyjścia z izolacji niektórych obszarów oraz łącząc ludzi, stanowią kluczowy element poprawy jakości życia. Tworzenie jednego europejskiego systemu transportowego, połączonego wewnątrz i efektywnego, ma zatem zasadnicze znaczenie dla zapewnienia płynnej mobilności dóbr, osób i usług – podstawowych i fundamentalnych swobód rynku wewnętrznego. Obecnie utworzenie jednego europejskiego systemu transportowego jest opóźnione z powodu szeregu przeszkód technicznych, administracyjnych i prawnych, które utrudniają konkurencyjność rynku wewnętrznego transportu intermodalnego w szczególności, również przez to ogólnie rozwój gospodarczy w Europie.

Propozycja nr 8: W 2011 r. Komisja przyjmie wniosek dotyczący przeglądu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii, którego celem będzie lepsze odzwierciedlenie celów związanych z klimatem i energią w UE w kontekście podatkowym, przez uzależnienie minimalnych stawek akcyzy od emisji CO₂ i zawartości energii.

Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. ustanawia ramy europejskie opodatkowania produktów energetycznych i elektryczności. Jej głównym celem jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego i uniknięcie w ten sposób zakłóceń konkurencji pomiędzy konsumentami energii. Jednak nie odzwierciedla ona wystarczająco celów UE w zakresie walki ze zmianą klimatu i bardziej wydajnym wykorzystywaniem energii. Nie pozwala ona państwom członkowskim na wykorzystanie w optymalny sposób narzędzia podatkowego. Celem wniosku będzie w szczególności zapewnienie spójnego traktowania w dyrektywie źródeł energii oraz faktycznie równego traktowania konsumentów energii, niezależnie od stosowanego źródła energii. W ten sposób wniosek zapewni również właściwą relację pomiędzy opodatkowaniem energii z jednej strony, a systemem handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w UE z drugiej, unikając zaleźniania się tych dwóch systemów.

Propozycja nr 9: Komisja przedstawi inicjatywę zmierzającą do powołania grupy wysokiego szczebla ds. usług dla przedsiębiorstw z zadaniem zbadania niedostatków rynku, kwestii normalizacji, innowacyjności i handlu międzynarodowego w sektorach takich jak logistyka, zarządzanie instalacjami, marketing i reklama¹³.

Stworzenie jednolitego rynku usług dla przedsiębiorstw wciąż pozostaje wyzwaniem, mimo istnienia dyrektywy usługowej. Sprawozdanie zatytułowane „W kierunku bardziej wydajnego i sprawiedliwego wewnętrznego rynku handlu i dystrybucji w perspektywie roku 2020”¹⁴ dostarczyło na to przykładów. W tym kontekście współistnienie licznych, różniących się od

¹³ Komunikat w sprawie polityki przemysłowej, COM(2010) 614 z 27.10.2010.

¹⁴ Sprawozdanie z 5.7.2010.
http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_pl.pdf.

Zob.

siebie przepisów krajowych, których celem jest regulowanie sektora, w szczególności jeśli chodzi o zwalczanie nieuczciwych praktyk, może zakłócać prawidłowe funkcjonowanie rynku handlu i dystrybucji. Inicjatywa, która stworzy ramy dla stosunków pomiędzy podmiotami gospodarczymi („business to business”), pozwoliłaby chronić różne podmioty działające w łańcuchu dostaw, umożliwiając jednocześnie stopniowe powstanie bardziej wydajnego i sprawiedliwego jednolitego rynku handlu i dystrybucji, w zgodzie z oczekiwaniami konsumentów i producentów co do konkurencyjności cen. Prace podjęte przez Komisję w zakresie konkurencyjności przemysłu rolno-spożywczego wykazały konieczność działania w tej dziedzinie.

Propozycja nr 10: Przed 2012 r. Komisja podda analizie przydatność inicjatywy w sprawie śladu ekologicznego produktów, z zamiarem rozwiązania problemu oddziaływania produktów na środowisko naturalne, w tym emisji CO₂. W inicjatywie zbadane zostaną sposoby ustanowienia wspólnej europejskiej metody do oceny i wskazywania poziomu emisji.

Niektóre sektory przemysłu i niektóre państwa członkowskie opracowały własne normy mierzenia wpływu na środowisko naturalne. W rezultacie w UE istnieje wiele różnych, nieodpowiadających sobie norm, co może tworzyć przeszkody w swobodnym przepływie towarów i usług w obrębie jednolitego rynku, narzucając przedsiębiorstwom liczne wymogi i powodując znaczne koszty.

Propozycja nr 11: Na początku 2011 r. Komisja przedstawi plan na rzecz efektywności energetycznej, którego celem będzie zbadanie potencjału istotnych oszczędności energii, w uzupełnieniu polityki prowadzonej we wszystkich sektorach zużycia energii.

Możliwa jest zmiana ram ekoprojektu, tak aby zapewnić poszanowanie w całej UE wymogów jednolitego rynku produktów. Należy również opracowywać podejście zmierzające do precyzyjniejszego ukierunkowania i wykorzystania funduszy publicznych i procedur zamówień, co stałoby się bodźcem do rozwoju rynków efektywności energetycznej w UE, w szczególności jeśli chodzi o remonty budowlane i zrównoważoną mobilność w miastach. W planie przeanalizowana zostanie również konieczność stworzenia wspólnych ram europejskich, które nadałyby aktywną rolę dostawcom energii w zakresie realizowania oszczędności energii u klientów oraz przyczyniłyby się do rozwoju europejskich rynków usług energetycznych. Plan mógłby również zawierać propozycję wzmocnienia polityki europejskiej, jeśli chodzi o rozwiązania dotyczące zaopatrzenia w energię zgodne ze zrównoważonym rozwojem (kogeneracja, ogrzewanie i chłodzenie).

1.3. Działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw

Małe i średnie przedsiębiorstwa w Europie, będąc źródłem innowacji i miejsc pracy, mogą w przyszłości stać się wielkimi przedsiębiorstwami. Dlatego też jednolity rynek powinien zwrócić szczególną uwagę na stworzenie w praktyce otoczenia prawnego sprzyjającego zakładaniu i rozwojowi takich przedsiębiorstw. W tym kontekście zasadnicze znaczenie wydaje się mieć kwestia dostępu do finansowania.

Propozycja nr 12: W 2011 r. Komisja przyjmie plan działania w celu lepszego dostępu MŚP do rynków kapitałowych. W planie tym Komisja zawrze środki zmierzające do poprawy widoczności MŚP z punktu widzenia inwestorów, rozwijania efektywnie działającej sieci giełd i rynków regulowanych pomyślanych specjalnie dla MŚP, lepszego dostosowania obowiązków informacyjnych i obowiązków związanych z wprowadzeniem na giełdę do uwarunkowań MŚP.

Jednym z głównych problemów, przed jakimi stają MŚP starające się rozwijać swoją działalność, jest trudny dostęp do kapitału. Jest to element decydujący przy podejmowaniu negatywnych decyzji dotyczących wprowadzania nowych produktów na rynek, inwestowania w nowe narzędzia produkcji, czy też zatrudniania. Jednak kapitał podstawowy jest często skoncentrowany na bardzo dużych rynkach, ze szkodą dla najmniejszych przedsiębiorstw poszukujących finansowania. Przyczyny tego stanu rzeczy są złożone: bardzo często MŚP nie są wystarczająco widoczne dla potencjalnych inwestorów lub też wymogi dotyczące możliwości notowania na rynkach kapitałowych są nieproporcjonalnie skomplikowane. Poprawa dostępu MŚP do finansowania jest głównym priorytetem polityki w tym obszarze. Centralnym elementem jest pobudzenie segmentu małych i średnich przedsiębiorstw na rynkach finansowych. Inicjatywa ta zostanie opracowana w ścisłej współpracy z forum w sprawie finansowania MŚP.

Propozycja nr 13: Do końca 2010 r. Komisja podda ocenie inicjatywę dotyczącą MŚP (program „Small Business Act”), co będzie miało na celu, między innymi, zagwarantowanie wprowadzenia do polityki i procedury ustawodawczej zasady „Think Small First”, tak aby ściśle połączyć program „Small Business Act” ze strategią „Europa 2020”.

Europejski program „Small Business Act” stanowi podstawowy instrument propagowania konkurencyjności i przedsiębiorczości na poziomie MŚP w obrębie jednolitego rynku i poza jego granicami. Ponowna analiza tego programu wzmocni wdrażanie związanych z nim działań (w szczególności zasady „najpierw myśl na małą skalę”) i dostosuje go do strategii „Europa 2020”, proponując nowe działania w dziedzinach takich jak internacjonalizacja MŚP.

Propozycja nr 14: W 2011 r. Komisja zaproponuje przegląd dyrektyw w sprawie standardów rachunkowości w celu uproszczenia obowiązków sprawozdawczości finansowej oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych, w szczególności odnośnie do obowiązków MŚP.

Obecne przepisy dotyczące rachunkowości są przestarzałe i zawierają wymogi stanowiące zbędne obciążenie administracyjne, w szczególności wobec MŚP i mikroprzedsiębiorstw.

1.4. Finansowanie innowacyjności i inwestycje długoterminowe

Dostęp do finansowania ma zasadnicze znaczenie dla innowacyjności i zrównoważonego wzrostu. Pożądane jest również, aby przedsiębiorstwa były w stanie opracowywać strategie długoterminowe. Ponadto należałoby w sposób efektywny móc uruchomić prywatne oszczędności – w razie potrzeby we współpracy z inwestycjami publicznymi – na rzecz powszechnego inwestowania w niektóre infrastruktury, od czego zależy powodzenie strategii

„Europa 2020”. Rynki finansowe odgrywają zasadniczą rolę w tym względzie, a otoczenie prawne nie powinno mieć negatywnego wpływu na inwestycje długoterminowe. Wdrożenie komunikatu Komisji z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie regulacji usług finansowych dla zapewnienia zrównoważonego wzrostu¹⁵ powinno przyczynić się do umocnienia roli tych rynków w służbie gospodarki realnej. Należy również poszukiwać nowych rozwiązań doskonalenia metod ładu korporacyjnego, nowatorskich form stymulowania określonych rodzajów inwestycji czy w końcu skutecznych szczegółowych form współpracy pomiędzy sektorem prywatnym i publicznym, przyczyniając się, tam, gdzie jest to konieczne, do poszerzania horyzontów polityki inwestycyjnej.

Propozycja nr 15: Komisja rozważy wspieranie prywatnych pożyczek obligacyjnych przeznaczonych na finansowanie projektów europejskich (EU project bonds).

Ważnym sposobem uruchomienia inwestycji prywatnych na rzecz celów strategii „Europa 2020” byłyby uzupełnianie, częściej niż dotychczas, luk w finansowaniu prywatnym dzięki budżetowi UE. W wyniku przeglądu budżetu zaproponowano sposoby zwielokrotnienia wpływu budżetu. Dzięki innowacyjnym instrumentom finansowym fundusze europejskie byłyby wykorzystane w ramach partnerstwa z sektorem bankowym i prywatnym, w szczególności za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Stałoby się to zasadą w odniesieniu do projektów mających długoterminowy potencjał rynkowy. Ważną inicjatywą jest projekt obligacji („project bonds”), które byłyby emitowane przez sektor prywatny i w odniesieniu do których wykorzystywano by budżet europejski w celu wzmocnienia ich notowania, co miałyby przyciągać finansowanie ze strony EBI, innych instytucji finansowych i inwestorów prywatnych, takich jak fundusze emerytalne czy ubezpieczeniowe, na rynkach kapitałowych.

Propozycja nr 16: Komisja zbada środki, które mogą spowodować, że inwestycje prywatne – w szczególności inwestycje długoterminowe – będą w bardziej aktywny sposób przyczyniać się do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Środki te mogłyby być związane z reformą ładu korporacyjnego, mogłyby tworzyć bodźce do inwestowania w perspektywie długoterminowej, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz etyką, która wymaga wzrostu inteligentnego, ekologicznego i integrującego. Ponadto do roku 2012 Komisja sprawi, że fundusze kapitału podwyższonego ryzyka utworzone w każdym z państw członkowskich będą mogły funkcjonować i inwestować swobodnie w całej Unii Europejskiej (w razie konieczności przez przyjęcie nowych ram ustawodawczych). Komisja podejmie starania, aby zlikwidować wszelkiego rodzaju niekorzystne dla działalności transgranicznej traktowanie pod względem podatkowym.

Pożądanym jest, aby zostały stworzone warunki bardziej aktywnego uruchamiania oszczędności prywatnych na rzecz wsparcia dla inwestycji, w szczególności tych inwestycji, które dzięki swoim kryteriom, przyczyniają się do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Brak dostępu do finansowania jest jedną z najczęściej wskazywanych przez przedsiębiorstwa przeszkód w rozwoju i tworzeniu nowych miejsc pracy. Szczególne znaczenie ma nie tylko poprawa

¹⁵ COM(2010) 301.

dostępu MŚP do finansowania, ale również tworzenie mechanizmów zachęcających, które stymulowałyby wszelkie formy długoterminowych inwestycji lub wspierały długoterminowe strategie. Nieodzowne jest także odpowiednie finansowanie infrastruktur europejskich, od którego zależy powodzenie strategii „Europa 2020”. W tym celu Komisja zbada, do jakiego stopnia reforma ładu korporacyjnego przedsiębiorstw, rozwój oznakowań inwestycyjnych czy metody niezależnej oceny inwestycji mogą przyczynić się do realizacji tych celów.

Kapitał podwyższonego ryzyka jest podstawowym źródłem finansowania, w szczególności dla innowacyjnych przedsiębiorstw rozpoczynających działalność (start-up). Tymczasem dostęp do tego kapitału w Unii Europejskiej jest skomplikowany z powodu rozdrobnionych i mało wydajnych rynków kapitału wysokiego ryzyka. Niezbędne jest otoczenie prawne, które pozwoliłoby funduszom kapitału wysokiego ryzyka działać w całej Unii Europejskiej, jak również koordynacja przepisów podatkowych pozwalająca uniknąć ryzyka podwójnego opodatkowania.

Propozycja nr 17: *Po zakończeniu prowadzonej aktualnie oceny ustawodawstwa europejskiego w zakresie zamówień publicznych oraz w oparciu o szerokie konsultacje, Komisja przedstawi najpóźniej w 2012 r. wnioski ustawodawcze zmierzające do uproszczenia i modernizacji przepisów europejskich celem uzyskania większej płynności w udzielaniu zamówień publicznych oraz celem lepszego wykorzystywania zamówień publicznych do wspierania innych dziedzin polityki.*

Towary i usługi zakupione przez władze publiczne stanowią prawie 17 % unijnego PKB. Europejskie przepisy dotyczące zamówień publicznych mają na celu stworzenie transeuropejskiego, otwartego i konkurencyjnego rynku dużych zamówień publicznych, co pozwoli zaoszczędzić wiele miliardów euro rocznie z pieniędzy podatników. Równocześnie zaś zamówienia publiczne mogą być ważnym źródłem wsparcia, np. dla innowacji, ochrony środowiska lub zatrudnienia. Złożona interakcja pomiędzy przepisami europejskimi a krajowymi doprowadza często do bardzo skomplikowanych procedur zamówień publicznych. Przedsiębiorstwa wciąż bardzo rzadko składają oferty przetargowe w innych państwach członkowskich¹⁶.

Propozycja nr 18: *W 2011 r. Komisja przyjmie inicjatywę ustawodawczą w sprawie koncesji na usługi. Jasne i proporcjonalne przepisy pozwolą poprawić dostęp przedsiębiorstw europejskich do rynku, zapewniając przejrzystość, równe traktowanie oraz równe szanse dla wszystkich podmiotów gospodarczych. Będzie to stymulować partnerstwa publiczno-prywatne oraz pogłębi potencjał opłacalności z punktu widzenia usługobiorców i zamawiających władz publicznych.*

Koncesje na usługi stanowią 60 % umów o partnerstwie publiczno-prywatnym (co w 2006 r. odpowiadało kwocie 118,8 miliardów euro) Udoskonalenie konkurencyjnych warunków udzielania koncesji na usługi oraz zmniejszenie niepewności prawnej powinno sprzyjać

¹⁶ Transgraniczne zakupy publiczne stanowiły tylko około 1,5 % wszystkich zamówień publicznych udzielonych w 2009 r. Intensywność wymiany handlowej w sektorze zamówień publicznych jest wciąż niższa niż w sektorze prywatnym, co pozwala przypuszczać, że nie wykorzystano w pełni korzyści płynących z handlu i konkurencji transgranicznej.

efektywnemu funkcjonowaniu infrastruktur. Partnerstwa publiczno-prywatne, w szczególności zaś koncesje na usługi, pozwalają uruchamiać inwestycje długoterminowe w sektorach takich jak energetyka, gospodarka odpadami i infrastruktury transportowe. Komisja przedstawi wniosek ustawodawczy, którego celem będzie stworzenie europejskich ram sprzyjających tego rodzaju partnerstwom publiczno-prywatnym, bez narzucania samorządom nadmiernych obciążeń.

1.5. Stworzenie otoczenia prawnego przyjaznego dla przedsiębiorstw

Aby nasze przedsiębiorstwa mogły w pełni korzystać ze wszystkich możliwości, jakie oferuje jednolity rynek, łącznie ze swobodą przedsiębiorczości, przepisy będące jego podstawą powinny być proste, dostosowane i odpowiadać problemom, jakie przedsiębiorstwa napotykają w swej codziennej działalności. Środki proponowane w tej części przewidują, między innymi, zmniejszenie obciążeń administracyjnych i regulacyjnych, co będzie miało pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy¹⁷. W tym kontekście podjęte zostaną bardzo konkretne inicjatywy, których celem będzie zapewnienie wzajemnego połączenia rejestrów spółek oraz wzajemnego uznawania elektronicznej identyfikacji i uwierzytelnienia spółek w Unii Europejskiej. Kwestie podatkowe mają również zasadnicze znaczenie. Celem inicjatyw w zakresie podstawy opodatkowania osób prawnych lub podatku VAT będzie ograniczenie obciążeń administracyjnych narzucanych przedsiębiorstwom oraz wspieranie działalności transgranicznej. Na uwagę zasługują tu między innymi sektory obronności i bezpieczeństwa, gdyż stymulują one rozwój i wzrost w całej gospodarce dzięki zaawansowanym technologiom, innowacyjności i wiedzy fachowej.

Propozycja nr 19: Komisja podejmie inicjatywy w celu poprawy koordynacji krajowych polityk fiskalnych, w szczególności w drodze wniosku w sprawie dyrektywy zmierzającej do ustanowienia w 2011 r. wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych.

Istniejąca obecnie w UE olbrzymia różnorodność 27 krajowych systemów opodatkowania osób prawnych prowadzi do znacznych barier podatkowych, które zniechęcają przedsiębiorstwa do działalności transgranicznej lub nawet uniemożliwiają ją. Takie rozdrobnienie powoduje znaczne zakłócenia na rynku oraz pociąga za sobą koszty związane z przestrzeganiem rozbieżnych przepisów. Dotyka to w szczególności MŚP, które często nie dysponują wystarczającymi środkami by przezwyciężyć tego rodzaju niedogodności, i może je całkowicie zniechęcić do rozwijania działalności na jednolitym rynku. Celem wprowadzenia wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych jest rozwiązanie problemu przepisów podatkowych hamujących wzrost gospodarczy. Grupy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą musiałyby przestrzegać jedynie jednego zestawu przepisów podatkowych oraz miałyby do czynienia wyłącznie z jednym organem podatkowym w całej Unii (punkt kompleksowej obsługi). W ten sposób obrót byłby konsolidowany na poziomie grupy, a straty odliczone od dochodów bez przeszkody wynikającej z transgraniczności. Ponadto przedsiębiorstwa nie byłyby już zmuszone przestrzegać przepisów dotyczących cen transferowych w transakcjach wewnątrzgrupowych (tzn. dostosowania ceny poszczególnych transakcji w obrębie tej samej grupy przedsiębiorstw). W relacjach wewnątrz grupy zostałyby zlikwidowane przypadki

¹⁷ Zmniejszenie o 10 % obciążeń administracyjnych ciążących na przedsiębiorstwach dałoby wzrost PKB o 0,6 %.

podwójnego opodatkowania powodowane różnorodnością lub niedopasowaniem poszczególnych krajowych przepisów podatkowych. Nieskoordynowane działania na poziomie krajowym powieliłyby jedynie istniejącą sytuację, gdyż spółki wciąż miałyby do czynienia z tyłoma systemami podatkowymi, w ilu krajach prowadziłyby działalność. Wnioski przedstawione przez Komisję nie będą miały na celu harmonizacji stawki podatku od osób prawnych.

Propozycja nr 20: W 2011 r. Komisja opublikuje nową strategię dotyczącą podatku VAT, w oparciu o zieloną księgę przewidzianą na rok 2010, w której zostanie przeprowadzony dogłębny przegląd systemu podatku od wartości dodanej.

Aktualne ramy VAT zawierają szereg ograniczeń, co tworzy w szczególności nieproporcjonalnie duże obciążenie administracyjne dla przedsiębiorstw. Skomplikowany system stawek i zwolnień, odstępstw i opcji możliwych do wyboru dla państw członkowskich oraz specyficzne przepisy odnoszące się do transakcji transgranicznych, wszystko to utrudnia prawidłowe funkcjonowanie jednolitego rynku oraz zagraża konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich, które ponoszą znaczne koszty związane z przestrzeganiem przepisów, w szczególności jeśli chodzi o przedsiębiorstwa prowadzące działalność w kilku państwach członkowskich. Mimo istotnych zmian otoczenia technicznego i ekonomicznego, jakie zaszły od czasu wprowadzenia VAT, sam system pozostał w zasadzie niezmieniony, w szczególności jeśli chodzi o obowiązki sprawozdawcze przedsiębiorstw i sposób pobierania VAT. Co gorsza obowiązujący obecnie system sprzyja oszustwom: prawie 12 % VAT nie jest pobierane z powodu oszustw podatkowych, uchylania się od płacenia podatków, unikania obowiązków podatkowych lub bankructw. Przyszła strategia w zakresie VAT położy nacisk na priorytety, którymi należy zająć się na pierwszym miejscu w drodze wniosków ustawodawczych, tak aby wprowadzić w życie ramy VAT solidniejsze i skuteczniejsze z punktu widzenia jednolitego rynku.

Propozycja nr 21: W 2011 r. Komisja przedstawi projekt aktu ustawodawczego wprowadzającego połączenie wzajemne rejestrów spółek.

Brak sieci łączącej krajowe rejestry spółek utrudnia dostęp do informacji na temat przedsiębiorstw z innych państw członkowskich, a w konsekwencji powoduje znaczne obciążenie administracyjne i wysokie koszty dla przedsiębiorstw prowadzących działalność transgraniczną, jak również brak przejrzystości dla pozostałych przedsiębiorstw, konsumentów i organów publicznych.

Propozycja nr 22: Do roku 2012 Komisja przedstawi wniosek dotyczący decyzji zmierzającej do zapewnienia wzajemnego uznawania identyfikacji elektronicznej i uwierzytelnienia elektronicznego w całej UE, w oparciu o usługi uwierzytelniania on-line, które powinny stać się dostępne we wszystkich państwach członkowskich. W 2011 r. Komisja zaproponuje przegląd dyrektywy w sprawie podpisów elektronicznych w celu stworzenia ram prawnych dla transgranicznego uznawania i interoperacyjności systemów elektronicznego uwierzytelniania.

Zgodnie z tym, co podkreślono w komunikacie Komisji dotyczącym agendy cyfrowej, instrumenty takie jak dyrektywa usługowa lub plan działania dotyczący elektronicznych zamówień publicznych wymagają, aby, w celu prawidłowego funkcjonowania jednolitego rynku, przedsiębiorstwa mogły porozumiewać się z administracją za pomocą środków elektronicznych, również na poziomie międzynarodowym. Interoperacyjność i wzajemne uznawanie krajowych ustaleń w zakresie e-identyfikacji i e-uwierzytelniania są nieodzownymi warunkami do wykorzystywania bez przeszkód elektronicznych usług publicznych poza kontekstem krajowym.

1.6. Zachowanie konkurencyjności na rynkach międzynarodowych

Przedsiębiorstwom europejskim udaje się sprzedawać swoje towary i usługi na całym świecie; korzystają w ten sposób z otwarcia i globalnej integracji handlu. Jednolity rynek stanowi nieodzowną bazę pozwalającą przedsiębiorstwom lepiej przygotować się do międzynarodowego współzawodnictwa i zdobywania nowych rynków. Pogłębia to jeszcze konieczność zagwarantowania spójności i komplementarności naszej polityki zewnętrznej i wewnętrznej.

Unia Europejska jest największym na świecie eksporterem towarów i usług oraz jednym z jednym z największych odbiorców bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Nie bądźmy jednak naiwni. Europa powinna bardziej zdecydowanie bronić swoich interesów i wartości, w duchu wzajemności i wzajemnych korzyści. Umowy o wolnym handlu mogą zapewnić przedsiębiorstwom europejskim dostęp do najważniejszych rynków oraz pogłębiać współpracę regulacyjną z naszymi głównymi partnerami handlowymi. Partnerstwa handlowe powinny zresztą opierać się na wzajemnych interesach i korzyściach, jak również uznawać, że zarówno Unia jak i jej partnerzy mają prawa ale również obowiązki. Komisja będzie nadal zwracać baczna uwagę na obronę europejskich interesów i miejsc pracy oraz będzie zwalczać przy pomocy wszelkich właściwych środków nieuczciwe praktyki handlowe.

Większa zbieżność międzynarodowych przepisów może przynieść przedsiębiorstwom europejskim wyłącznie korzyści, w szczególności dzięki zmniejszeniu kosztów wynikających z konieczności dostosowania się do przepisów lub norm innych niż te, które obowiązują w Europie. Ponadto niezwykle istotne wydaje się zapewnienie, aby przedsiębiorstwa europejskie miały dostęp do rynków zewnętrznych, w szczególności do zamówień publicznych, i to na uczciwych warunkach konkurencji.

Jednolity rynek musi również być atrakcyjny dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów do przystąpienia do Unii, a także dla krajów sąsiadujących z Unią. Komisja podda refleksji dalsze rozszerzanie przepisów dotyczących jednolitego rynku, uwzględniając stopień zbliżenia przepisów oraz zdolność danego kraju do skutecznego wdrożenia odpowiednich przepisów.

Propozycja nr 23: Komisja będzie nadal pogłębiać współpracę w zakresie uregulowań prawnych z głównymi partnerami handlowymi (zarówno na poziomie dwustronnym – w formie dialogu dotyczącego regulacji – jak i międzynarodowym – np. w ramach grupy G-20). Cel jest dwojaki: wspierać zbliżenie przepisów, w szczególności zachęcając do możliwie jak największej równoważności systemów istniejących w państwach trzecich, oraz starać się o jak najpowszechniejsze przyjęcie norm międzynarodowych. W oparciu o to Komisja będzie negocjować międzynarodowe umowy handlowe (tak wielostronne, jak i dwustronne), ze szczególnym naciskiem zarówno na

dostęp do rynku jak i na zbliżenie przepisów, w szczególności w odniesieniu do usług, praw własności intelektualnej i subwencji.

Brak konwergencji regulacyjnej na poziomie międzynarodowym stanowi poważny hamulec dla handlu międzynarodowego. Aby zapobiec sporom i uniknąć arbitrażu regulacyjnego, Komisja Europejska jest aktywnie zaangażowana we współpracę regulacyjną, zarówno wielostronną, jak i dwustronną. Proces G-20 ma podstawowe znaczenie w tym kontekście, a Unia Europejska będzie nadal odgrywać w nim pierwszoplanową rolę w celu propagowania reform finansowych na arenie międzynarodowej, opracowywania przepisów o wysokiej jakości oraz wywierania presji w sprawie przyjmowania norm międzynarodowych. Unia Europejska jest jednocześnie zaangażowana w dialog regulacyjny z pewną liczbą partnerów strategicznych, w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi, Japonią, Chinami, Rosją, Indiami i Brazylią, ale wciąż istnieje konieczność pogłębiania i poszerzania tego dialogu. Wraz z kryzysem finansowym zaczęły budzić się tendencje protekcjonistyczne. Negocjacje te mają na celu propagowanie zbliżenia przepisów, w tym w obszarach wrażliwych, takich jak ochrona praw własności intelektualnej i subwencji, oraz zaoferowanie przedsiębiorstwom europejskim szeregu nowych możliwości.

Propozycja nr 24: Komisja przedstawi w 2011 r. wniosek ustawodawczy w sprawie instrumentu wspólnotowego, który w oparciu o międzynarodowe zobowiązania Unii będzie wzmacniał jej zdolność do zapewnienia pogłębionej symetrii jeśli chodzi o dostęp do zamówień publicznych w krajach wysoko uprzemysłowionych i rozwijających się.

Istnieje rozbieżność między względnym otwarciem rynku zamówień publicznych w UE a brakiem dostępu do zamówień publicznych naszych partnerów handlowych. Międzynarodowe zobowiązania UE w zakresie dostępu do rynku zamówień publicznych (Porozumienie w sprawie zamówień publicznych - AGP, umowy o wolnym handlu) nie są jednakowo stosowane w całej Unii. Doprowadza to w konsekwencji do zakłóceń konkurencji dla przedsiębiorstw europejskich, zarówno w Unii jak i poza jej granicami, a także do zakłóceń konkurencji pomiędzy tymi przedsiębiorstwami a przedsiębiorstwami z państw trzecich. Na arenie międzynarodowej Unia napotyka na trudności w uzyskaniu lepszego dostępu do rynków, biorąc pod uwagę, że wykorzystuje tylko w ograniczony sposób efekt dźwigni w negocjacjach z krajami będącymi partnerami w porozumieniach w sprawie zamówień publicznych lub w negocjacjach umów dwustronnych o wolnym handlu.

2. ODZYSKANIE ZAUFANIA DZIĘKI UMIESZCZENIU EUROPEJCZYKÓW W CENTRUM JEDNOLITEGO RYNKU

„Pogodzenie rynku z wymiarem społecznym” Mario Monti proponuje realną opcję pobudzenia jednolitego rynku i samej Europy. Mimo tego, iż rynek potwierdził swoją solidność w czasach kryzysu, wciąż pozostaje przedmiotem troski. **Należy umieścić Europejczyków w centrum jednolitego rynku** i ponownie postawić na „społeczną gospodarkę rynkową o wysokiej konkurencyjności”.

Dobry system społeczny, sprawnie działające systemy kształcenia i szkolenia zawodowego, wysokiej jakości miejsca pracy oraz wymagająca polityka w dziedzinie zdrowia pracowników i bezpieczeństwa w pracy przyczyniają się do sprawnego funkcjonowania rynku oraz dobrobytu i wzrostu. Mają one wpływ na atrakcyjność kraju, tworzą więzi społeczne i są, tak

samo jak inne czynniki strukturalne takie jak jakość i zagęszczenie infrastruktury, czynnikami decydującymi o ogólnej konkurencyjności.

Z drugiej strony ubóstwo, bezrobocie, wykluczenie, strach przed przyszłością są kosztowne dla społeczeństwa i hamują rozwój gospodarczy. Zrozumiały to dobrze te europejskie przedsiębiorstwa, które w całej Europie i na świecie przyczyniają się do rozwoju swojego środowiska, angażując się w fundacje i społeczeństwo obywatelskie, wspierając swoich lokalnych radnych, współpracując ze swymi dostawcami lub klientami, tworząc partnerstwa będące gwarancją zrównoważonego, solidarnego i powszechnego rozwoju.

Jednolity rynek uczestniczy również w tworzeniu tożsamości każdego obywatela: nauka języków w szkole, podróże, wymiany w czasie studiów, stosowanie euro, różnorodność oferowanych produktów itp. to aspekty życia codziennego, które sprawiają, że wszyscy, niezależnie od tego, jaką kategorię reprezentujemy - konsumentów, pracowników, studentów, oszczędzających, przedsiębiorców, użytkowników usług publicznych, pacjentów, czy emerytów - jesteśmy również Europejczykami! Jednak wraz z upływem czasu widzimy, że możliwości wynikające z bycia Europejczykami są coraz mniejsze: w życiu zawodowym, nawykach konsumpcyjnych lub problemach zdrowotnych czy emeryturach, możliwości te stają się coraz mniej dostępne.

Pomijając kwestie systemów ochrony socjalnej, która należy do kompetencji państw członkowskich, istnieje wiele obszarów, w których wymiar ludzki społecznej gospodarki rynkowej musi pomóc **w budowie zaufania i zapewnieniu odpowiednich wyników gospodarczych w obrębie wielkiego rynku.** Należy zatem podkreślić znaczenie roli, jaką pełnią partnerzy społeczni, zarówno na szczeblu krajowym jak i unijnym, gdzie uznawana jest ich misja przekazywania głosów płynących z różnych sektorów gospodarki, a prowadzony z nimi dialog może czasami prowadzić do zawarcia umowy o zasięgu europejskim.

Istnieje również wiele instrumentów prawnych, które w bardziej wyraźny sposób pozwalają instytucjom europejskim na ponowne zaangażowanie się w wymiar społeczny oraz na włączenie inwestycji społecznych w program ożywienia gospodarczego i finansowego.

Karta praw podstawowych potwierdza szereg praw o charakterze gospodarczym i społecznym i przyczynia się do ich większej widoczności. Na mocy Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie, która ma taką samą moc prawną jak Traktaty. Komisja zobowiązuje się dopilnować, aby Karta została uwzględniona przy opracowywaniu polityki Unii¹⁸. Zapisana w Traktacie o Unii Europejskiej horyzontalna klauzula społeczna¹⁹, która pozwala na dokonanie oceny znaczenia wszystkich środków o charakterze politycznym ze względu na ich społeczne konsekwencje, musi być stosowana i towarzyszyć każdego rodzaju wspólnej refleksji.

Nowe ambicje ukierunkowane są na to, **aby rynki skutecznie wspierały kreatywność i dynamikę unijnych przedsiębiorstw, a jednocześnie aby Europejczycy odzyskali wiarę w jednolity rynek.** Powinny one umieścić politykę europejską w bardziej trwałej perspektywie, lepiej przewidując kolejne kryzysy i łagodząc ich skutki oraz wzmacniając spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii. Wzmocnienie spójności, a w szczególności jej terytorialnego wymiaru, pozostaje wstępnym warunkiem prawidłowego funkcjonowania

¹⁸ „Strategia skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych przez Unię Europejską”, COM(2010) 573 wersja ostateczna z 19.10.2010.

¹⁹ Artykuł 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

jednolitego rynku. W tym kontekście Komisja przedstawi wkrótce propozycje na rzecz silniejszego oddziaływania polityki spójności, zwiększenia jej nastawienia na wyniki i wydajność, bardziej rygorystycznego wprowadzania jej w życie i skoncentrowania zasobów Unii na głównych priorytetach. Komisja przeanalizuje również możliwości poprawy infrastruktury jednolitego rynku, zachęcając także do partnerstwa publiczno-prywatnego.

Niniejszy Akt o jednolitym rynku dotyczy zarówno obywateli jak i uczestników życia gospodarczego. Kwestie związane z prawami o charakterze niegospodarczym, z których korzystają obywatele w życiu codziennym, zostały również poruszone w „**Sprawozdaniu w sprawie obywatelstwa europejskiego z 2010 r.: likwidowanie barier w korzystaniu ze swoich praw przez obywateli UE**”, równoległe przyjętym przez Komisję Europejską.

2.1. Poprawa usług publicznych oraz infrastruktury służącej interesowi ogólnemu

Pomimo że w europejskim projekcie oparto się na mechanizmach rynkowych, które zapewniają obywatelom możliwość wyboru jak największej ilości towarów i usług po najniższej cenie i zachęca do innowacyjności, to za równie ważne uznano zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej Unii oraz stwierdzono, że same mechanizmy rynkowe nie dają właściwej odpowiedzi na wszystkie zbiorowe potrzeby.

Dlatego też Unia Europejska uznaje, w szczególności w art. 14 TFUE i w protokole 26 do Traktatów, przydatność społeczną i wartość ekonomiczną usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz, zgodnie z zasadą pomocniczości, daje organom publicznym możliwość dostarczania, zlecania i organizowania tych usług w sposób odpowiadający potrzebom użytkowników. Z tego również powodu Unia zapewniła, aby stopniowej liberalizacji wielkich gałęzi przemysłu sieciowego, która jest gwarantem zwiększonej konkurencyjności gospodarki europejskiej, towarzyszyło zdefiniowanie ścisłych obowiązków użyteczności publicznej wobec wszystkich obywateli. Z tej samej przyczyny Unia dokłada starań na rzecz rozwoju wydajnej infrastruktury europejskiej, identyfikując brakujące ogniwa w poszczególnych sektorach i wspierając ich rozwój z wykorzystaniem środków zachęcających.

Duża część działań realizowanych na co dzień przez służby publiczne ma charakter działalności gospodarczej i z tego względu wchodzi w zakres stosowania prawa Unii. W szczególności, zgodnie z art. 106 TFUE, do wyłącznych kompetencji Komisji należy czuwanie, aby te rekompensaty, pod warunkiem że stanowią pomoc państwa, były zgodne z zasadami rynku wewnętrznego. Komisja kontynuować będzie ocenę i zobowiąże się do ewentualnego przeglądu decyzji i ram pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych (często nazywanej „pakietem Altmark”);

Stosowanie przepisów Unii Europejskiej w zakresie usług publicznych rodzi liczne problemy natury praktycznej, przed którymi stoją właściwe organy publiczne i niektórzy przedstawiciele sektora, w szczególności w dziedzinie usług społecznych. Zatem Unia i jej państwa członkowskie powinny być gwarantem istnienia ram prawnych umożliwiających służbom publicznym wykonywanie swoich zadań i skuteczne zaspokajanie potrzeb wszystkich obywateli. Unia musi również urzeczywistnić nowe ambicje związane z identyfikacją i udziałem w szybkim budowaniu takiej infrastruktury, która jest najistotniejsza dla płynności jednolitego rynku i rozwoju nowego rodzaju usług przeznaczonych dla Europejczyków. W szczególności strategia „Europa 2020” przewiduje rozwój infrastruktury, która zapewni wszystkim dostęp do szerokopasmowego Internetu w 2013 r. Celem tej strategii jest zapewnienie, aby do 2020 r. wszyscy Europejczycy mieli dostęp do wiele

szybszego Internetu, o przepustowości przekraczającej 30 Mb/s, a przynajmniej połowa gospodarstw domowych miała dostęp do połączeń o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s.

Propozycja nr 25: Do 2011 r. Komisja zobowiązuje się przyjąć komunikat, któremu towarzyszyć będzie pełny pakiet działań na rzecz usług świadczonych w interesie ogólnym.

Unia i jej państwa członkowskie muszą dopilnować, aby usługi publiczne, włącznie z usługami społecznymi, które zaspokajają potrzeby Europejczyków można było łatwiej zapewnić na odpowiednim poziomie, a sposób ich finansowania był przejrzysty, tak by ich jakość była jak najwyższa i aby wszyscy mieli do nich rzeczywisty dostęp. W tej perspektywie inicjatywy Komisji wyrażać się będą w trzech płaszczyznach.

Po pierwsze chodzić będzie o zaoferowanie administracjom publicznym łatwego do wykorzystania i skutecznego zestawu narzędzi, obejmującego wszystkie odpowiednie obszary (takie jak finansowanie, zamówienia publiczne lub współpraca organów publicznych) pozwalającego im na zaoferowanie - w zakresie ich kompetencji i zgodnie z szeroką autonomią, jaką posiadają - wysokiej jakości lokalnych usług zaspokajających potrzeby obywateli. Powinno to pozwolić również na lepszą ocenę jakości tych usług oraz dokonywanie porównań sektorowych i ponadnarodowych.

Po drugie chodzić będzie o umożliwienie Europejczykom oceny, w jaki sposób zmienia się jakość usług oferowanych im, w szczególności w kontekście reform związanych z liberalizacją wielkich gałęzi przemysłu sieciowego (usługi transportowe, usługi pocztowe, energia).

Wreszcie chodzić będzie o lepsze spełnienie wymogu powszechnego dostępu do usług uważanych przez Europejczyków za istotne w ich codziennym życiu (np. usług pocztowych), ponieważ jakość usług publicznych musi wiązać się z ich dostępnością, również w jeśli chodzi o ceny. Istnienie możliwych barier w świadczeniu wysokiej jakości powszechnych usług powinno stać się przedmiotem dokładnej analizy, opartej na doświadczeniach zdobytych w praktyce. Troska o zaspokojenie powszechnych potrzeb powinna również uwzględniać dynamiczną ocenę potrzeb Europejczyków, które zmieniają się wraz ze zmianami zachodzącymi w społeczeństwie i zmianami obyczajów społecznych.

W szczególności Komisja zobowiązuje się do:

- dalszego udzielania aktualizowanych wciąż odpowiedzi na stawiane przez obywateli i organy publiczne praktyczne pytania dotyczące stosowania prawa UE (pomoc państwa i zamówienia publiczne) w odniesieniu do usług świadczonych w interesie ogólnym;
- wprowadzenia środków na rzecz poprawy oceny i porównania, w skali europejskiej, jakości usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, w szczególności na podstawie zdobytych w praktyce doświadczeń; oraz
- zbadania możliwości objęcia nowych dziedzin obowiązkami świadczenia usługi powszechnej, mając na uwadze zmieniające się podstawowe potrzeby obywateli Europy, potencjalnie na podstawie art. 14 TFUE.

W tej samej logice mieszczą się propozycje dotyczące oceny i przeglądu przepisów mających zastosowanie do zamówień publicznych – również dotyczących współpracy między organami publicznymi oraz dyrektywa w sprawie udzielania koncesji, ponieważ one także mają stanowić uzupełnienie „zestawu narzędzi”, jakim będzie dysponować w tej materii administracja publiczna. Ponadto należy podkreślić, że inicjatywy, których celem jest modernizacja infrastruktury wspomnianych wyżej wielkich gałęzi przemysłu sieciowego (energia, transport i łączność elektroniczna), są również wyrazem ambicji Unii sprostania wyzwaniom związanym z modernizacją naszej infrastruktury publicznej.

Propozycja nr 26: W 2011 r. Komisja przyjmie zmienione wytyczne wspólnotowe dotyczące rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, jak również wniosek dotyczący ogólnych ram finansowania infrastruktury transportowej.

W chwili obecnej, mimo znacznej liczby realizowanych inwestycji, Unia Europejska nie posiada w wystarczającym stopniu połączonej, interoperacyjnej i wydajnej transgranicznej sieci infrastruktury transportowej. Infrastruktura transportowa ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz powinna wspierać wzrost i zrównoważony rozwój. Oprócz braku koordynacji między państwami członkowskimi w sferze planowania, finansowania i zarządzania projektami, główną przeszkodę stanowi brak ogólnych ram finansowania na poziomie europejskim, umożliwiających zidentyfikowanie największych luk istniejących na jednolitym rynku. Ramy finansowania zostaną określone na podstawie kolejnych wieloletnich ram finansowych, przewidzianych na połowę 2011 r.

Propozycja nr 27: Komisja przyjmie komunikat w sprawie priorytetów infrastruktury energetycznej na lata 2020-2030, aby dać swój wkład w stworzenie w pełni działającego wewnętrznego rynku energii, rozwiązując problem brakujących ogniw i ułatwiając integrację odnawialnych źródeł energii. Propozycje narzędzi koniecznych do wdrożenia tych priorytetów zostaną przedstawione w 2011 r. w nowym instrumencie na rzecz bezpieczeństwa energetycznego i infrastruktury energetycznej UE.

Stworzenie europejskiego rynku energii wymaga nowoczesnej infrastruktury. Głównym celem polityki zaopatrzenia Unii Europejskiej w energię jest zapewnienie konkurencyjności, zrównoważonego charakteru i pewności dostaw. Wymaga to infrastruktury energetycznej lepiej połączonej z krajowymi sieciami energetycznymi, zdolnej zintegrować rosnącą część energii odnawialnej i pozwalającej na zróżnicowanie źródeł energii. Aby sprostać tym wyzwaniom, należy szybko zmodernizować istniejącą infrastrukturę, podnieść jej jakość i ujednolicić. Aby zmienić sposób planowania i rozwoju sieci w UE, konieczna jest nowa polityka europejska na rzecz infrastruktury energetycznej. Trzeba znaleźć rozwiązania dotyczące najbardziej istotnych brakujących ogniw, takich jak sieci energetyczne na Morzu Północnym lub południowy korytarz gazowy. Sieci muszą stać się bardziej inteligentne, tak aby energia mogła być wykorzystywana i przesyłana w sposób bardziej wydajny. Należy zwiększyć skuteczność i przejrzystość procedur udzielania pozwoleń. Trzeba również znaleźć nowe sposoby finansowania - tak aby umożliwić realizację gigantycznych inwestycji, których wartość w kolejnej dekadzie ma wynieść ponad 200 miliardów euro²⁰ - wielkich europejskich

²⁰ Źródło: DG ENER.

sieci przesyłowych energii elektrycznej i gazu, do czego dojdzie ok. 400 milionów euro na utrzymanie, modernizację i rozbudowę krajowych sieci przesyłowych.

Propozycja nr 28: Parlament i Rada powinny przyjąć wniosek dotyczący decyzji ustanawiającej europejski program działania w zakresie widma radiowego, na rzecz skuteczniejszego zarządzania i wykorzystania widma radiowego w Europie.

Europejskie widmo radiowe powinno być wykorzystywane w sposób bardziej skuteczny, bardziej zharmonizowany i skoordynowany, tak aby dostępne widmo mogło zaspokoić potrzeby obywateli i przedsiębiorstw. Jeżeli te same pasma widma dostępne będą w całej UE na elastycznych warunkach technicznych, uzyskane w ten sposób ogromne oszczędności pozwolą na obniżenie cen usług telekomunikacyjnych dla wszystkich użytkowników.

2.2. Wzmocnienie solidarności w obrębie jednolitego rynku

Zdaniem Mario Monti zmęczenie niektórych jednolitym rynkiem można tłumaczyć również poczuciem, że postępująca liberalizacja przebiega kosztem przywilejów socjalnych zdobytych przez różnych uczestników życia gospodarczego. Traktat lizboński oraz uznanie koncepcji „społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności” za jeden z kluczowych celów, zobowiązuje nas do przyjęcia pełniejszej wizji jednolitego rynku. Należy doprowadzić do pogodzenia swobód gospodarczych ze swobodami działań zbiorowych. Istotne znaczenie ma ożywienie dialogu między partnerami społecznymi, które dodatkowo pozwoli na tworzenie przepisów „przez i dla” partnerów społecznych, co wyraźnie przewiduje Traktat lizboński w art. 155.

Ze swobód jednolitego rynku muszą skorzystać zarówno najsilniejsi jak i najslabsi. Każdy powinien móc korzystać z możliwości oferowanych przez jednolity rynek, również osoby niepełnosprawne i starsze. Szczególną uwagę należy zwrócić na dostępność produktów i usług dla niedowidzących i niedosłyszących, zwłaszcza produktów i usług o charakterze kulturalnym; na przykład poprzez rozwój odpowiednich narzędzi technicznych (automatyczne napisy lub specjalne programy w kanałach publicznych).

Propozycja nr 29: Na podstawie nowej strategii na rzecz skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych przez Unię Europejską²¹ Komisja dopilnuje, aby uwzględniane były prawa zagwarantowane w Karcie, również prawo do podejmowania działań zbiorowych. Komisja przeprowadzi wcześniej dogłębną analizę wpływu społecznego wszystkich wniosków ustawodawczych na jednolity rynek.

Propozycja nr 30: W 2011 r. Komisja przyjmie wniosek ustawodawczy mający na celu poprawę wdrażania dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników, która prawdopodobnie będzie zawierać lub będzie uzupełniona wyjaśnieniem odnośnie do korzystania z podstawowych praw socjalnych w kontekście swobód gospodarczych jednolitego rynku.

²¹ „Strategia skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych przez Unię Europejską”, COM(2010) 573 wersja ostateczna z 19.10.2010.

Korzystanie ze swobody świadczenia usług wiąże się z prawem do wysyłania swoich pracowników do innego państwa członkowskiego. Oddelegowywanie pracowników stanowi zatem ważny element rynku wewnętrznego usług. Na poziomie europejskim, aby w odpowiedni sposób zagwarantować prawa zainteresowanych pracowników, dyrektywa dotycząca oddelegowania pracowników określa podstawowe przepisy chroniące państwo przyjmujące, które muszą mieć również zastosowanie do pracowników oddelegowanych. Ponadto skomplikowane krajowe procedury administracyjne oraz problemy związane z podwójnym opodatkowaniem w dalszym ciągu komplikują kwestię oddelegowania pracowników, utrudniając korzystanie ze swobody świadczenia usług. Wdrażanie, stosowanie i warunki przestrzegania tej dyrektywy można poprawić, a jej interpretację doprecyzować.

Propozycja nr 31: W 2011 r. Komisja podda analizie dyrektywę w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (fundusze emerytalne) oraz, na podstawie zielonej księgi w sprawie emerytur z lipca 2010 r., przygotowuje inne wnioski, między innymi w celu usunięcia przeszkód, na jakie napotykają przechodzący na emeryturę pracownicy niestacjonarni.

Pracownicy powinni również móc korzystać ze swoich praw emerytalnych przy przechodzeniu na emeryturę. W tej dziedzinie prace należy prowadzić z uwzględnieniem starzenia się społeczeństwa i wpływu kryzysu gospodarczego i finansowego na finanse publiczne oraz stabilność finansową. Zielona księga z lipca 2010 r. rozpoczęła debatę nad wyzwaniem, którym trzeba będzie sprostać, aby Europejczycy mogli korzystać z odpowiednich i długoterminowo zagwarantowanych emerytur.

Propozycja nr 32: Komisja zainicjuje konsultacje z partnerami społecznymi, które mają doprowadzić do stworzenia europejskich ram przewidywanej restrukturyzacji przemysłu

Poza działaniami stanowiącymi wyłącznie reakcję na kryzys gospodarczy i finansowy, strategie wyprzedzające pozwoliły przedsiębiorstwom nie dopuścić do powstania konfliktów społecznych poprzez proaktywne i partnerskie zarządzanie działaniami restrukturyzacyjnymi. Jest to warunkiem sukcesu gospodarczego i społeczną koniecznością, ponieważ pozwala na dokonanie nowego podziału zasobów z przesunięciem do sektorów zyskujących na znaczeniu oraz daje pracownikom nowe możliwości w przypadku zagrożenia utratą pracy. Europejskie ramy restrukturyzacji pozwoliłyby zbudować środowisko oparte na wzajemnym zaufaniu.

2.3. Dostęp do zatrudnienia i kształcenia ustawicznego

Zatrudnienie słusznie znajduje się w centrum zainteresowania Europejczyków. Jednolity rynek stwarza doskonałe możliwości - jeszcze w niewystarczającym stopniu wykorzystane - do jak najlepszego wykorzystania wykształcenia lub kwalifikacji i ubiegania się o pracę w innych państwach członkowskich. Należy zaproponować konkretne narzędzia mające wesprzeć i ułatwić przepływ wiedzy w obrębie jednolitego rynku.

Możliwość kształcenia się wszędzie w Europie jest jednym z najbardziej atrakcyjnych aspektów swobód i możliwości, jakie daje jednolity rynek. Jednak możliwość podjęcia nauki i kształcenia się w innym państwie członkowskim nie jest jedynie kwestią rozwoju osobistego,

ale pozwala ustawicznie zdobywać nowe umiejętności, które przyczynią się do zbudowania gospodarki opartej na wiedzy w przyszłości.

Propozycja nr 33: W 2012 r. Komisja wystąpi z inicjatywą ustawodawczą mającą na celu zreformowanie systemów uznawania kwalifikacji zawodowych na podstawie dokonanej w 2011 r. oceny dorobku prawnego, aby doprowadzić do zwiększenia mobilności pracowników i dostosować system kształcenia do aktualnych wymogów rynku pracy. W ramach tej inicjatywy zostanie poddany ocenie potencjał legitymacji zawodowej.

Prawo do wykonywania zawodu w innym państwie członkowskim jest jedną z podstawowych swobód zagwarantowanych w Traktacie. Jest ono bardzo istotne dla obywateli i swobodnego przepływu pracowników, swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług, które mogą być ograniczone wymogami dotyczącymi uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innym państwie członkowskim. W Unii jest 4 600 zawodów podlegających regulacji. Jeszcze dzisiaj wielu pracowników musi przejść długie i uciążliwe procedury, zanim ich kwalifikacje zostaną uznane. Problem uznawania dyplomów dotyczy 20 % przypadków SOLVIT. Dyrektywa z 2005 r. wprowadziła uproszczenia, przede wszystkim mające wesprzeć czasową mobilność pracowników. W celu ustalenia czy wszystkie możliwości, jakie daje ta dyrektywa, zostały w pełni wykorzystane, należy poddać ocenie obecny system. I tak na przykład dyrektywa ta sugerowała stosowanie legitymacji zawodowej, nie określając żadnych szczegółów. Taka legitymacja mogłaby stanowić wartość dodaną dla niektórych zawodów i zainteresowanych obywateli. Podobnie rośnie zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę roboczą, którego zaspokojenie będzie w przyszłości coraz trudniejsze ze względu na spadek liczby ludności czynnej zawodowo. System musi również uwzględniać znaczące zmiany, jakie nastąpiły w systemach kształcenia i szkolenia państw członkowskich, mając na uwadze ułatwienie dostępu do i powrotu na rynek pracy. Dlatego też Komisja rozpoczęła prace nad oceną dyrektywy z 2005 r., które mają doprowadzić do powstania w 2011 r. zielonej księgi i zmiany dyrektywy w 2012 r.

Propozycja nr 34: We współpracy w państwach członkowskich Komisja opracuje kartę „Mobilna młodzież”. która ułatwi młodzieży wyjazdy do innych państw członkowskich w celu kształcenia się. Komisja rozbuduje swoją stronę internetową poświęconą „Mobilnej młodzieży”, umieszczając na niej informacje dotyczące kształcenia na odległość i możliwości studiowania i szkolenia w Europie.

Mobilność powinna stać się normalną częścią procesu kształcenia każdego młodego Europejczyka, co pozwoli mu w dalszej kolejności, po zdobyciu nowych umiejętności - zwłaszcza językowych - zdobyć satysfakcjonującą pracę. Wpisując się w ramy strategii „Europa 2020”, w komunikacie „Mobilna młodzież” Komisja zaproponowała serię środków, których celem jest pomoc młodzieży w zdobyciu wiedzy, umiejętności i doświadczenia, jakie są potrzebne do znalezienia pierwszej pracy. Między innymi Komisja przeprowadza obecnie ocenę możliwości stworzenia europejskiego systemu pożyczek dla studentów na potrzeby mobilności, w celu umożliwienia większej liczbie młodych Europejczyków, w szczególności tym, których sytuacja jest najtrudniejsza, odbycia studiów, szkolenia lub praktyki zawodowej w innym państwie.

Propozycja nr 35: We współpracy z państwami członkowskimi Komisja zapewni wdrożenie europejskich ram kwalifikacji. Komisja przedstawi propozycję zalecenia Rady dotyczącego wspierania i uznawania kształcenia pozaszkolnego ("non formal and informal learning"). Zaproponuje również stworzenie europejskiego paszportu umiejętności, który pozwoli każdemu określić szczegółowo swoje umiejętności i kwalifikacje zdobyte w ciągu całego życia. Komisja wypełni lukę jaka istnieje między europejskimi ramami kwalifikacji a wykazem zawodów w Europie.

Pomimo sukcesu takich programów jak Erasmus, akademickie uznawanie dyplomów i okresów kształcenia w innym państwie członkowskim pozostaje jeszcze problematyczne²². Celem wspierania mobilności należy zapewnić możliwość przenoszenia umiejętności i wiedzy.

2.4. Nowe środki na rzecz społecznej gospodarki rynkowej

W niniejszym rozdziale dotyczącym społecznej gospodarki rynkowej przedstawione są trzy propozycje odnoszące się do jednolitego rynku opartego na „społecznej gospodarce rynkowej o wysokiej konkurencyjności”. Po pierwsze Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej powinna pozwolić uwolnić rezerwy talentów i środków finansowych, jakie posiadają państwa członkowskie, zadowolając zarówno specjalistów od zarządzania i finansowania, jak i przedsiębiorców realizujących projekty innowacyjne pod względem społecznym i stymulujące wzrost gospodarczy. W drugiej części dotyczącej form prawnych przedstawiona jest propozycja inicjatyw na rzecz poprawy otoczenia prawnego, w którym odbywa się część działań z zakresu gospodarki społecznej. Wreszcie w ostatniej części, dotyczącej ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, przedstawiona jest propozycja inicjatywy na rzecz ponownego zdefiniowania roli przedsiębiorstwa we współczesnej gospodarce.

Propozycja nr 36: W 2011 r. Komisja przedstawi propozycję inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości społecznej w celu wsparcia i monitorowania rozwoju projektów gospodarczych innowacyjnych pod względem społecznym, w obrębie jednolitego rynku, z wykorzystaniem w szczególności ratingu społecznego, etykiet o kryteriach etycznych i ekologicznych, zamówień publicznych, poprzez wprowadzenie nowego systemu funduszy inwestycyjnych i uruchomienie nieaktywnych oszczędności.

W ostatnich latach przedsiębiorcy indywidualni lub duże przedsiębiorstwa uruchomiły projekty wysoce innowacyjne pod względem społecznym. Pierwsza dekada trzeciego tysiąclecia pokazała, że w całej Europie i na świecie istnieje ogromny potencjał innowacyjności w sferze gospodarki społecznej. Bez konieczności rezygnacji z logiki zysków projekty te, powstałe z inicjatywy jednej osoby lub grupy osób, przyniosły twórcze rozwiązania istotnych problemów społeczno-gospodarczych, których przyczyną było często wykluczenie społeczne (dostęp do produktów rolno-spożywczych, dostęp do mieszkań, dostęp do opieki zdrowotnej, dostęp do rynku pracy, dostęp do usług bankowych, usług ułatwiających integrację osób niepełnosprawnych itd.), jak również starzenie się

²² W ramach swojego programu „Mobilna młodzież”, z myślą o usunięciu tych przeszkód, Komisja przyjęła wniosek dotyczący zalecenia Rady (COM(2010) 478 z 15.9.2010).

społeczeństwa. Innowacje, jakie wnoszą te nowe wzory, przyczyniają się do szybszego wzrostu gospodarczego i mają korzystne skutki dla wszystkich zainteresowanych (przedsiębiorców, pracowników, konsumentów, inwestorów i innych partnerów finansowych, itp.). Organizacja zamówień publicznych i prywatnych (polityka zakupów w sektorze prywatnym i społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw), lepszy dostęp do finansowania (przez banki lub na rynkach finansowych, w szczególności z wykorzystaniem nieaktywnych oszczędności), wprowadzenie nowego systemu funduszy inwestycyjnych celem propagowania i poprawy płynności inwestycji w odniesieniu do projektów o dużej innowacyjności społecznej, gospodarczej i technologicznej, których adresatem jest sektor finansowy i konsumenci produktów finansowych, oraz wdrożenie doraźnych narzędzi komunikacji – wszystko to stanowić będzie dźwignię działania.

Propozycja nr 37: Z kilku powodów związanych głównie z charakterem finansowania lub wyborem udziałowców lub inwestorów, którzy wspierają projekty o dużej innowacyjności społecznej, gospodarczej i czasami technologicznej, gospodarka społeczna jest zorganizowana z wykorzystaniem różnych form działalności o różnych statusach prawnych (fundacje, spółdzielnie, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, itp.). Komisja przedstawi propozycje środków, które pozwolą poprawić jakość odpowiednich struktur prawnych w celu optymalizacji ich funkcjonowania i ułatwienia ich rozwoju w ramach jednolitego rynku.

Przedstawiona zostanie propozycja następujących działań:

- Przed końcem 2011 r. Komisja przedstawi rozporządzenie w sprawie ustanowienia statusu Fundacji europejskiej.

W ostatnich latach fundacje w znacznym stopniu rozwinęły swoją działalność, a ich działania pozwalają na realizację ambitnych celów w dziedzinach, w których europejska kreatywność i innowacyjność stały się najważniejszymi czynnikami konkurencyjności jednolitego rynku w zglobalizowanym świecie, w szczególności w dziedzinie badań. Obciążenia administracyjne, rejestracja w innym państwie członkowskim, ciężar dowodu, którym podlegają fundacje jednego państwa członkowskiego rozpoczynające działalność w innym państwie członkowskim, trudności w łączeniu zasobów finansowych w kontekście transgranicznym w Unii są przeszkodami utrudniającymi rozwój fundacji w Europie, a w pokonaniu których mogłoby pomóc rozporządzenie dotyczące statusu fundacji europejskiej.

- Komisja przedstawi propozycję konsultacji społecznej (zielona księga) w sprawie wdrożenia rozporządzenia w sprawie statutu spółdzielni europejskiej i, po przyjęciu w 2012 r. swojego sprawozdania oceniającego ocenę, podejmie odpowiednie działania.

Spółdzielnie odgrywają znaczącą rolę w strukturze i dynamice gospodarki. Ponadto oferują one swoim członkom niespotykane mechanizmy solidarności, budując w ten sposób solidne struktury akcjonariuszy, które z kolei tworzą silny etos grupy, akcjonariat pracowniczy i długoterminowe inwestycje.

- W 2011 r. Komisja zainicjuje przeprowadzenie analizy sytuacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności mając na uwadze zbadanie ich działalności transgranicznej.

Towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych działają w większości państw europejskich, chociaż ich znaczenie w poszczególnych krajach jest różne. Na przykład ponad 120 milionów Europejczyków należy do towarzystw wzajemnych ubezpieczeń zdrowotnych w Europie. Zatrudnienie w sektorze ubezpieczeń wzajemnych stanowi znaczną część zatrudnienia w sektorze ubezpieczeniowym oraz w sektorze pośrednictwa finansowego.

Propozycja nr 38: Komisja zainicjuje konsultacje społeczne (zielona księga) w sprawie ładu korporacyjnego. Komisja zainicjuje również konsultacje społeczne w sprawie tego, jak można zwiększyć przejrzystość informacji dostarczanych przez przedsiębiorstwa dotyczących kwestii społecznych, ekologicznych i związanych z poszanowaniem praw człowieka. W wyniku tych konsultacji będą mogły powstać inicjatywy ustawodawcze.

Zasadnicze znaczenie ma fakt, że przedsiębiorstwa europejskie dają wyraz najwyższej odpowiedzialności, zarówno wobec swoich pracowników i akcjonariuszy, jak i ogółu społeczeństwa. Zarządzanie nimi można by poprawić, zwłaszcza w odniesieniu do składu i zróżnicowania składu zarządów, w tym udziału kobiet, długoterminowego zaangażowania akcjonariuszy lub akcjonariatu pracowniczego. Aby jednocześnie wzmocnić ład korporacyjny i społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw, podstawą dla refleksji powinno stać się zwiększenie przejrzystości, w szczególności w dziedzinie praw człowieka oraz zrównoważonego rozwoju, jak również środki mające na celu poprawę funkcjonowania przedsiębiorstwa, zwłaszcza w celu zwiększenia zaangażowania pracowników, poprawy stosunków z akcjonariuszami i ułatwienia dokładniejszej wyceny przedsiębiorstw przez rynki finansowe.

2.5. Jednolity rynek w służbie konsumentów

Dla europejskich konsumentów jednolity rynek musi stanowić wartość dodaną, oferując im wysokiej jakości, zróżnicowane towary i usługi. Szczególny nacisk należy również położyć na dostęp do produktów bankowych, które w dużym stopniu warunkują możliwość przemieszczania się lub pracy w obrębie jednolitego rynku. Ponadto organy nadzorujące muszą zapewnić europejskim konsumentom wysoki poziom ochrony przed wszelkim ryzykiem związanym z jakością oferowanych produktów lub usług.

Konsumenci często nie posiadają informacji, które pozwoliłyby im na wybranie najlepszej ceny lub dokonanie świadomego wyboru produktów, ponieważ informacje mogą być przedstawione w sposób utrudniający porównanie lub też są niejednoznaczne. Dotyczy to w szczególności ofert transgranicznych i kosztów dostawy. Dzisiaj w trakcie dokonywania zakupu konsument nie dysponuje wszystkimi informacjami, które umożliwiłyby mu dokonanie świadomego wyboru. Komisja dokona oceny obecnie stosowanych praktyk w odniesieniu do stron internetowych porównujących ceny oraz, na podstawie najlepszych praktyk i doświadczeń państw członkowskich, przygotowuje wytyczne dotyczące takich stron.

Propozycja nr 39: W 2011 r. Komisja przygotowuje wieloletni plan działania na rzecz rozwoju europejskiego nadzoru rynku. Ponadto w 2011 r., we współpracy ze służbami celnymi i organami nadzorującymi rynek państw członkowskich, Komisja przygotowuje wytyczne dla kontroli celnych w zakresie bezpieczeństwa produktów. Komisja przedstawi również propozycję zmiany dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów w celu zapewnienia spójnych i skutecznych ram dla bezpieczeństwa dóbr konsumpcyjnych w UE.

Obywatele Europy wymagają, aby ich zdrowie i prawa były chronione w całej UE, w szczególności w przypadku zagrożeń lub ryzyka, którym nie mogą stawić czoła indywidualnie. Aby sprostać temu zadaniu, Komisja wzmocni nadzór rynku w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów w UE. Cel zostanie osiągnięty poprzez przyjęcie planu działań, które mają zostać podjęte w 2011 r. Celem będzie wzmocnienie koordynacji organów nadzorujących rynek dla zapewnienia, aby towary swobodnie przemieszczające się w obrębie jednolitego rynku były bezpieczne i godne zaufania konsumentów. Zapewni to równe warunki konkurencji, pozwalające poważnym przedsiębiorstwom na pełne wykorzystanie możliwości, jakie daje rynek złożony z 500 milionów konsumentów. Ponadto Komisja przedstawi propozycję zmiany dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów celem zapewnienia spójnych i skutecznych ram bezpieczeństwa dóbr konsumpcyjnych w UE.

Propozycja nr 40: Na początku 2011 r. Komisja przyjmie inicjatywę ustawodawczą w sprawie dostępu do niektórych podstawowych usług bankowych. Do końca 2011 r. Komisja zwróci się również do sektora bankowego o wystąpienie z inicjatywą samoregulacyjną celem poprawy przejrzystości i możliwości porównywania opłat bankowych.

Obywatele, w szczególności studenci, napotykają na problemy z otwieraniem kont bankowych lub z otrzymaniem karty płatniczej w państwie członkowskim, do którego się właśnie przeprowadzili lub w państwie, w którym nie zamieszkują na stałe. Instytucje finansowe uzasadniają te odmowy faktem, że pewne kategorie potencjalnych konsumentów są dla banku kategoriami podwyższonego ryzyka i dlatego należy traktować je z większą ostrożnością. Wskazują one również na brak możliwości uzyskania dokładnej historii spłaty kredytu przez pożyczkobiorcę. Jednak w wielu przypadkach odmowy otwarcia rachunku bankowego nie można uznać za obiektywnie uzasadnioną i proporcjonalną. Ponadto brak przejrzystości w odniesieniu do opłat bankowych jest główną przeszkodą w dziedzinie detalicznych usług finansowych. Klienci nie mogą zrozumieć i porównać opłat związanych z ich kontami bankowymi, co zniechęca ich do zmiany konta na tańsze. W państwach członkowskich, w których opłaty bankowe są złożone i nieprzejrzyste, konsumenci ponoszą koszty wyższe niż powinni. Większa przejrzystość jest również warunkiem wstępnym dla transakcji transgranicznych i prawidłowego funkcjonowania jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA). Analiza 224 banków, obejmująca 81 % rynku bankowości detalicznej pod względem depozytów złożonych przez klientów, wykazała, że 66 % ich stron internetowych wymaga dodatkowych informacji niezbędnych do obliczenia kosztów posiadania konta bankowego. Analiza ta wykazała również, że różnice między kosztami kont bankowych na poziomie Unii Europejskiej są dużo większe niż różnice w cenach innych usług.

Propozycja nr 41: Do lutego 2011 r. Komisja przedstawi wniosek dotyczący dyrektywy mającej na celu stworzenie zintegrowanego jednolitego rynku kredytów hipotecznych charakteryzującego się wysokim poziomem ochrony konsumentkiej.

Rynek detalicznych usług finansowych jest sektorem, z możliwości którego nie mogą jeszcze w pełni korzystać konsumenci. Często z powściągliwością podchodzą do zmiany dostawcy usług lub posiadają zbyt mało informacji aby porównać dostępne oferty. Trudności te wzrastają w przypadku poszukiwań oferty poza granicami kraju. Równoległe z realizowanymi reformami strukturalnymi sektora finansowego należy kontynuować reformy, których celem

jest wzrost zaufania konsumentów na rynkach detalicznych usług finansowych. Przeszkody te należą do tych, które najdotkliwiej dotyczą obywateli w ich życiu codziennym. Europejskie rynki hipoteczne mają ogromne znaczenie dla milionów obywateli Europy. Zaciągnięcie kredytu hipotecznego stanowi jedną najważniejszych w życiu decyzji finansowych, która wiąże się z wieloletnimi zobowiązaniami finansowymi. Nieodpowiedzialne postępowanie operatorów może osłabić podstawy systemu finansowego, pociągając za sobą poważne skutki społeczne i gospodarcze. Integracja rynków hipotecznych jest również niepełna. Poziom bezpośredniej transgranicznej działalności kredytowej pozostaje niski i w dalszym ciągu występują istotne różnice między państwami członkowskimi pod względem kosztów, oferty produktów i podejścia do przepisów mających zastosowanie do poszczególnych podmiotów działających na rynku, takich jak kredytodawcy nie będący bankami i pośrednicy kredytowi. Kredytobiorcy i pośrednicy kredytowi napotykać na bariery, które uniemożliwiają prowadzenie działalności w innym państwie członkowskim lub w nieproporcjonalny sposób zwiększają jej koszty. Podobnie obywatele napotykać na przeszkody, w przypadku gdy chcą otrzymać kredyt hipoteczny w innym państwie członkowskim, lub nawet od kredytodawcy mającego siedzibę w tym samym państwie członkowskim, na zakup nieruchomości znajdującej się poza UE, i często spotykają się z odmową udzielenia kredytu. Poszukiwanie lepszej ceny lub produktu w poszczególnych państwach członkowskich jest również trudne lub wręcz niemożliwe ze względu na brak porównywalnych informacji. Integracja europejskich rynków kredytów hipotecznych zwiększyłaby stabilność finansową i byłaby bardzo korzystna dla konsumentów. Zwiększyłoby to skuteczność kredytodawców hipotecznych i doprowadziłoby do poszerzenia oferty produktów.

Propozycja nr 42: Do końca 2010 r. Komisja przyjmie komunikat mający na celu identyfikację i zniesienie przeszkód o charakterze podatkowym, na które wciąż napotykać obywatele Europy.

Przyczyną istnienia niektórych barier, uniemożliwiających obywatelom swobodne przemieszczanie, osiedlanie się i zakup towarów oraz korzystanie z usług w UE są problemy natury podatkowej. Takimi problemami mogą być trudności w korzystaniu z przywilejów związanych z unikaniem podwójnego opodatkowania, wynikające z ograniczonego zakresu stosowania umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub braku takich umów, dyskryminujące przepisy podatkowe i nakładanie się różnych systemów podatkowych, jak również trudności wynikające ze stosowania prawa podatkowego dwóch lub większej liczby państw członkowskich, i ubiegania się o obniżenie lub zwrot podatku w innym państwie członkowskim. Na trudności napotykać mogą w szczególności pracownicy transgraniczni, jak również występować mogą one w dziedzinie opodatkowania samochodów oraz opodatkowania emerytur i spadków.

Propozycja nr 43: W 2012 r. Komisja przyjmie wniosek dotyczący zmiany rozporządzenia w sprawie praw pasażerów linii lotniczych, zwłaszcza w świetle skutków niedawnego kryzysu spowodowanego przez wybuch wulkanu na Islandii, i - w przypadku przyjęcia wniosku ustawodawczego dotyczącego sektora transportu drogowego (autobusy i autokary) - komunikat Komisji dotyczący praw pasażera we wszystkich środkach transportu.

Mimo, że istnieją już przepisy, w szczególności dotyczące sektorów transportu lotniczego i kolejowego, a wkrótce wprowadzone zostaną przepisy dotyczące sektora transportu morskiego, prawa przysługujące pasażerom są różne w zależności od środka transportu i nie

są one zawsze przestrzegane przez przewoźników. Taka sytuacja stwarza ryzyko zakłócenia konkurencji w obrębie rynku wewnętrznego i zagraża celowi, jakim jest zapewnienie wystarczająco jednolitego poziomu jakości usług, zarówno w interesie obywateli jak i całej gospodarki europejskiej.

3. DIALOG, PARTNERSTWO, OCENA: NARZĘDZIA DOBREGO ZARZĄDZANIA JEDNOLITYM RYNKIEM

Jednolity rynek nie jest własnością instytucji europejskich ani kilku wielkich, paneuropejskich konsorcjów. **Tworzą go każdego dnia wszyscy Europejczycy pracując, oszczędzając, kupując, inwestując itd.** Tworzenie jednolitego rynku i korzystanie z niego naprawdę zależą od samych Europejczyków!

Celem niniejszego aktu jest zaproponowanie nowych ram dialogu, który ma służyć temu, by akty prawne były opracowywane i wdrażane z korzyścią dla Europejczyków. Zgodnie ze swoją rolą wnioskodawcy, stymulatora i pola wymiany poglądów **Komisja zobowiązuje się do przywrócenia sensu jednolitemu rynkowi, tak aby przedstawiał rzeczywistą wartość dla Europejczyków.** W ramach swych funkcji Parlament Europejski i Rada podejmą decyzje dotyczące działań adresowanych do państw członkowskich.

Niemniej Akt o jednolitym rynku zostanie uwieczniony powodzeniem, wyłącznie jeśli proces przedstawiania wniosków, podejmowania decyzji, wdrażania i monitorowania będzie bardziej otwarty dla innych partnerów i to już na wcześniejszych etapach.

Wiele elementów tego aktu, np. środki związane z usługami publicznymi czy kwestie podatkowe, wchodzi w zakres kompetencji państw członkowskich oraz ich samorządów i władz regionalnych. Jest to główny powód, dla którego wszystkie szczeble polityki terytorialnej muszą być zaangażowane w zarządzanie jednolitym rynkiem i w pełni w nim uczestniczyć, równolegle do ich aktywnego uczestnictwa w polityce spójności.

Przedmiotowy Akt o jednolitym rynku odzwierciedla zdecydowaną wolę przewodniczącego Barroso co do **zwiększenia szans realizacji strategii „Europa 2020” oraz praktycznego wdrożenia głównych zaleceń Parlamentu Europejskiego oraz sprawozdania Mario Monti.** Akt jest wyrazem zaangażowania Komisji w uzyskanie określonych wyników, usuwania barier z myślą o przyszłości i wzmocnienia pozycji Europy w perspektywie czekających ją wyzwań.

Akt oraz jego realizacja będą niewątpliwie okazją wyrażenia silnej woli dialogu, nawiązywania współpracy z zainteresowanymi stronami i obiektywnej oceny wyników.

Wpływu nie można narzucić, trzeba go zbudować. Dlatego Komisja nie będzie unikać nawet najdrażliwszych debat, tych na temat europejskich partii politycznych, krajowych rządów i parlamentów, samorządów, społeczeństwa obywatelskiego, związków zawodowych i przedsiębiorstw, konsumentów, stowarzyszeń itd., prowadzonych w bliskiej współpracy z Komitetem regionów i Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Akt obejmuje propozycję 50 działań wraz z planowanym harmonogramem etapów konsultacji, które Komisja przeprowadzi zgodnie z zasadami inteligentnych regulacji. **Komisja wzywa wszystkich swych partnerów do przygotowania tych etapów dialogu, wnoszenia uwag i udziału w kształtowaniu przyszłości naszego wielkiego, jednolitego rynku, w duchu przejrzystości i odpowiedzialności.**

Komisja musi nadal pełnić rolę w nadzorowaniu i prawidłowym wdrażaniu polityki jednolitego rynku. Komisja jest świadoma tego, jakiego wysiłku wymaga od państw członkowskich dążenie do bardziej jednolitego i konkurencyjnego rynku. Będzie wsłuchiwać się w ich potrzeby, lecz jednocześnie dążyć do realizacji celów.

Propozycja nr 44: Komisja i państwa członkowskie będą współpracować w dalszym rozwoju wewnętrznego rynku usług w oparciu o proces oceny dorobku, w szczególności na podstawie procesu wzajemnej oceny dyrektywy usługowej, aktualnie wdrażanego przez państwa członkowskie i Komisję. Doświadczenie uzyskane przy okazji procesu wzajemnej oceny dyrektywy usługowej zostanie wykorzystane w odniesieniu do innych kluczowych przepisów jednolitego rynku.

Komisja będzie kontynuować działania związane z oceną w oparciu o konkretne doświadczenia, wypróbować nowe rozwiązania i wzmacniając synergie między istniejącymi narzędziami (nadzorem rynku, badaniami sektorowymi, tabelą wyników dla rynków konsumenckich itd.). W tym celu Komisja będzie regularnie opracowywać wykaz 20 najważniejszych oczekiwań uczestników jednolitego rynku (przedsiębiorstw, konsumentów, pracowników, studentów, emerytów). Będzie on pełnić funkcję swoistego barometru jednolitego rynku i jego funkcjonowania w praktyce.

Komisja będzie ponadto, we współpracy z wszystkimi zainteresowanymi stronami, regularnie analizować stan jednolitego rynku, organizując corocznie wraz z Parlamentem Europejskim **Forum jednolitego rynku**, w którym uczestniczyć będą inne instytucje, przedstawiciele państw członkowskich (w tym na poziomie regionalnym i lokalnym), parlamenty krajowe, obywatele i zainteresowane strony. Pierwsza edycja forum powinna się odbyć w 2011 r.

Propozycja nr 45: Na początku 2011 r. Komisja przedstawi strategię rozszerzenia systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) w 2011 r. na dodatkowe dziedziny ustawodawstwa, której celem będzie stworzenie prawdziwej sieci elektronicznej bezpośrednich kontaktów europejskich administracji. Strategia ta będzie przedmiotem wniosku ustawodawczego.

System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) był opracowany jako elastyczne narzędzie wspierania współpracy administracyjnej w służbie ustawodawstw sektorowych. Obecnie jest wykorzystywany do celów dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz dyrektywy usługowej. Aby w pełni wykorzystać potencjał IMI należy opracować wyraźną strategię w celu rozszerzenia go na inne sektory i tworzenia synergii między IMI oraz innymi narzędziami technologii informacyjnej. Strategia ta zostanie doprecyzowana w komunikacie Komisji. Główną przeszkodę w rozszerzeniu IMI stanowi brak podstawy prawnej, która w pełni zadowolilaby osoby odpowiedzialne za ochronę danych na szczeblu krajowym i unijnym. Przedyskutowana zostanie zatem możliwość zgłoszenia wniosku dotyczącego rozporządzenia. Wniosek ten określałby zasady przetwarzania danych i inne warunki korzystania z IMI oraz umożliwiał współpracę administracyjną w dziedzinach, w których jest ona niezbędna do stosowania przepisów w zakresie rynku wewnętrznego, a gdzie nie została wyraźnie przewidziana w obowiązującym prawie.

Propozycja nr 46: W 2011 r. Komisja przedstawi inicjatywy w zakresie wykorzystywania alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów w UE. W tym samym roku Komisja przyjmie zalecenie w sprawie sieci alternatywnych systemów rozwiązywania sporów w dziedzinie usług finansowych. Celem tych dwóch inicjatyw jest stworzenie prostych i opłacalnych pozasądowych procedur odwoławczych do rozpatrywania transgranicznych sporów konsumenckich. Do 2012 r. Komisja przedstawi propozycję europejskiego systemu rozwiązywania on-line sporów w zakresie transakcji cyfrowych. Oprócz tego, w latach 2010-2011, Komisja przeprowadzi konsultację społeczną w sprawie europejskich rozwiązań w zakresie powództw zbiorowych, w celu znalezienia sposobów, które mogłyby zostać uwzględnione w ustawodawstwie unijnym i w porządkach prawnych państw członkowskich.

Jeżeli konsumenci mają bez obaw kupować w innych państwach członkowskich i korzystać z praw, jakie zapewnia im unijne ustawodawstwo, muszą być pewni, że w razie problemu będą mogli uzyskać rekompensatę. Prawa, których przestrzeganie nie można wyegzekwować, są nic niewarte. Zgodnie z niedawnym badaniem straty europejskich konsumentów w wyniku problemów związanych z nabytymi dobrami lub usługami szacuje się na 0,3 % europejskiego PKB rocznie. Alternatywne systemy rozwiązywania sporów i pomocy we wnoszeniu skarg, takie jak Europejskie Centra Konsumenckie, mogą oferować konsumentom rozwiązania proste, szybkie i tanie, chroniąc jednocześnie relacje między przedsiębiorstwami a ich klientami. Konsumenci i przedsiębiorstwa nie dysponują jednak wystarczającymi informacjami o istniejących alternatywnych systemach rozwiązywania sporów, a w wielu sektorach systemów takich brakuje. Na przykład w sektorze usług finansowych konsumenci często nie mają innego wyjścia jak wszczęcie skomplikowanej i kosztownej procedury sądowej. W niektórych państwach członkowskich nie istnieją mechanizmy rozwiązywania sporów drogą pozasądową. Ponadto, do tej pory, w kontekście ponadgranicznym istniejące mechanizmy nie okazały się wystarczająco skuteczne. Konieczne jest więc uzupełnienie luk w zasięgu geograficznym i sektorowym sieci FIN-NET. Oprócz tego przeprowadzenie powództwa zbiorowego, czy to przed sądem czy na drodze pozasądowej, nie zawsze jest łatwe. W sytuacji braku równych szans przedsiębiorstwa mogą doświadczać zakłóceń konkurencji. Tracą też możliwości dokonania korzyści skali polegające na łączeniu skarg. Udoskonalenie alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów między konsumentami a przedsiębiorstwami, w szczególności w dziedzinie usług finansowych, przyniosłoby konsumentom wymierne korzyści, przyczyniłyby się do zwiększenia ich zaufania i do rozwoju jednolitego rynku.

Propozycja nr 47: We współpracy z państwami członkowskimi, Komisja opracuje bardziej zdecydowaną politykę egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku. Komisja zobowiązuje się do przygotowania planów transpozycji i projektów tabel korelacji do wniosków ustawodawczych, o których mowa w przedmiotowym akcie oraz skrócenia średniego czasu rozpatrywania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Komisja wzywa państwa członkowskie do ograniczania deficytu transpozycji dyrektyw w sprawie jednolitego rynku do poziomu 0,5 % oraz do zgłaszania tabel korelacji ze środkami transpozycji.

Dużo wysiłku włożono i nadal się wkłada w rozwój współpracy między Komisją a państwami członkowskimi w zarządzaniu jednolitym rynkiem, w szczególności przez wdrażanie „zalecenia w sprawie partnerstwa” z 2009 r.²³. Ciągłe starania na rzecz poprawy wdrażania zasad jednolitego rynku przyniosły wyniki, o czym świadczy np. niewielki średni poziom deficytu transpozycji w ostatniej tabeli wyników rynku wewnętrznego²⁴.

Jednak mimo tych starań wciąż średnio całkowita transpozycja zabiera siedem miesięcy więcej niż okres przewidziany w danej dyrektywie²⁵. Z opublikowanych statystyk wynika, że opóźnienia zgłoszeń środków transpozycji dotyczyły 36% dyrektyw w 2008 r., 31 % w 2009 r. oraz 30 % w 2010 r.²⁶. Nadal jednak istnieją braki, wynikają one w szczególności z tego, że ustawodawstwo krajowe nie zawsze jest zgodne z dyrektywami, które transponuje. Przewlekłość formalnych postępowań o naruszenie przepisów prowadzonych przez Komisję oraz opóźnienia w wykonywaniu wyroków Trybunału przez organy krajowe to również wyzwania wymagające podjęcia. Konieczne jest też poświęcanie większej uwagi kwestiom stosowania przepisów już w czasie ich opracowywania oraz podczas ich oceny lub zmian. Komisja opracuje instrumenty wsparcia, np. regularnie wprowadzając w życie plany transpozycji w odniesieniu do wniosków ustawodawczych, o których mowa w akcie. Plany te umożliwią zwrócenie uwagi na problemy związane z transpozycją na wcześniejszym etapie.

Konieczne jest wznowienie wysiłków w zakresie wdrażania i przestrzegania zasad, tym bardziej, że niezbędnym warunkiem do prawidłowego funkcjonowania jednolitego rynku jest, aby te zasady obowiązywały jednakowo wszystkich. Wymaga to aktywnej współpracy i zaangażowania państw członkowskich w celu dalszego ograniczania braków w zakresie transpozycji. Konieczne jest wzajemne zobowiązanie w kwestii sprawdzania zgodności prawa krajowego z najważniejszymi przepisami dotyczącymi jednolitego rynku na bazie systematycznego stosowania tabel korelacji, które muszą być dostępne dla obywateli i dla przedsiębiorstw. Komisja dostarczy państwom członkowskim tego rodzaju tabele w odniesieniu do każdej nowej, kluczowej dyrektywy w ramach aktu. Należy również wspólnie dokładać starań by przyspieszyć wszczynane przez Komisję postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i wykonywanie wyroków Trybunału przez wspólne ustalenie ambitnych celów oraz w celu systematycznego wykorzystywania alternatywnych systemów rozwiązywania sporów jak SOLVIT i EU-PILOT.

Propozycja nr 48: Komisja zintensyfikuje konsultacje i dialog ze społeczeństwem obywatelskim w procesie opracowywania i wdrażania aktów prawnych. Szczególna uwaga poświęcona zostanie uwzględnianiu opinii konsumentów, organizacji pozarządowych, związków zawodowych, przedsiębiorstw, oszczędzających, użytkowników i samorządów terytorialnych podczas konsultacji poprzedzających przyjęcie wniosków, w szczególności w odniesieniu do prac grup ekspertów.

²³ Zalecenie Komisji Europejskiej z dnia 29 czerwca 2009 r. w sprawie środków na rzecz poprawy funkcjonowania jednolitego rynku (2009/524/WE).

²⁴ Zobacz tabela wyników rynku wewnętrznego nr 21.

²⁵ Zobacz tabela wyników rynku wewnętrznego nr 21.

²⁶ Na podstawie liczby wszczętych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wg danych opublikowanych na stronie: http://ec.europa.eu/community_law/directives/directives_communication_en.htm.

Wkład szeroko reprezentowanych zainteresowanych stron niewątpliwie będzie korzystny dla polityki w zakresie jednolitego rynku. Wkład wnoszony przez strony inne niż reprezentanci danych sektorów nadal stanowi tylko niewielką część opinii przekazywanych do Komisji. Konsumenci, drobni inwestorzy, małe przedsiębiorstwa, przedstawiciele pracowników, organizacje pozarządowe i przedstawiciele samorządów mogą wnieść użyteczne obserwacje dotyczące wdrażania środków w terenie oraz pomóc w określeniu, czy proponowana polityka może przekładać się na wymierne korzyści dla obywateli.

Propozycja nr 49: W 2010 r. Komisja będzie kontynuować promowanie punktu kompleksowej obsługi, dostarczając obywatelom i przedsiębiorstwom informacji i zapewniając dostęp do usług doradztwa w zakresie praw, jakie przysługują im w ramach jednolitego rynku, przez Internet, przez telefon lub w bezpośrednim kontakcie, rozwijając portal internetowy „Twoja Europa” i lepiej koordynując go z portalem „Europe Direct”. Komisja będzie również wzmacniać partnerstwa z państwami członkowskimi, aby za pośrednictwem punktu kompleksowej obsługi dostępne były również informacje na temat przepisów i procedur krajowych.

Liczne sprawozdania wykazują, że obywatele słabo znają swe prawa i nie wiedzą do kogo się zwrócić, aby wyegzekwować je w razie problemów, mimo ogromnej liczby oficjalnych źródeł informacji i systemów pomocy stworzonych przez Komisję. Zgodnie z tym założeniem portal „Twoja Europa” został ponownie zorganizowany jako punkt kompleksowej obsługi a część informacyjna całkowicie przeredagowana pod kątem użytkowników. Celem na najbliższe miesiące jest przybliżenie portalu Europejczykom oraz poszerzenie dostępnych informacji, tak by były jeszcze bardziej użyteczne, w szczególności dzięki dostarczaniu informacji krajowych (dokładnego obrazu sytuacji w każdym państwie członkowskim, wymaganych formalności, miejscowych punktów kontaktowych itd.). Nie można tego dokonać bez aktywnej współpracy z państwami członkowskimi.

Propozycja nr 50: Komisja, w ramach partnerstwa z państwami członkowskimi, będzie wzmacniać nieformalne narzędzia rozwiązywania problemów, w szczególności konsolidując i wzmacniając projekt EU Pilot, sieć SOLVIT i sieć Europejskich Centrów Konsumenckich. W odniesieniu do SOLVIT, na podstawie oceny przeprowadzonej w 2010 r. Komisja opracuje w 2011 r. konkretne propozycje. W dalszej perspektywie natomiast przeanalizuje warunki możliwego dalszego rozwoju narzędzi tego typu i innych alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów, poprzez silniejsze powiązanie ich między sobą, tak by w przyszłości mogły lepiej obejmować wszystkie problematyki związane z jednolitym rynkiem.

W ciągu ośmiu lat funkcjonowania SOLVIT liczba rozpatrywanych przypadków wzrosła ponad dziesięciokrotnie i ośrodki mają do czynienia z coraz bardziej różnorodnymi sprawami, czasem nawet wykraczającymi poza powierzone im zadania. Aby zagwarantować optymalne funkcjonowanie sieci w przyszłości należy przemyśleć zadania powierzane sieci SOLVIT, środki gwarantujące jakość wyników jej działania oraz jej pozycję w stosunku do innych narzędzi rozwiązywania problemów. W dalszej perspektywie, wykraczając poza ramy samej sieci SOLVIT, pozwoli to na doprowadzenie do sytuacji, w której będzie istniał system szybkiego i nieformalnego rozwiązywania sporów dla każdego rodzaju problemów, z jakimi borykają się obywatele lub przedsiębiorstwa na jednolitym rynku. Natomiast sieć

Europejskich Centrów Konsumenckich zostanie poddana ocenie, na podstawie której w 2011 r. przygotowane zostaną konkretne propozycje dotyczące jej dalszego rozwoju. Projekt EU Pilot ma zapewniać ścisłą współpracę z państwami członkowskimi w celu szybszego rozwiązywania problemów związanych ze stosowaniem przepisów w zakresie jednolitego rynku bez wszczynania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Liczba i różnorodność nadal występujących problemów wymagają wzmocnienia tej inicjatywy. Komisja podjęła inicjatywę zmierzającą do rozszerzenia zasięgu projektu z 24 na 27 państw członkowskich.

PODSUMOWANIE: ZAPROSZENIE DO EUROPEJSKIEJ DEBATY PUBLICZNEJ

Ambicją niniejszego aktu jest odbudowa zaufania Europejczyków do wielkiego rynku, który ponownie ma się stać narzędziem w służbie wzrostu gospodarczego i pozwolić nam na podejmowanie wyzwań.

Komisja proponuje przede wszystkim zastosowanie podejścia całościowego: wzmocnienie społecznej gospodarki rynkowej poprzez ponowne umieszczenie przedsiębiorstw i obywateli w centrum jednolitego rynku w celu odbudowy zaufania, rozwijanie polityki rynkowej w służbie trwałego i sprawiedliwego wzrostu gospodarczego, stworzenie narzędzi dobrego zarządzania, wdrożyć dialog, partnerstwo i ocenę. Takie całościowe podejście wymagać będzie koordynacji pracy Komisji i pozostałych instytucji UE oraz dokładniejszego monitorowania. Nie podważa to mechanizmów monitorowania wdrażanych w ramach najważniejszych inicjatyw strategii „Europa 2020”.

Jest to przedsięwzięcie zbiorowe, w które angażuje się zarówno Komisja jak i Parlament i Rada w ramach własnych kompetencji i właściwych sobie procedur. Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów otworzą debatę dla radnych samorządów, partnerów społecznych lub gospodarczych, stowarzyszeń i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto w nadchodzących **miesiącach w całej Europie przeprowadzona zostanie debata w sprawie Aktu o jednolitym rynku**. Przetłumaczony na wszystkie europejskie języki akt zostanie przesłany do Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych wszystkich państw członkowskich, władz regionalnych łącznie z władzami regionów najbardziej oddalonych, do partnerów społecznych oraz podmiotów gospodarczych, społecznych i społeczeństwa obywatelskiego. Zainteresowanym stronom zostaną udostępnione specyficzne narzędzia informacyjne.

W ten sposób stworzone zostaną warunki dla **rzetelnej, europejskiej debaty publicznej** na temat wyzwań społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności.

Komisja zachęca wszystkie zainteresowane strony do przedstawienia swych opinii na temat ożywienia jednolitego rynku i w szczególności środków proponowanych w niniejszym dokumencie na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/internal_market/smact. Zainteresowanym stronom zostaną udostępnione specyficzne narzędzia informacyjne.

Opinie należy przysyłać Komisji w terminie do dnia 28 lutego 2011 r. Na podstawie otrzymanych odpowiedzi Komisja zaprosi pozostałe instytucje europejskie do przypieczętowania ich zaangażowania co do ostatecznej wersji aktu.

Przesłane opinie zostaną opublikowane na stronie internetowej. Konieczne jest zapoznanie się z zamieszczonym na podanej stronie internetowej szczegółowym oświadczeniem w sprawie ochrony prywatności, zawierającym informacje na temat przetwarzania danych osobowych respondentów i treści nadesłanych odpowiedzi.

Komisja pragnie, aby wszystkie instytucje UE zobowiązały się, na zakończenie tej debaty i na podstawie wniosków, jakie zostaną z niej wyciągnięte, do przyjęcia na początku 2011 r. przedmiotowego aktu i towarzyszących mu pięćdziesięciu środków jako ostatecznego planu działania polityki na okres 2011-2012. Jego realizacja stanie się okazją uświetnienia w dynamiczny sposób dwudziestej rocznicy jednolitego rynku, jaka przypada na koniec 2012 r.

Realizacja w 2012 r. inicjatyw przewidzianych w akcie będzie czasem oceny wdrażania aktu i uzyskanych wyników w zakresie zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz wzmocnienia zaufania Europejczyków do jednolitego rynku. W celu ocenienia tych wyników opracowane zostaną wskaźniki, które pozwolą zmierzyć np.:

- zmiany kosztów wydawania patentów,
- ilość dóbr wymienianych między państwami członkowskimi, mierzona jako odsetek PKB UE
- procentowy udział usług transgranicznych w PKB UE i liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym znajduje się ich siedziba,
- liczbę organów publicznych uczestniczących w systemie wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) i liczbę wprowadzonych wniosków, oraz
- odsetek towarów i usług nabywanych w transgranicznej wymianie on-line.

Na podstawie tej oceny Komisja rozważy możliwość kolejnego etapu pogłębiania jednolitego rynku, który stanie się jednocześnie okazją do znalezienia innych dźwigni wzrostu gospodarczego na jednolitym i odnowionym w ten sposób rynku. Komisja przeprowadzi w tym celu pogłębione badania, ankiety i analizy.

1. Wysoki, zrównoważony i sprawiedliwy wzrost gospodarczy dla przedsiębiorstw			
1.1 Stymulowanie i ochrona kreatywności			
Propozycja nr 1:	Parlament Europejski i Rada powinny podjąć niezbędne kroki w celu przyjęcia wniosków w sprawie patentu Unii Europejskiej, jego systemu językowego i jednolitego systemu sądowego rozwiązywania sporów. Celem jest wydanie pierwszych patentów unijnych w 2014 r.	Bez terminu	Unia innowacji
Propozycja nr 2:	Komisja przedstawi w 2011 r. wniosek dotyczący dyrektywy ramowej w sprawie zarządzania prawami autorskimi w celu otwarcia dostępu do treści cyfrowych, usprawniając w ten sposób zarządzanie, przejrzystość i elektroniczne administrowanie prawami autorskimi. Komisja zaproponuje również dyrektywę w sprawie utworów osieroconych.	2011	Europejska agenda cyfrowa
Propozycja nr 3:	Komisja zaproponuje w 2010 r. plan działania skierowany przeciw podrabianiu i piractwu, zawierający środki ustawodawcze i środki o charakterze nieustawodawczym. Ponadto w 2011 r. Komisja przedstawi wnioski ustawodawcze, w tym w szczególności wniosek dotyczący przyjęcia ram prawnych dla potrzeb powstałych w związku z rozwojem Internetu, jak również wniosek w sprawie wzmocnienia działań organów celnych w tym zakresie, oraz podda ponownej analizie swoją strategię dotyczącą egzekwowania przepisów o prawach własności intelektualnej w państwach trzecich.	2010/2011	Zintegrowana polityka przemysłowa
1.2 Propagowanie nowego podejścia na rzecz zrównoważonej gospodarki			
Propozycja nr 4:	Komisja i państwa członkowskie będą współpracować na rzecz dalszego rozwoju wewnętrznego rynku usług w oparciu o proces wzajemnej oceny dyrektywy usługowej, aktualnie wdrażany przez państwa członkowskie i Komisję. W 2011 r. Komisja wskaże konkretne środki zmierzające do tego celu, w tym dotyczące sektora usług dla przedsiębiorstw.	2011	
Propozycja nr 5:	Do końca 2011 r. Komisja podejmie inicjatywy zmierzające do rozwijania handlu elektronicznego na jednolitym rynku. Inicjatywy te skoncentrują się w szczególności na problemach napotykanym przez konsumentów w gospodarce cyfrowej. W ich skład wejdzie komunikat w sprawie handlu elektronicznego, a także wytyczne dla państw członkowskich, których celem będzie zapewnienie skutecznego wdrożenia przepisów dyrektywy usługowej zwalczającej dyskryminowanie usługobiorców ze względu na ich obywatelstwo lub miejsce zamieszkania.	2011	Europejska agenda cyfrowa Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa

Propozycja nr 6:	Komisja przygotowuje w 2011 r. wniosek dotyczący zmiany ram prawnych zakresie normalizacji, w celu zwiększenia skuteczności, efektywności i partycypacyjności procedur normalizacji, oraz w celu rozszerzenia stosowania tych procedur na usługi.	2011	Zintegrowana polityka przemysłowa Unii innowacji Europejska agenda cyfrowa
Propozycja nr 7:	W 2011 r. Komisja przyjmie białą księgę w sprawie polityki transportowej, w której zaproponuje szereg działań zmierzających przede wszystkim do zlikwidowania utrzymujących się przeszkód wynikających z różnic w środkach transportu i systemach transportowych w poszczególnych krajach.	2011	Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 8:	W 2011 r. Komisja przyjmie wniosek dotyczący przeglądu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii, którego celem będzie lepsze odzwierciedlenie celów związanych z klimatem i energią w UE w kontekście podatkowym, przez uzależnienie minimalnych stawek akcyzy od emisji CO ₂ i zawartości energii.	2011	
Propozycja nr 9:	Komisja przedstawi inicjatywę zmierzającą do powołania grupy wysokiego szczebla ds. usług dla przedsiębiorstw z zadaniem zbadania niedostatków rynku, kwestii normalizacji, innowacyjności i handlu międzynarodowego w sektorach takich jak logistyka, zarządzanie instalacjami, marketing i reklama.		
Propozycja nr 10:	Przed 2012 r. Komisja podda analizie przydatność inicjatywy w sprawie śladu ekologicznego produktów, z zamiarem rozwiązania problemu oddziaływania produktów na środowisko naturalne, w tym emisji CO ₂ . W inicjatywie zbadane zostaną sposoby ustanowienia wspólnej europejskiej metody do oceny i wskazywania poziomu emisji.	2012	Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 11:	Na początku 2011 r. Komisja przedstawi plan na rzecz efektywności energetycznej, którego celem będzie zbadanie potencjału istotnych oszczędności energii, w uzupełnieniu polityki prowadzonej we wszystkich sektorach zużycia energii.	2011	

1.3 Działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw			
Propozycja nr 12:	W 2011 r. Komisja przyjmie plan działania w celu lepszego dostępu MŚP do rynków kapitałowych. W planie tym Komisja zawrze środki zmierzające do poprawy widoczności MŚP z punktu widzenia inwestorów, rozwijania efektywnie działającej sieci giełd i rynków regulowanych pomyślanych specjalnie dla MŚP, lepszego dostosowania obowiązków informacyjnych i obowiązków związanych z wprowadzeniem na giełdę do uwarunkowań MŚP.	2011	Unia innowacji
Propozycja nr 13:	Do końca 2010 r. Komisja podda ocenie inicjatywę dotyczącą MŚP (program „Small Business Act”), co będzie miało na celu, między innymi, zagwarantowanie wprowadzenia do polityki i procedury ustawodawczej zasady „Think Small First”, tak aby ściśle połączyć program „Small Business Act” ze strategią „Europa 2020”.	2010	Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 14:	W 2011 r. Komisja zaproponuje przegląd dyrektyw w sprawie standardów rachunkowości w celu uproszczenia obowiązków sprawozdawczości finansowej oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych, w szczególności odnośnie do obowiązków MŚP.	2011	
1.4 Finansowanie innowacyjności i inwestycje długoterminowe			
Propozycja nr 15:	Komisja rozważy wspieranie prywatnych pożyczek obligacyjnych przeznaczonych na finansowanie projektów europejskich („EU project bonds”).		Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 16:	Komisja zbada środki, które mogą spowodować, że inwestycje prywatne – w szczególności inwestycje długoterminowe – będą w bardziej aktywny sposób przyczyniać się do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Środki te mogłyby być związane z reformą ładu korporacyjnego, mogłyby tworzyć bodźce do inwestowania w perspektywie długoterminowej, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz etyką, która wymaga wzrostu inteligentnego, ekologicznego i integrującego. Ponadto do roku 2012 Komisja sprawi, że fundusze kapitału wysokiego ryzyka utworzone w każdym z państw członkowskich będą mogły funkcjonować i inwestować swobodnie w całej Unii Europejskiej (w razie konieczności przez przyjęcie nowych ram ustawodawczych). Komisja podejmie starania, aby zlikwidować wszelkiego rodzaju niekorzystne dla działalności transgranicznej traktowanie pod względem podatkowym.	2012	Unia innowacji

Propozycja nr 17:	Po zakończeniu prowadzonej aktualnie oceny ustawodawstwa europejskiego w zakresie zamówień publicznych oraz w oparciu o szerokie konsultacje, Komisja przedstawi najpóźniej w 2012 r. wnioski ustawodawcze zmierzające do uproszczenia i modernizacji przepisów europejskich celem uzyskania większej płynności w udzielaniu zamówień publicznych oraz celem lepszego wykorzystywania zamówień publicznych do wspierania innych dziedzin polityki.	2012	Unia innowacji Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 18:	W 2011 r. Komisja przyjmie inicjatywę ustawodawczą w sprawie koncesji na usługi. Jasne i proporcjonalne przepisy pozwolą poprawić dostęp przedsiębiorstw europejskich do rynku, zapewniając przejrzystość, równe traktowanie oraz równe szanse dla wszystkich podmiotów gospodarczych. Będzie to stymulować partnerstwa publiczno-prywatne oraz pogłębi potencjał opłacalności z punktu widzenia usługobiorców i zamawiających władz publicznych.	2011	
1.5 Stworzenie otoczenia prawnego przyjaznego dla przedsiębiorstw			
Propozycja nr 19:	Komisja podejmie inicjatywy w celu poprawy koordynacji krajowych polityk fiskalnych, w szczególności w drodze wniosku w sprawie dyrektywy zmierzającej do ustanowienia w 2011 r. wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych.	2011	
Propozycja nr 20:	W 2011 r. Komisja opublikuje nową strategię dotyczącą podatku VAT, w oparciu o zieloną księgę przewidzianą na rok 2010, w której zostanie przeprowadzony dogłębny przegląd systemu podatku od wartości dodanej.	2011	
Propozycja nr 21:	W 2011 r. Komisja przedstawi projekt aktu ustawodawczego wprowadzającego połączenie wzajemne rejestrów spółek.	2011	
Propozycja nr 22:	Do roku 2012 Komisja przedstawi wniosek dotyczący decyzji zmierzającej do zapewnienia wzajemnego uznawania identyfikacji elektronicznej i uwierzytelnienia elektronicznego w całej UE, w oparciu o usługi uwierzytelniania on-line, które powinny stać się dostępne we wszystkich państwach członkowskich. W 2011 r. Komisja zaproponuje przegląd dyrektywy w sprawie podpisów elektronicznych w celu stworzenia ram prawnych dla transgranicznego uznawania i interoperacyjności systemów elektronicznego uwierzytelniania.	2012	Europejska agenda cyfrowa

1.6 Zachowanie konkurencyjności na rynkach międzynarodowych			
Propozycja nr 23:	Komisja będzie nadal pogłębiać współpracę w zakresie uregulowań prawnych z głównymi partnerami handlowymi (zarówno na poziomie dwustronnym – w formie dialogu dotyczącego regulacji – jak i międzynarodowym – np. w ramach grupy G-20). Cel jest dwojaki: wspierać zbliżenie przepisów, w szczególności zachęcając do możliwie jak największej równoważności systemów istniejących w państwach trzecich, oraz starać się o jak najpowszechniejsze przyjęcie norm międzynarodowych. W oparciu o to Komisja będzie negocjować międzynarodowe umowy handlowe (tak wielostronne, jak i dwustronne), ze szczególnym naciskiem zarówno na dostęp do rynku jak i na zbliżenie przepisów, w szczególności w odniesieniu do usług, praw własności intelektualnej i subwencji.	W trakcie	Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 24:	Komisja przedstawi w 2011 r. wniosek ustawodawczy w sprawie instrumentu wspólnotowego, który w oparciu o międzynarodowe zobowiązania Unii będzie wzmacniał jej zdolność do zapewnienia pogłębionej symetrii, jeśli chodzi o dostęp do zamówień publicznych w krajach wysoko uprzemysłowionych i rozwijających się.	2011	Komunikat w sprawie polityki handlowej
2. Odzyskanie zaufania dzięki umieszczeniu Europejczyków w centrum jednolitego rynku			
2.1. Poprawa usług publicznych oraz infrastruktury służącej interesowi ogólnemu			
Propozycja nr 25:	Do 2011 r. Komisja zobowiązuje się przyjąć komunikat, któremu towarzyszyć będzie pełny pakiet działań na rzecz usług świadczonych w interesie ogólnym.		
Propozycja nr 26:	W 2011 r. Komisja przyjmie zmienione wytyczne wspólnotowe dotyczące rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, jak również wniosek dotyczący ogólnych ram finansowania infrastruktury transportowej.	2011	Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 27:	Komisja przyjmie komunikat w sprawie priorytetów infrastruktury energetycznej na lata 2020-2030, aby wnieść wkład w stworzenie w pełni działającego wewnętrznego rynku energii, rozwiązując problem brakujących ogniw i ułatwiając integrację odnawialnych źródeł energii. Propozycje narzędzi koniecznych do wdrożenia tych priorytetów zostaną przedstawione w 2011 r. w nowym instrumencie na rzecz bezpieczeństwa energetycznego i infrastruktury energetycznej UE.	2011	Zintegrowana polityka przemysłowa

Propozycja nr 28:	Parlament i Rada powinny przyjąć wniosek dotyczący decyzji ustanawiającej europejski program działania w zakresie widma radiowego, na rzecz skuteczniejszego zarządzania i wykorzystania widma radiowego w Europie.	Bez terminu	Europejska agenda cyfrowa
2.2 Wzmocnienie solidarności w obrębie jednolitego rynku			
Propozycja nr 29:	Na podstawie nowej strategii na rzecz skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych przez Unię Europejską Komisja dopilnuje, aby uwzględniane były prawa zagwarantowane w Karcie, również prawo do podejmowania działań zbiorowych. Komisja przeprowadzi wcześniej dogłębną analizę wpływu społecznego wszystkich wniosków ustawodawczych na jednolity rynek.	2011	
Propozycja nr 30:	W 2011 r. Komisja przyjmie wniosek ustawodawczy mający na celu poprawę wdrażania dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników, która prawdopodobnie będzie zawierać lub będzie uzupełniona wyjaśnieniem odnośnie do korzystania z podstawowych praw socjalnych w kontekście swobód gospodarczych jednolitego rynku.	2011	
Propozycja nr 31:	W 2011 r. Komisja podda analizie dyrektywę w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (fundusze emerytalne) oraz, na podstawie zielonej księgi w sprawie emerytur z lipca 2010 r., przygotuje inne wnioski, między innymi w celu usunięcia przeszkód, na jakie napotykają przechodzący na emeryturę pracownicy niestacjonarni.	2011	
Propozycja nr 32:	Komisja zainicjuje konsultacje z partnerami społecznymi, które mają doprowadzić do stworzenia europejskich ram przewidywanej restrukturyzacji przemysłu	2011	Zintegrowana polityka przemysłowa

2.3. Dostęp do zatrudnienia i kształcenia ustawicznego			
Propozycja nr 33:	W 2012 r. Komisja wystąpi z inicjatywą ustawodawczą mającą na celu zreformowanie systemów uznawania kwalifikacji zawodowych na podstawie dokonanej w 2011 r. oceny dorobku prawnego, aby doprowadzić do zwiększenia mobilności pracowników i dostosować system kształcenia do aktualnych wymogów rynku pracy. W ramach tej inicjatywy zostanie poddany ocenie potencjał legitymacji zawodowej.	2012	Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa
Propozycja nr 34:	We współpracy w państwach członkowskich Komisja opracuje kartę „Mobilna młodzież”, która ułatwi młodzieży wyjazdy do innych państw członkowskich w celu kształcenia się. Komisja rozbuduje swoją stronę internetową poświęconą „Mobilnej młodzieży”, umieszczając na niej informacje dotyczące kształcenia na odległość i możliwości studiowania i szkolenia w Europie.	2012	Komunikat „Mobilna młodzież”
Propozycja nr 35:	We współpracy z państwami członkowskimi Komisja zapewni wdrożenie europejskich ram kwalifikacji. Komisja przedstawi propozycję zalecenia Rady dotyczącego wspierania i uznawania kształcenia pozaszkolnego („non formal and informal learning”). Zaproponuje również stworzenie europejskiego paszportu umiejętności, który pozwoli każdemu określić szczegółowo swoje umiejętności i kwalifikacje zdobyte w ciągu całego życia. Komisja wypełni lukę, jaka istnieje między europejskimi ramami kwalifikacji a wykazem zawodów w Europie.	2011	Komunikat „Mobilna młodzież”
2.4. Nowe środki na rzecz społecznej gospodarki rynkowej			
Propozycja nr 36:	W 2011 r. Komisja przedstawi propozycję Inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości społecznej w celu wsparcia i monitorowania rozwoju projektów gospodarczych innowacyjnych pod względem społecznym, w obrębie jednolitego rynku, z wykorzystaniem w szczególności ratingu społecznego, etykiet o kryteriach etycznych i ekologicznych, zamówień publicznych, poprzez wprowadzenie nowego systemu funduszy inwestycyjnych i uruchomienie nieaktywnych oszczędności.	2011	
Propozycja nr 37:	Z kilku powodów związanych głównie z charakterem finansowania lub wyborem udziałowców lub inwestorów, którzy wspierają projekty o dużej innowacyjności społecznej, gospodarczej i czasami technologicznej, gospodarka społeczna jest zorganizowana z wykorzystaniem różnych form działalności o różnych statusach prawnych (fundacje, spółdzielnie, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, itp.). Komisja przedstawi propozycje środków, które pozwolą poprawić jakość	2011/2012	

	odpowiednich struktur prawnych w celu optymalizacji ich funkcjonowania i ułatwienia ich rozwoju w ramach jednolitego rynku.		
Propozycja nr 38:	Komisja zainicjuje konsultacje społeczne (zielona księga) w sprawie ładu korporacyjnego. Komisja zainicjuje również konsultacje społeczne w sprawie tego, jak można zwiększyć przejrzystość informacji dostarczanych przez przedsiębiorstwa dotyczących kwestii społecznych, ekologicznych i związanych z poszanowaniem praw człowieka. W wyniku tych konsultacji będą mogły powstać inicjatywy ustawodawcze.	2011/2012	Zintegrowana polityka przemysłowa
2.5. Jednolity rynek w służbie konsumentów			
Propozycja nr 39:	W 2011 r. Komisja przygotowuje wieloletni plan działania na rzecz rozwoju europejskiego nadzoru rynku. Ponadto w 2011 r., we współpracy ze służbami celnymi i organami nadzorującymi rynek państw członkowskich, Komisja przygotowuje wytyczne dla kontroli celnych w zakresie bezpieczeństwa produktów. Komisja przedstawi również propozycję zmiany dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów w celu zapewnienia spójnych i skutecznych ram dla bezpieczeństwa dóbr konsumpcyjnych w UE.	2011	Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 40:	Na początku 2011 r. Komisja przyjmie inicjatywę ustawodawczą w sprawie dostępu do niektórych podstawowych usług bankowych. Do końca 2011 r. Komisja zwróci się również do sektora bankowego o wystąpienie z inicjatywą samoregulacyjną celem poprawy przejrzystości i możliwości porównywania opłat bankowych.	2011	
Propozycja nr 41:	Do lutego 2011 r. Komisja przedstawi wniosek dotyczący dyrektywy mającej na celu stworzenie zintegrowanego jednolitego rynku kredytów hipotecznych charakteryzującego się wysokim poziomem ochrony konsumentkiej.	2011	
Propozycja nr 42:	Do końca 2010 r. Komisja przyjmie komunikat mający na celu identyfikację i zniesienie przeszkód o charakterze podatkowym, na które wciąż napotykają obywatele Europy.	2010	Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa
Propozycja nr 43:	W 2012 r. Komisja przyjmie wniosek dotyczący zmiany rozporządzenia w sprawie praw pasażerów linii lotniczych, zwłaszcza w świetle skutków niedawnego kryzysu spowodowanego przez wybuch wulkanu na Islandii, i – w przypadku przyjęcia wniosku ustawodawczego dotyczącego sektora	2012	Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa

	transportu drogowego (autobusy i autokary) – komunikat Komisji dotyczący praw pasażerów we wszystkich środkach transportu.		
3. Dialog, partnerstwo, ocena: narzędzia dobrego zarządzania jednolitym rynkiem			
Propozycja nr 44:	Komisja i państwa członkowskie będą współpracować w dalszym rozwoju wewnętrznego rynku usług w oparciu o proces oceny dorobku, w szczególności na podstawie procesu wzajemnej oceny dyrektywy usługowej, aktualnie wdrażanego przez państwa członkowskie i Komisję. Doświadczenie uzyskane przy okazji procesu wzajemnej oceny dyrektywy usługowej zostanie wykorzystane w odniesieniu do innych kluczowych przepisów jednolitego rynku.		Zintegrowana polityka przemysłowa
Propozycja nr 45:	Na początku 2011 r. Komisja przedstawi strategię rozszerzenia systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) w 2011 r. na dodatkowe dziedziny ustawodawstwa, której celem będzie stworzenie prawdziwej sieci elektronicznej bezpośrednich kontaktów europejskich administracji. Strategia ta będzie przedmiotem wniosku ustawodawczego.	2011	
Propozycja nr 46:	W 2011 r. Komisja przedstawi inicjatywy w zakresie wykorzystywania alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów w UE. W tym samym roku Komisja przyjmie zalecenie w sprawie sieci alternatywnych systemów rozwiązywania sporów w dziedzinie usług finansowych. Celem tych dwóch inicjatyw jest stworzenie prostych i opłacalnych pozasądowych procedur odwoławczych do rozpatrywania transgranicznych sporów konsumenckich. Do 2012 r. Komisja przedstawi propozycję europejskiego systemu rozwiązywania on-line sporów w zakresie transakcji cyfrowych. Oprócz tego, w latach 2010-2011, Komisja przeprowadzi konsultację społeczną w sprawie europejskich rozwiązań w zakresie powództw zbiorowych, w celu znalezienia sposobów, które mogłyby zostać uwzględnione w ustawodawstwie unijnym i w porządkach prawnych państw członkowskich.	2011	Europejska agenda cyfrowa Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa
Propozycja nr 47:	We współpracy z państwami członkowskimi, Komisja opracuje bardziej zdecydowaną politykę egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku. Komisja zobowiązuje się do przygotowania planów transpozycji i projektów tabel korelacji do wniosków ustawodawczych, o których mowa w przedmiotowym akcie oraz skrócenia średniego czasu rozpatrywania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Komisja wzywa państwa członkowskie do ograniczania deficytu transpozycji dyrektyw w sprawie jednolitego rynku do poziomu 0, 5 % oraz do zgłaszania tabel korelacji ze środkami transpozycji.	2011	

Propozycja nr 48:	Komisja zintensyfikuje konsultacje i dialog ze społeczeństwem obywatelskim w procesie opracowywania i wdrażania aktów prawnych. Szczególna uwaga poświęcona zostanie uwzględnianiu opinii konsumentów, organizacji pozarządowych, związków zawodowych, przedsiębiorstw, oszczędzających, użytkowników i samorządów terytorialnych podczas konsultacji poprzedzających przyjęcie wniosków, w szczególności w odniesieniu do prac grup ekspertów.	2011	Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa
Propozycja nr 49:	W 2010 r. Komisja będzie kontynuować promowanie punktu kompleksowej obsługi, dostarczając obywatelom i przedsiębiorstwom informacji i zapewniając dostęp do usług doradztwa w zakresie praw, jakie przysługują im w ramach jednolitego rynku, przez Internet, przez telefon lub w bezpośrednim kontakcie, rozwijając portal internetowy „Twoja Europa” i lepiej koordynując go z portalem „Europe Direct”. Komisja będzie również wzmacniać partnerstwa z państwami członkowskimi, aby za pośrednictwem punktu kompleksowej obsługi dostępne były również informacje na temat przepisów i procedur krajowych.	2010	Sprawozdanie w sprawie obywatelstwa
Propozycja nr 50:	Komisja, w ramach partnerstwa z państwami członkowskimi, będzie wzmacniać nieformalne narzędzia rozwiązywania problemów, w szczególności konsolidując i wzmacniając projekt EU Pilot, sieć SOLVIT i sieć Europejskich Centrów Konsumentkich. W odniesieniu do SOLVIT, na podstawie oceny przeprowadzonej w 2010 r. Komisja opracuje w 2011 r. konkretne propozycje. W dalszej perspektywie natomiast przeanalizuje warunki możliwego dalszego rozwoju narzędzi tego typu i innych alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów, poprzez silniejsze powiązanie ich między sobą, tak by w przyszłości mogły lepiej obejmować wszystkie problematyki związane z jednolitym rynkiem.	2011	

Bruksela, 11 marca 2011 r.
(OR. en)

KONKLUZJE SZEFOW PAŃSTW LUB RZĄDÓW STREFY EURO
Z DNIA 11 MARCA 2011 r.

Szefowie państw lub rządów strefy euro przyjęli następujące konkluzje:

1. Zatwierdzono pakt na rzecz euro, który wprowadza ściślejszą koordynację polityki gospodarczej służącą zwiększeniu konkurencyjności i konwergencji (w załączniku). Pakt ten zostanie przedstawiony podczas posiedzenia Rady Europejskiej, które odbędzie się w dniach 24–25 marca 2011 r., tak by państwa członkowskie spoza strefy euro mogły wskazać, czy zamierzają w nim uczestniczyć. Jednocześnie państwa członkowskie strefy euro powinny określić pierwsze środki, jakie zobowiązują się wdrożyć w ramach paktu w przyszłym roku.
2. Szefowie państw lub rządów strefy euro ocenili postępy poczynione od posiedzenia Rady Europejskiej, które odbyło się w dniu 4 lutego 2011 r., w zakresie wszechstronnej reakcji na kryzys; celem jest zakończenia prac nad tym pakietem przed posiedzeniem Rady Europejskiej w dniach 24–25 marca.

3. Z zadowoleniem przyjmują postępy poczynione we wdrażaniu bieżących programów MFW/UE w Grecji i Irlandii, jak i zdecydowane zobowiązanie:
- Grecji, która podjęła się nadal skrupulatnie realizować reformy strukturalne, zintensyfikować tworzenie zdolności w zakresie przeprowadzania tych reform, w pełni i szybko zakończyć ogłoszony przez siebie, warty 50 mld EUR program prywatyzacji i rozwoju rynku nieruchomości oraz wprowadzić rygorystyczne i stabilne ramy budżetowe oparte na jak najmocniejszej podstawie prawnej; decyzję w tej sprawie ma podjąć rząd Grecji,
 - Irlandii, która podjęła się wprowadzić rygorystyczne i stabilne ramy budżetowe – w oparciu o jak najmocniejszą podstawę prawną – oraz zrealizować cele budżetowe przez przewidziane w programie redukcje wydatków i wzrost dochodów.
4. Przywołując swoje oświadczenie z dnia 4 lutego w sprawie oceny przez Komisję, w porozumieniu z EBC, realizacji środków przyjętych, aby poprawić sytuację budżetową i perspektywy wzrostu gospodarczego, szefowie państw lub rządów z zadowoleniem przyjmują postępy poczynione w kilku państwach członkowskich. W szczególności szefowie państw lub rządów, przewodniczący Komisji i prezes EBC przyjmują z zadowoleniem i popierają pakiet dalekosiężnych środków – ogłoszony dzisiaj przez Portugalię – dotyczących reform budżetowych, finansowych i strukturalnych.
5. Szefowie państw lub rządów strefy euro zwracają się do ministrów finansów o zakończenie prac nad europejskim mechanizmem stabilności i Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej przed Radą Europejską, która odbędzie się w dniach 24–25 marca 2011 r. Prace te powinny być w pełni zgodne z konkluzjami Rady Europejskiej z grudnia 2010 roku i z oświadczeniem Eurogrupy z dnia 28 listopada 2010 r. i w pełni je realizować, jako że dokumenty te określają zasadnicze cechy europejskiego mechanizmu stabilności (zob. załącznik II). W wyniku dyskusji sformułowano następujące wnioski:

- **Możliwość finansowania**

Europejski mechanizm stabilności będzie miał ogólną zdolność udzielania pożyczek w wysokości 500 mld EUR. Podczas przechodzenia z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej do europejskiego mechanizmu stabilności skonsolidowana zdolność udzielania pożyczek nie przekroczy powyższej kwoty. Efektywna zdolność udzielania pożyczek w ramach europejskiego mechanizmu stabilności zostanie zapewniona przez wprowadzenie odpowiedniej kombinacji kapitału wpłaconego, kapitału na żądanie i gwarancji. Zostanie ustalony harmonogram stopniowego wpłacania kapitału, z pełnym poszanowaniem krajowych procedur parlamentarnych.

Do chwili wejścia w życie europejskiego mechanizmu stabilności Europejski Instrument Stabilności Finansowej osiągnie pełną uzgodnioną zdolność udzielania pożyczek w wysokości 440 mld EUR.

- **Instrumenty**

Szefowie państw lub rządów przypominają, że w ramach europejskiego mechanizmu stabilności wsparcie finansowe będzie udzielane wtedy, gdy wystąpi o nie członek strefy euro i gdy taka interwencja zostanie uznana za nieodzowną w celu zabezpieczenia stabilności strefy euro jako całości. Wszelkie decyzje w tym zakresie będą podejmowane jednomyślnie na podstawie analizy zdolności obsługi zadłużenia przez zainteresowane państwo członkowskie; analiza ta zostanie przeprowadzona przez Komisję i MFW we współpracy z EBC. Pomoc finansowa będzie uzależniona od ścisłego spełnienia stosownych warunków w ramach makroekonomicznego programu dostosowawczego.

Pomoc finansowa z europejskiego mechanizmu stabilności i Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej będzie udzielana w formie pożyczek. Niemniej jednak, aby zmaksymalizować opłacalność swojego wsparcia, europejski mechanizm stabilności i Europejski Instrument Stabilności Finansowej mogą również, w wyjątkowych przypadkach, podejmować interwencje na pierwotnym rynku długu w kontekście programu zakładającego ścisłe spełnienie stosownych warunków.

▪ **Warunki finansowe**

Ceny w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej powinny zostać obniżone w celu lepszego uwzględnienia zdolności obsługi zadłużenia przez kraje otrzymujące pomoc, przy czym powinny one być wyższe od kosztów finansowania tego instrumentu, z należyтым uwzględnieniem ryzyka oraz zgodne z zasadami ustalania cen opracowanymi przez MFW. Te same zasady będą miały zastosowanie do europejskiego mechanizmu stabilności.

W tym kontekście i w związku ze zobowiązaniami podjętymi przez Grecję w ramach jej programu dostosowawczego stopa procentowa zaciągniętych przez nią pożyczek zostanie dostosowana o 100 punktów bazowych. Ponadto terminy płatności odnoszące się do wszystkich pożyczek programowych udzielonych Grecji zostaną przedłużone do siedmiu i pół roku, zgodnie z zasadami MFW.

Ministrowie finansów określą uwarunkowania dotyczące wykonania tych decyzji.

6. Wszystkie państwa członkowskie zadbają o to, by konkretne plany zgodne z unijnymi zasadami przyznawania pomocy państwa były stosowane do banków, w których testy warunków skrajnych uwidocznily słabości, oraz by prace nad tymi planami zakończyły się do lata bieżącego roku.
7. Szefowie państw lub rządów wzywają ministrów finansów do zakończenia prac nad sześcioma wnioskami ustawodawczymi Komisji dotyczącymi zarządzania gospodarczego oraz do wypracowania do końca marca podejścia ogólnego zapewniającego pełną realizację zaleceń grupy zadaniowej. W tym kontekście uzgadniają oni, że ustalenie liczbowego punktu odniesienia wynoszącego 1/20 w odniesieniu do obniżenia długu, które ma podlegać ocenie uwzględniającej wszystkie czynniki, zgodnie z wnioskiem Komisji, powinno stanowić integralny element tego pakietu. Wszyscy szefowie państw lub rządów popierają przyjęcie projektu dyrektywy w sprawie krajowych ram budżetowych. Ustalając działania w ramach paktu stabilności i wzrostu, Rada powinna zasadniczo postępować zgodnie z zaleceniami Komisji lub wyjaśniać swoje stanowisko na piśmie.
8. Szefowie państw lub rządów zgadzają się, że należy przeanalizować wprowadzenie podatku od transakcji finansowych oraz że koncepcję tę należy dalej rozwijać na poziomie strefy euro, na poziomie UE i na poziomie międzynarodowym.

PAKT NA RZECZ EURO
ŚCIŚLEJSZA KOORDYNACJA POLITYKI GOSPODARCZEJ
SŁUŻĄCA ZWIĘKSZENIU KONKURENCYJNOŚCI I KONWERCENCJI

Szefowie państw i rządów strefy euro podjęli decyzję o przyjęciu paktu na rzecz euro, który ma wzmocnić filar gospodarczy unii walutowej, wprowadzić nową jakość do koordynacji polityki gospodarczej w strefie euro, zwiększyć konkurencyjność, a tym samym zwiększyć stopień konwergencji. Pakt ten w głównej mierze dotyczy tych dziedzin, które objęte są kompetencjami krajowymi i które mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności i uniknięcia szkodliwych zakłóceń równowagi. Konkurencyjność ma zasadnicze znaczenie dla szybszego i trwalszego wzrostu UE w perspektywie średnio- i długoterminowej, dla podniesienia poziomu dochodów obywateli i dla zachowania naszych modeli społecznych. Zachęca się państwa członkowskie spoza strefy euro do uczestniczenia w pakcie na zasadzie dobrowolności.

Nowe działania na rzecz ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej w celu zwiększenia konkurencyjności i konwergencji opierają się na **czterech zasadach przewodnich**:

- a. Pakt będzie *zgodny z funkcjonującym w UE modelem zarządzania gospodarczego i będzie wzmocnił ten model*, wprowadzając jednocześnie wartość dodaną. Będzie on spójny z istniejącymi instrumentami (strategią „UE 2020”, semestrem europejskim, zintegrowanymi wytycznymi, paktem stabilności i wzrostu oraz nowymi ramami nadzoru makroekonomicznego) oraz będzie się na nich opierał. W ramach paktu podjęte zostaną szczególne działania wykraczające poza działania już istniejące; obejmie on konkretne zobowiązania i działania, które są bardziej ambitne niż te już uzgodnione, a towarzyszyć mu będzie harmonogram, zgodnie z którym będą one realizowane. Te nowe zobowiązania zostaną następnie włączone w krajowe programy reform i programy stabilności i będą przedmiotem regularnego nadzoru, przy czym główna rola w monitorowaniu wykonywania zobowiązań przypadnie Komisji, a w prowadzonych działaniach uczestniczyć również będą wszystkie stosowne składy Rady i Eurogrupa. Parlament Europejski będzie w całym zakresie odgrywać swoją rolę zgodnie z przysługującymi mu kompetencjami. Partnerzy społeczni będą w pełni zaangażowani w działania prowadzone na szczeblu UE dzięki temu, że będą uczestniczyć w organizowanym trójstronnym szczycie społecznym.

- b. Pakt ten będzie konkretny i ukierunkowany na realizację działań i obejmie *priorytetowe obszary polityki, które mają zasadnicze znaczenie dla zwiększania konkurencyjności i konwergencji*. Będzie on koncentrował się na działaniach w dziedzinach, które leżą w kompetencji państw członkowskich. *Wspólne cele* w wybranych obszarach polityki *będą uzgadniane na szczeblu szefów państw lub rządów. Państwa członkowskie uczestniczące w pakcie będą dążyć do osiągnięcia tych celów przy zastosowaniu własnych kombinacji polityki fiskalnej i pieniężnej, mając na uwadze stojące przed nimi konkretne wyzwania.*
- c. *Co roku każdy szef państwa lub rządu podejmować będzie konkretne zobowiązania krajowe.* Podejmując takie zobowiązania, państwa członkowskie będą brać pod uwagę stosowane w Europie i w odniesieniu do innych strategicznych partnerów sprawdzone wzorce i poziomy referencyjne ustalane w odniesieniu do podmiotów osiągających najlepsze wyniki.

Wykonywanie zobowiązań i dokonywanie postępów na rzecz realizacji wspólnych celów politycznych będzie *monitorowane co roku* – na podstawie sprawozdania przygotowywanego przez Komisję – *na szczeblu politycznym przez szefów państw lub rządów* strefy euro i innych państw uczestniczących w pakcie. Ponadto państwa członkowskie zobowiązują się zasięgać opinii swoich partnerów na temat poszczególnych istotnych reform gospodarczych, które mogą wywołać efekty zewnętrzne, przed przyjęciem tych reform.

- d. Państwa członkowskie strefy euro są w pełni zaangażowane w ukończenie tworzenia jednolitego rynku, który ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności w UE i strefie euro. Proces ten będzie w pełni zgodny z Traktatem. *Pakt będzie w pełni respektował integralność jednolitego rynku.*

Nasze cele

Państwa członkowskie strefy euro zobowiązują się zastosować wszelkie środki konieczne, aby osiągnąć następujące cele:

- Wspieranie konkurencyjności
- Wspieranie zatrudnienia
- Dalsze przyczynianie się do stabilności finansów publicznych
- Wzmacnianie stabilności finansowej.

Każde państwo członkowskie uczestniczące w pakcie przedstawi konkretne środki, które zastosuje, aby osiągnąć wyżej wymienione cele. Jeżeli państwo członkowskie może wykazać, że w danej dziedzinie lub danych dziedzinach działanie nie jest konieczne, nie będzie uwzględniać takiego działania. Wybór konkretnych działań politycznych koniecznych do osiągnięcia wspólnych celów *pozostaje w gestii poszczególnych państw, ale szczególną uwagę poświęci się zestawowi proponowanych środków wymienionych poniżej.*

Konkretne zobowiązania polityczne i monitorowanie

Postępy w osiąganiu wspomnianych wyżej wspólnych celów będą monitorowane pod względem politycznym przez szefów państw lub rządów na podstawie szeregu wskaźników obejmujących konkurencyjność, zatrudnienie, stabilność budżetową i stabilność finansową. Określone zostaną kraje, przed którymi stoją istotne wyzwania w którejkolwiek z tych dziedzin; będą one także musiały zobowiązać się do zmierzenia się z tymi wyzwaniami w konkretnym terminie.

a. Wspieranie konkurencyjności

Oceny postępu dokonywać się będzie na podstawie rozwoju sytuacji w dziedzinie wynagrodzeń i wydajności oraz potrzeb w zakresie dostosowania konkurencyjności. Aby ocenić, czy ewolucja wynagrodzeń przebiega zgodnie z wydajnością, monitorowane będą jednostkowe koszty pracy w danym okresie poprzez porównywanie rozwoju sytuacji w innych krajach strefy euro oraz u głównych porównywalnych partnerów handlowych. W przypadku każdego kraju jednostkowe koszty pracy będą oceniane w odniesieniu do gospodarki jako całości, a także w odniesieniu do każdego głównego sektora (produkcja, usługi, jak również sektory dóbr wymiennalnych i niewymiennalnych). Znaczące i trwałe trendy wzrostowe mogą prowadzić do erozji konkurencyjności, w szczególności jeżeli będą się one łączyć z rosnącym deficytem obrotów bieżących oraz zmniejszającym się udziałem eksportu w rynku. We wszystkich krajach należy podjąć działania na rzecz zwiększenia konkurencyjności, ze szczególną uwagą traktowane będą jednak te kraje, które stoją przed największymi wyzwaniami w tym zakresie. Aby zapewnić zrównoważony i powszechny wzrost w całej strefie euro, przewidziane zostaną konkretne instrumenty i wspólne inicjatywy służące wspieraniu konkurencyjności w wolniej rozwijających się regionach.

Każdy kraj będzie odpowiedzialny za szczegółowe działania polityczne, które postanowi podjąć, aby wspierać konkurencyjność, jednak następujące reformy będą traktowane jako priorytetowe:

- (i) respektowanie krajowych tradycji w zakresie dialogu społecznego i stosunków pracy, działania służące zapewnieniu ewolucji kosztów odzwierciedlającej wydajność, takie jak:

- dokonanie przeglądu ustaleń w zakresie ustalania wynagrodzeń oraz, w razie konieczności, poziomu centralizacji w procesie negocjacji, a także mechanizmów indeksacji, z jednoczesnym zachowaniem autonomii partnerów społecznych w negocjacjach zbiorowych;
 - dopilnowanie, by porozumienia płacowe w sektorze publicznym wspierało działania na rzecz konkurencyjności w sektorze prywatnym (z uwzględnieniem istotnego wpływu sygnalizującego, jaki mają wynagrodzenia w sektorze publicznym);
- (ii) działania na rzecz zwiększenia wydajności, takie jak:
- dalsze otwieranie sektorów chronionych w drodze działań podejmowanych na szczeblu krajowym w celu usuwania nieuzasadnionych ograniczeń w zakresie usług specjalistycznych oraz w sektorze detalicznym, tak aby wspierać konkurencyjność i efektywność, z pełnym poszanowaniem dorobku prawnego Wspólnoty;
 - konkretne działania mające poprawić systemy edukacji i propagować badania i rozwój, innowacje oraz doskonalenie infrastruktury;
 - działania mające poprawić otoczenie biznesowe, zwłaszcza dla MŚP, w szczególności przez usuwanie barier biurokratycznych oraz poprawianie ram regulacyjnych (np. prawo upadłościowe, kodeks handlowy).

b. Wspieranie zatrudnienia

Sprawnie funkcjonujący rynek pracy ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności strefy euro.

Postęp będzie oceniany na podstawie następujących wskaźników: wskaźniki bezrobocia długoterminowego i bezrobocia osób młodych, jak również wskaźniki uczestnictwa w rynku pracy.

Każdy kraj będzie odpowiedzialny za szczegółowe działania polityczne, które postanowi podjąć, aby wspierać zatrudnienie, jednak następujące reformy będą traktowane jako priorytetowe:

- reformy rynku pracy w celu propagowania modelu elastycznego rynku pracy i bezpieczeństwa socjalnego (*flexicurity*), ograniczanie pracy nierejestrowanej oraz zwiększanie uczestnictwa w rynku pracy;
- uczenie się przez całe życie;
- reformy systemu podatkowego, takie jak obniżenie opodatkowania pracy, aby uczynić ją opłacalną, z zachowaniem ogólnych dochodów podatkowych, a także podejmowanie działań na rzecz ułatwienia uczestnictwa w rynku pracy osobom zapewniającym drugie źródło dochodu w gospodarstwach domowych.

c. Zwiększenie stabilności finansów publicznych

Aby zapewnić pełną realizację paktu stabilności i wzrostu, następujące kwestie będą traktowane z najwyższą uwagą:

- Stabilność świadczeń emerytalnych, świadczeń związanych z opieką zdrowotną i świadczeń socjalnych

Stosowna ocena zostanie przeprowadzona zwłaszcza na podstawie wskaźników dotyczących luki w długookresowej stabilności finansów publicznych¹. Wskaźniki te mierzą, czy poziomy zadłużenia pozwalają zachować zdolność obsługi zadłużenia; ocena ta odbywa się na podstawie bieżących polityk, zwłaszcza systemów emerytalnych, systemów opieki zdrowotnej i systemów świadczeń socjalnych, a także z uwzględnieniem czynników demograficznych.

Reformy niezbędne do zapewnienia stabilności i adekwatności świadczeń emerytalnych i socjalnych mogłyby obejmować:

- dostosowanie systemu emerytalnego do krajowej sytuacji demograficznej, na przykład poprzez dostosowanie rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę do średniego trwania życia lub poprzez podniesienie współczynnika aktywności zawodowej;
- ograniczenie systemów wczesnych emerytur i stosowanie ukierunkowanych zachęt służących zatrudnianiu starszych pracowników (w szczególności w wieku powyżej 55 lat).

¹ Luka w długookresowej stabilności finansów publicznych jest wskaźnikiem uzgodnionym przez Komisję i państwa członkowskie do celów oceny stabilności budżetowej.

- Krajowe zasady fiskalne

Państwa członkowskie strefy euro zobowiązują się do odzwierciedlenia unijnych zasad fiskalnych określonych w pakcie stabilności i wzrostu w swoim ustawodawstwie krajowym. Państwa członkowskie zachowują możliwość wyboru konkretnego krajowego instrumentu prawnego, który zastosują, jednak dopilnują, by wybrany instrument był wystarczająco mocny, wiążący i trwały (np. konstytucja lub ustawodawstwo ramowe). Dokładne sformułowanie zasady również pozostanie w gestii każdego kraju (przykładowo zasada ta mogłaby przyjąć postać „hamulca zadłużenia”, zasady dotyczącej salda pierwotnego lub zasady dotyczącej wydatków), powinno ono jednak gwarantować dyscyplinę budżetową zarówno na szczeblu krajowym, jak i na niższych szczeblach. Komisja będzie miała sposobność – przy pełnym poszanowaniu prerogatyw parlamentów narodowych – odnieść się do konkretnej zasady fiskalnej, zanim zostanie ona przyjęta, tak by zagwarantować, że jest ona zgodna z zasadami UE i że odgrywa względem nich rolę wspomagającą.

d. Wzmocnienie stabilności finansowej

Silny sektor finansowy ma kapitalne znaczenie dla ogólnej stabilności strefy euro. Została już zainicjowana kompleksowa reforma unijnych ram nadzoru i regulacji w sektorze finansowym.

W tym kontekście państwa członkowskie zobowiązują się do wprowadzenia krajowego ustawodawstwa w zakresie reorganizacji kryzysowej banków, z pełnym poszanowaniem dorobku prawnego Wspólnoty. Regularnie będą przeprowadzane rygorystyczne testy warunków skrajnych w odniesieniu do banków; testy te będą koordynowane na szczeblu UE. Ponadto przewodniczący Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB) i przewodniczący Eurogrupy będą regularnie proszeni o przedstawianie szefom państw lub rządów informacji dotyczących kwestii związanych ze stabilnością makrofinansową i zmianami makroekonomicznymi w strefie euro, które wymagają szczegółowych działań. W odniesieniu do każdego państwa członkowskiego uważnie będzie monitorowany w szczególności poziom zadłużenia sektora prywatnego: zadłużenie banków, gospodarstw domowych i przedsiębiorstw innych niż finansowe.

Oprócz wspomnianych wyżej kwestii przedmiotem uwagi będzie **koordynacja polityki podatkowej**.

Opodatkowanie bezpośrednio pozostaje w kompetencji krajowej. Pragmatyczna koordynacja polityk podatkowych jest niezbędnym elementem ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej w strefie euro w celu wspierania konsolidacji fiskalnej i wzrostu gospodarczego. W tym kontekście państwa członkowskie zobowiązują się prowadzić zorganizowane dyskusje dotyczące kwestii polityki podatkowej, zwłaszcza po to, by zapewnić wymianę sprawdzonych wzorców, kwestii unikania szkodliwych praktyk oraz wniosków w zakresie zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania.

Określenie wspólnej podstawy opodatkowania osób prawnych mogłoby być jednym z neutralnych pod względem dochodów sposobów zapewniających spójność krajowych systemów podatkowych, z jednoczesnym poszanowaniem krajowych strategii podatkowych, i przyczynić się do stabilności budżetowej oraz konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Komisja zamierza przedstawić w najbliższych tygodniach wniosek ustawodawczy w sprawie wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych.

Konkretne coroczne zobowiązania

Aby pokazać rzeczywiste zaangażowanie na rzecz zmian i nadać niezbędny polityczny impuls działaniom na rzecz osiągnięcia naszych wspólnych celów, co roku państwa członkowskie strefy euro będą na najwyższym szczeblu uzgadniać zestaw konkretnych działań, które będzie trzeba zrealizować w ciągu 12 miesięcy. Każdy kraj będzie odpowiadał za wybór konkretnych środków politycznych, które będzie trzeba wprowadzić, jednak przy dokonywaniu takiego wyboru kraje będą w szczególności uwzględniać wspomniane wyżej kwestie. Stosowne zobowiązania zostaną również odzwierciedlone w przedkładanych corocznie krajowych programach reform i programach stabilności, które będą oceniane przez Komisję, Radę i Eurogrupę w kontekście europejskiego semestru.

Kolejne działania

Niniejszy pakt zostanie formalnie przyjęty na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 24 marca przez państwa członkowskie strefy euro i te państwa członkowskie niebędące członkami tej strefy, które wyrażą takie życzenie. Państwa członkowskie, które będą w stanie to uczynić, powinny już w dniu 24 marca ogłosić swoje konkretne zobowiązania do wypełnienia w ciągu kolejnych 12 miesięcy. W każdym razie konkretne zobowiązania należy uwzględnić w krajowych programach reform i programach stabilności, które mają zostać przedłożone w kwietniu; zobowiązania te zostaną przedstawione na czerwcowym posiedzeniu Rady Europejskiej.

**OGÓLNE ELEMENTY PRZYSZŁEGO MECHANIZMU
OŚWIADCZENIE EUROGRUPY Z DNIA 28 LISTOPADA 2010 R.**

„Niedawne wydarzenia pokazały, że problemy finansowe jednego państwa członkowskiego mogą szybko zagrozić stabilności makrofinansowej UE jako całości, rozprzestrzeniając się różnymi kanałami. Stwierdzenie to odnosi się zwłaszcza do strefy euro, w której gospodarki, a sektory finansowe w szczególności, są ze sobą blisko powiązane.

Przez cały czas trwania obecnego kryzysu państwa członkowskie strefy euro wykazywały się determinacją, by podejmować – w razie konieczności – zdecydowane i skoordynowane działania w celu ochrony stabilności finansowej w strefie euro jako całości i doprowadzić do powrotu wzrostu na stabilną ścieżkę.

Przede wszystkim ustanowiono Europejski Instrument Stabilności Finansowej po to, by – wraz z europejskim mechanizmem stabilizacji finansowej i Międzynarodowym Funduszem Walutowym – zapewnić szybkie i skuteczne wsparcie płynnościowe; wsparcie to byłoby udzielane na podstawie rygorystycznych programów korekty polityki gospodarczej i fiskalnej, które mają zostać zrealizowane przez odnośne państwo członkowskie i które mają zapewnić zdolność obsługi zadłużenia.

W dniach 28–29 października Rada Europejska uzgodniła, że konieczne jest ustanowienie stałego mechanizmu kryzysowego dla ochrony stabilności finansowej strefy euro jako całości. Ministrowie Eurogrupy uzgodnili, że ten europejski mechanizm stabilizacyjny będzie się opierał na Europejskim Instrumencie Stabilności Finansowej i będzie mógł zapewniać pakiety pomocy finansowej państwom członkowskim strefy euro, z zastrzeżeniem spełnienia rygorystycznych warunków zgodnie z zasadami obecnego Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej.

Europejski mechanizm stabilizacyjny będzie stanowił uzupełnienie nowych ram wzmocnionego zarządzania gospodarczego w celu uzyskania skutecznego i ścisłego nadzoru ekonomicznego, który skupi się na zapobieganiu i znacząco zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu w przyszłości.

Zasady zostaną dostosowane tak, by w poszczególnych przypadkach umożliwić udział wierzycieli z sektora prywatnego w pełnej zgodności z politykami MFW. We wszystkich przypadkach, aby chronić pieniądze podatników i żeby dać prywatnym wierzycielom wyraźny sygnał, że ich roszczenia mają charakter podporządkowany względem roszczeń sektora oficjalnego, pożyczka w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego będzie posiadać status uprzywilejowany i będzie podporządkowana wyłącznie względem pożyczki z MFW.

Pomoc udzielana państwu członkowskiemu strefy euro będzie się opierać na rygorystycznym programie korekty gospodarczej i fiskalnej oraz na wnikliwej analizie zdolności obsługi zadłużenia przeprowadzanej przez Komisję Europejską i MFW, we współpracy z EBC.

Na tej podstawie ministrowie Eurogrupy podejmą jednomyślną decyzję o udzieleniu pomocy.

W przypadku krajów uznanych za wypłacalne – na podstawie analizy zdolności obsługi zadłużenia przeprowadzonej przez Komisję Europejską i MFW, we współpracy z EBC – wierzyciele z sektora prywatnego byliby zachęceni do utrzymania swojego zaangażowania zgodnie z międzynarodowymi zasadami i w pełnej zgodności z praktykami MFW. Gdyby nieoczekiwanie pojawiły się oznaki niewypłacalności, dane państwo członkowskie będzie musiało negocjować ze swoimi wierzycielami z sektora prywatnego kompleksowy plan restrukturyzacyjny – zgodnie z praktykami MFW – w celu przywrócenia zdolności obsługi zadłużenia. Jeżeli dzięki tym środkom możliwe będzie osiągnięcie zdolności obsługi zadłużenia, europejski mechanizm stabilizacyjny będzie mógł udzielić wsparcia płynnościowego.

Aby ułatwić ten proces, od czerwca 2013 roku do warunków wszystkich nowych obligacji skarbowych emitowanych w strefie euro wprowadzone zostaną – tak, aby zachować płynność rynku – standardowe i identyczne klauzule wspólnego działania. Klauzule te byłyby spójne z klauzulami powszechnie stosowanymi na mocy prawa brytyjskiego i amerykańskiego w następstwie sprawozdania grupy państw G-10 na temat klauzul wspólnego działania, w tym z klauzulami zbiorczymi, które pozwalają na to, by wszystkie dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez dane państwo członkowskie były w negocjacjach uwzględniane łącznie. Umożliwiłyby to wierzycielom przyjęcie większością kwalifikowaną decyzji, na mocy której uzgodniono by prawnie wiążącą zmianę w warunkach płatności (moratorium, prolongatę terminu zapadalności, obniżkę stopy procentowej i/lub redukcję wartości nominalnej), w przypadku gdyby dłużnik nie był w stanie dokonać spłaty.

Państwa członkowskie będą dążyć do wydłużenia terminów zapadalności swoich nowo emitowanych obligacji w perspektywie średnioterminowej, by uniknąć nakładania się terminów refinansowania.

Ogólna skuteczność tych ram zostanie oceniona w 2016 roku przez Komisję we współpracy z EBC.

Powtarzamy, że udział sektora prywatnego na podstawie tych warunków nie będzie możliwy w żadnej formie do połowy 2013 roku.

Przewodniczący Rady Europejskiej, Herman van Rompuy, stwierdził, że jego propozycja nieznaczącej zmiany Traktatu, która zostanie przedstawiona Radzie Europejskiej na jej kolejnym posiedzeniu, będzie odzwierciedleniem dzisiejszej decyzji”.
